

Des Heeren troostboodschap aan Zijn ellendig volk

Verslag van de begrafenis van

Ds. G. J. VAN DEN NOORT,

predikant van de Geref. Gemeenten,

alsmede vier predicaties van Ds. G. J. van den Noort

UITGAVE HOEKMAN'S BOEKHANDEL EN UITGEVERIJ - GOES

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

VOORWOORD

1. PREDIKATIE UITGESPROKEN DOOR DS. L. BLOK BIJ DE BEGRAFENIS VAN DS. G. J. VAN DEN NOORT

De grote schare voor de troon en voor het Lam.

"En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij en van waar zijn zij gekomen?"

En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams.

Daarom zijn zij voor de troon Gods, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op de troon zit, zal hen overschaduwen." Openbaring aan Johannes 7: 13-15

TOESPRAKEN BIJ DE BEGRAFENIS

2. Predicatie uitgesproken door Ds. N. W. Schreuder in de gemeente van Krimpen aan den IJssel op zondag 28 maart 1976.

De leiding des Heeren met zijn kind en knecht Asaf

"Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen." Psalm 73: 24

3. RACHABS GELOOFSDAAD door Ds. G. J. van den Noort.

het tweede gedeelte, waar we het Woord des Heeren aldus lezen:

"En zij bond het scharlakensnoer aan het venster." Jozua 2: 21

4. EEN KRACHTDADIGE AANSPORING OM DE ZALIGHEID IN DE HEERE JEZUS CHRISTUS TE ZOEKEN TERWIJL HET NOG HET HEDEN GENAAMD WORDT

"Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige."

Hebreeën 13: 14,

5. DAVIDS OMZWERVEN EN TRANEN

"Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles, zijn zij niet in Uw register?" Psalm 56: 9

6. De genadevolheid van de Heere Jezus

Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen. Hooglied 2 vers 1,

7. LEVENSOVERZICHT

VOORWOORD

L.S.

Door de jarenlange omgang met onze onvergetelijke predikant en zielevriend, Ds. Gerrit Jan van den Noort, en op nadrukkelijk verzoek van mevrouw van den Noort en haar kinderen, is het dat wij enkele woorden ten geleide in dit boekje schrijven.

Slechts enkele jaren mocht Ds. van den Noort de gemeente van Krimpen aan den IJssel dienen met de lust van zijn, ziel en al de krachten hem daarvoor van God geschonken, terwijl hij tevens iedere zondag nog in een classis-gemeente vooring.

Bijzonder in het laatst van zijn bediening onder ons, stond zijn prediking in het teken van de woorden uit de tekst waarmee Ds. van den Noort zich op 21 maart 1973 aan de gemeente van Krimpen verbond, namelijk Jesaja 40: 1: "Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen, spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des Heeren dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden."

En zie nu is zijn strijd ten einde, en we mogen geloven dat hij uit de hand des Heeren ontvangen heeft die kroon der rechtvaardigheid.

Nu mag hij in eeuwige verwondering Hem aanschouwen, Die hier het middelpunt van zijn prediking was, de Joden wel een ergernis en de Grieken een dwaasheid, maar hen die geloven een kracht Gods ter zaligheid, Jezus Christus den Gekruisigde.

Was het hier zijn vermaak om Gods arme volk te bemoedigen, het gekrookte riet en de rokende vlaswiek te vertroosten met des Heeren toezeggingen, thans mag hij met al de gezaligden zijn Zender storeloos eeuwig groot maken en aanbidden.

Niet lang heeft hij de kerk des Heeren mogen dienen, maar veel heeft hij in die jaren het Woord des Heeren mogen uitdragen en anderen al de rechten van Gods mond met lust verteld en hen vlijtig onderwezen.

En daar de Heere Zelf beloofde: "Mijn Woord zal nooit ledig wederkeren, maar altijd doen wat Mij behaagt", zo moge het de Koning der Kerk behagen dat door het gepredikte Woord en de lezing van de hierin opgenomen predicaties, er nog zouden worden toegevoegd tot die schare die eenmaal voor den troon zullen staan, het betuigend: "Gij, o Lam Gods, Gij hebt ons Gode gekocht, zoals ook Ds. van den Noort is gekocht, met de prijs van dat dierbare Middelaarsbloed, Gode tot heerlijkheid en onze zielen tot eeuwige zaligheid.

Krimpen aan den IJssel, Juni 1976

A. Kalkman

G.J. van den Noort, geb. 29 augustus 1928, kandidaat Theologische school 1965 te Capelle aan den IJssel, overleden 22 maart 1976

Groot was de verslagenheid toen bekend werd dat na een vrij langdurige ziekte, toch nog geheel onverwacht, op maandagavond 22 maart 1976 Ds. G. J. van den Noort was overleden.

Uit onze gemeenten, van vrijwel het gehele land, kwamen de daarop volgende dagen jong en oud, hun deelneming betuigen, wel een bewijs, hoe groot de plaats was die deze leraar in het midden der Gereformeerde Gemeenten mocht innemen.

Op vrijdag 26 maart, de dag van de begrafenis, was zowel de oude kerk, als de nieuwe "Seba-Kerk", geheel gevuld.

Niet alleen de gemeente van Krimpen aan den IJssel, maar uit tal van andere gemeenten uit ons land, was men opgekomen om deze geliefde leraar de laatste eer te bewijzen.

Vooraf was de kist met het stoffelijk overschot van Ds. van den Noort in de hal van de nieuwe kerk geplaatst, zodat allen die deze rouwdienst bijwoonden, hem daar voor het laatst konden zien.

Waarschijnlijk nimmer in de geschiedenis zal er in een nieuw kerkgebouw als eerste dienst een rouwdienst zijn gehouden, en dat nog wel voor de eigen predikant.

Nadat Ds. L. Blok deze rouwdienst beëindigd had, werd, terwijl de kerkklok voor de 1e maal luidde, het stoffelijk overschot van deze geliefde herder en leraar het kerkgebouw uitgedragen.

Terwijl de familie bleef zitten, verliet daarna de enorme schare de beide kerkgebouwen, waarna de begrafenisstoet werd gevormd, om de overledene te gaan begraven in het familiegraf op de begraafplaats van Krimpen aan den IJssel.

1. PREDIKATIE UITGESPROKEN DOOR DS. L. BLOK BIJ DE BEGRAFENIS VAN DS. G. J. VAN DEN NOORT

Ds. L. Blok opende de samenkomst met het uitspreken van het votum, waarna hij liet zingen Psalm 89: 7 en 8.

Daarna las hij Openbaring 7: 9 tot en met 17 en ging voor in gebed. Hierna sprak Ds. L. Blok:

Geachte familie van den Noort, kerkenraad en gemeente van Krimpen aan den IJssel, en verder allen die hier tegenwoordig zijn.

Wij kunnen wel uitroepen hetgeen wij lezen bij de profeet Jesaja: "Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en Mijn wegen zijn niet uw wegen."

Immers, zoals wij allen weten zou dit nieuwe kerkgebouw morgen officieel in gebruik worden genomen.

Maar nu wij hier voor het eerst in dit nieuwe kerkgebouw samen zijn, zal de eerste dienst een rouwdienst zijn, waarin uw dierbare, lieve, zorgzame man, vader, beminde herder en leraar, onze medebroeder in de bediening, zal worden uitgedragen.

Voorwaar, Gods gedachten zijn hoger dan onze gedachten.

Het is in de achterliggende dagen door menigeen reeds opgemerkt: Ds. van den Noort, die er zo naar uit zag en die bij de bouw zo ten volle betrokken was, heeft deze kerk niet in gebruik behoeven te nemen, maar hij is in een andere Kerk gekomen. Met eerbied gezegd: Ds. van den Noort heeft een andere Kerk in gebruik mogen nemen, want hij is overgezet van de strijdende Kerk in de triomferende Kerk.

Uw man en uw lieve, zorgzame vader, uw beminde herder en leraar heeft geen lange bediening gehad. Tien jaar lang heeft de Heere hem willen stellen in het ambt van dienaar des Woords in de kring van onze gemeenten. Een drietal gemeenten heeft hij mogen dienen, namelijk 5 jaar lang de gemeente van Capelle aan den IJssel. Zoals wij uit zijn eigen mond gehoord hebben, waar er hier ook velen uit de gemeente van Capelle aan den IJssel tegenwoordig zijn, sprak hij er nog wel eens over dat die gemeente zijn eerste liefde was.

Twee jaar in de gemeente van Zeist, en precies drie jaar in de gemeente van Krimpen aan den IJssel. Aan een werkzaam leven is afgelopen maandagavond een einde gekomen. Het was immers ook onder de medebroeders in de bediening bekend, dat hij met lust en met vermaak bezig was in de dingen van Gods Koninkrijk. En waar het ook maar enigermate in zijn vermogen was, daar wenste hij de arbeid in Gods Koninkrijk te verrichten.

Hoe vele malen heeft hij het Woord van vrije genade niet gepredikt? Hij heeft dood en leven, zegen en vloek, oordeel en genade in het midden van de gemeenten verkondigd. Denken wij aan zijn eerste gemeente, dan wordt daar nog over gesproken dat hij lange tijd, en dat bepaald niet al zuchtende, vier maal per zondag het Woord heeft bediend. En nu is het bepaald niet zo, dat wij hier vanmiddag samen gekomen zijn om de verdienste van hem, die wij straks zullen gaan uitdragen, breedvoerig op te noemen en breedvoerig uit te stellen. Want alles wat hij was in de dienst van Zijn Koning, Die hem Zelf tot die ambtelijke dienst had geroepen en uitgezonden, was hij enkel door genade en uit Hem, Die nu Zijn kracht in zwakheid laat volbrengen.

Wij hebben in de achterliggende week in verschillende bladen kunnen lezen, dat Ds. van den Noort, wat zijn kerkelijke arbeid betrof, een bouwer is geweest.

In zijn eerste gemeente, Capelle aan den IJssel, heeft hij de aanzet mogen geven tot de bouw van het kerkgebouw "Elim".

In zijn tweede gemeente, Zeist, heeft hij mogen zien dat het kerkgebouw "Rehoboth"

voltooid werd.

Hier in Krimpen aan den IJssel heeft hij, met alle gaven en krachten hem geschonken, er de inzet toe gegeven, dat dit schone kerkgebouw er komen zou.

Maar weet u wat nu het alle-rvoornaamste is, waar het voor u en voor mij op aan komt, en wat we zo hartelijk geloven mogen van onze medebroeder Ds. van den Noort?

Wij kunnen in kerkelijk opzicht nog zo veel werk verzetten, maar het grootste wonder dat in het leven van een mens hem te beurt kan vallen is, dat die mens zelf gebouwd is als een levende steen op het fundament van het geestelijk huis, dat naar Gods gemaakt bestek in eeuwigheid zal verrijzen. En wanneer wij als een levende steen in dat Godsgebouw worden ingevoegd, dan betekent dat, dat er een tijd in ons leven moet komen, dat wij bouwer-af raken. Dan komt er een tijd in ons leven dat de fundamenten, waarop wij menen zo stevig te staan, ons gaan ontvallen, opdat wij gebouwd zouden worden op dat enige Fundament, om in de weg van sterven, in de weg van afbraak, en dat gedurig, - want het is een zaak die het gehele leven van een mens moet doorgaan - dit alleen maar over te houden: *de levende Hoeksteen Jezus Christus, en Die gekruisigd.*

En als wij dan in deze ogenblikken in het bijzonder denken aan de laatste maanden van het leven van Ds. van den Noort, wat was er aanvankelijk nog hoop dat hij weer tot zijn arbeid zou mogen geraken. Maar ook in dit opzicht heeft hij moeten ervaren wat Gods Woord zegt: "Eerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze." Bijzonder de laatste tijd van zijn leven stond, ook in lichamelijk opzicht, in het teken van afbraak.

Bedroefde weduwe, bedroefde kinderen, bedroefde gemeente, en wij, als medebroeders in de bediening, wat zien we dan toch weer een lege plaats in onze kring, als wij aanstonds zijn stoffelijk overschot gaan uitdragen. Het oordeel vanwege de zonde wordt bewaarheid: "Stof zijt ge en tot stof zult ge wederkeren." Laten wij echter in deze dienst en in dit samenzijn maar niet eindigen in de droefheid en in de smart, maar dat wij in deze dienst hoger zouden opzien. Want dan viel het ons op dat het bijbeltje op de kist lag opengeslagen bij het vers uit Psalm 119, wat Ds. van den Noort zo van harte kon zingen:

*"'k Heb and'ren al de rechten van Uw mond
Met lust verteld, hen vlijtig onderwezen;
Uit al de schat van het grote wereldronde
Is nooit die vreugd in mijn gemoed gerezen,
Die 'k steeds in Uw getuigenissen vond,
Door mij betracht, en and'ren aangeprezen."*

Hij mag nu een tempeldienaar zijn, niet een tempeldienaar hier, maar daar, waar God zal zijn alles en in allen.

In dit samenzijn willen wij met de hulp des Heeren daar uw aandacht voor vragen, zoals u dat kunt vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, en wel in het laatste bijbelboek, de Openbaring aan Johannes, het zevende hoofdstuk en daarvan de verzen 13 tot en met 15:

"En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij en van waar zijn zij gekomen?"

En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams.

Daarom zijn zij voor de troon Gods, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op de troon zit, zal hen overschaduwten."

Wij willen dan stil staan bij: *de grote schare voor de troon en voor het Lam.*

Wij bepalen u dan bij een drietal zaken:

1. Wie zij zijn
2. Van waar zij komen
3. Welk werk zij verrichten

Het Schriftgedeelte dat wij u hebben voorgelezen, geeft ons een gezicht in het hemelse Jeruzalem. Johannes, de apostel der liefde, is verbannen geworden om des geloofs wil en om het getuigenis van Jezus Christus. De vijanden dachten het nu gewonnen te hebben, waar zij hem scheidden van zijn geliefde gemeente Eféze. Maar Johannes was op het eiland Patmos niet gescheiden van zijn Koning, want welke wonderlijke openbaringen zijn hem daar ten deel gevallen. De Heere Zelf geeft hem dan ook de opdracht om dat neer te schrijven, opdat de Kerk van alle eeuwen en in alle tijden, te midden van druk, kruis en droefheid, daar sterkte en troost uit zou hebben.

Het zou ons te ver voeren om het verband waarin onze tekstwoorden voor komen, breedvoerig na te gaan. Dit willen wij er van zeggen. Johannes heeft gezien dat het Boek van Gods raad in handen gegeven is van Hem, de Leeuw uit de stam van Juda, het Lam Dat geslacht is en Dat staat voor het aangezicht van God. Van dat Boek van Gods raad is zegel na zegel verbroken. Johannes heeft gezien hoe de ruiter op het witte paard is uitgegaan, overwinnende en opdat Hij overwon. Hij heeft ook gezien hoe de andere paarden volgden, waarmee werd aangegeven de oordelen en de gerichten, die over de wereld komen zouden, over de Gode-vijandige wereld, die zich voor God niet wenste te vernederen. En terwijl dan God Zijn raad volvoert en terwijl de gerichten des Heeren over de aarde gaan, gaat de Heere Zijn oude dienstknecht bemoedigen. Want dan worden als het ware de gordijnen der eeuwen weggeschoven en mag Johannes inblikken daar, waar Gods triomferende Kerk compleet is voor de troon. Johannes heeft het ons meegedeeld. Hij zag hen daar staan met de lange witte klederen en met de palmtakken der overwinning in de hand. Hij hoorde ze daar zingen, en hij hoorde het getuigenis: "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit, en het Lam."

Wie zal ooit onder woorden kunnen brengen wat Gods strijdende Kerk eenmaal ten deel zal vallen, als zij die rust zal mogen verkrijgen die er over blijft voor het volk van God, en zij volmaakt Hem, Die alle lof, eer en aanbidding toekomt, zal toebrengen wat Hij waardig is om te ontvangen?

1. Wie zij zijn

En dan lezen wij dat er twee vragen worden gesteld. Want zo staat hier met nadruk: *"En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggen tot mij: Deze, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij en van waar zijn zij gekomen?"*

Wie zijn ze? Het moet onze aandacht wel bijzonder spannen en onze nieuwsgierigheid wel oproepen: wie zijn zij toch, die verwaardigd worden om bij God te mogen zijn en om in te gaan in dat hemelse Jeruzalem, om in te gaan in de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is? Wie zijn zij, die bij God mogen zijn, die reine en heilige God? Want wie zal er bij een heilig God kunnen verkeren? Het is niet te begrijpen geliefden, dat het mensenkinderen zijn. Want wat is een mens? Een mens is toch gering, nietig en onwaardig! Gods Woord zegt er van dat de volkeren der wereld bij God vergeleken, minder zijn dan een druppel aan de emmer en

een stofje aan de weegschaal. Dat deze mensenkinderen nu eeuwig bij God mogen wonen.

En dan gevallen mensenkinderen, die zichzelf door moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid hebben gebracht onder het oordeel van de drievoudige dood. Zulke mensenkinderen mogen nu bij God zijn. Dat het eenmaal zo was in de staat der rechtheid, is wel te verstaan. Toen stond de mens daar als beelddrager, versierd met het beeld Gods, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Maar, nu de mens van God gescheiden ligt, nu de mens het beeld Gods verloren heeft, nu die mens voor die God geen bestaansrecht en geen bestaansgrond meer over gehouden heeft.

Wie zijn ze? Het zijn Adamskinderen. Daar moet u eens over na denken. Dat zijn verloren Adamszonen en -dochteren. Maar aan hen wordt toch bevestigd wat de dichter zingt: "En hebt ellendigen dat land bereid door Uwe sterke hand, o Israëls Ontfermer!"

Wie zijn ze en van waar zijn ze gekomen?

Zij zijn gekomen van de aarde, die onder de vloek van de zonde rust. Zij zijn gekomen van de wereld, die niet anders uitademt dan boosheid, zondigheid en goddeloosheid. En als we dan nu de vraag stellen van waar die grote schare, die niemand tellen kan, gekomen is, dan is het antwoord: zij zijn ten diepste uit God vandaan gekomen. Zij zijn gekomen uit Gods verkiezende liefde in Christus, waarmee God hen bemind heeft van voor de tijden der eeuwen.

U zult zeggen: dan zijn dat zeker wel de edelsten, de voornaamsten, de besten onder het gevallen mensengeslacht, die daar bij God mogen wonen en die daar in Zijn gunst, in Zijn gemeenschap, en in Zijn dadelijke tegenwoordigheid voor eeuwig mogen verkeren?

Gemeente, dacht u dat. Gods Woord zegt het ons duidelijk: "Het onedele, het verachte." Dat, wat niets is, is nu bij God uitverkoren en dierbaar.

Mag ik u enkele van die schare tekenen? Dan zie ik er daar één staan, waar u en ik de neus voor zouden ophalen, een Rachab. Dan zie ik er nog één staan, een moordenaar, die aan het kruis hing. Dan zie ik er daar nog één staan, een eigengerechtigd, godsdienstig mens, die openbaar is gekomen als een vijand van God en als een vijand van vrije genade. Maar ze staan daar voor de troon, en de enige oorzaak dat zij daar voor Gods troon mogen staan, en in Gods eeuwige gemeenschap mogen delen is, wat de Kerk in de hoogtijden van het leven, hier in de strijd op aarde, wel eens mag zingen: "Het is door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen."

Wie dat zijn die daar voor de troon van God staan, gemeente?

Daar zie ik ook uw beminde herder en leraar staan. Weduwe, daar zie ik uw dierbare man staan. Kinderen, daar zie ik uw lieve, zorgzame vader staan, die daar de kroon mag werpen aan de voeten van het Lam, en daar mag eindigen in het: "Gij zijt waardig te ontvangen de lof, de eer, de aanbidding en de dankzegging!" En dan is het vanzelfsprekend, - het zou anders onnatuurlijk zijn -, dat er droefheid in het hart te vinden is. Maar als we dan in deze ogenblikken, in deze rouwdienst, eens een geheiligde indruk ervan mogen hebben, wat de Heere Zijn Kerk en ook hem, die uit het midden van de zijnen is weggenomen, heeft bereid, dan moeten we toch zeggen, in het licht van het smartelijk lijden wat hem in de laatste tijd van zijn leven overkwam, wat zijn lichaam aangaat, wat de apostel Paulus schrijft: "Het lijden dezes tegenwoordigen tijds is niet te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons geopenbaard zal worden."

Maar er staat meer in onze tekst. Want we lezen niet alleen wie het zijn, maar we lezen ook van waar zij komen. Het staat in vers 14: "En hij zeide tot mij: Deze zijn

het, die uit de grote verdrukking komen."
Dat bezien we in de tweede plaats:

2. Van waar zij komen

"Uit de grote verdrukking." Vanwege de zonde is moeite en verdriet in dit leven ons aller deel. Mozes heeft in Psalm 90 gezegd, en dat is geen soort van pessimisme: "Het uitnemendste van die is moeite en verdriet." Wat een rouw, wat een verdriet en wat een zorgen zijn er niet in het leven van elk mens. Wij lezen er ook van in het boek Job: "De mens van een vrouw geboren is kort van dagen en zat van onrust."

Maar weet u wat nu zo groot is? Dat heeft Johannes gezien, en dat heeft hem bemoedigd, waar hij nog in de strijdende Kerk verkeerde. Wel, dat Gods kinderen eenmaal uit de grote verdrukking zullen worden verheven. Zonder wederbarende genade en zonder hartvernieuwende genade zullen wij daar nooit uit verheven worden. Al is het waar, dat wij allen aan moeite en druk vanwege de zonde onderhevig zijn, maar wanneer we zonder waarachtige wedergeboorte, buiten en zonder God, blijven voortleven, dan zegt Gods Woord: "En zij storten van de top van eer, in eeuwige verwoesting neer." Maar nu is dit de troost voor Gods Kerk, dat zij er eenmaal uitkomt, dat zij er eenmaal uit wordt opgeheven en wordt opgetild uit de grote verdrukking. En nu kunnen we over uiterlijke verdrukking spreken, die ook in het leven van Gods kinderen, en zeker in het leven van Gods knechten, niet achterwege blijft. Het is het testament, dat de grote Meester Zijn Kerk heeft nagelaten: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Er staat echter nog wat achter, en daar kan, vooral als aanvankelijk die oprechte keus mag worden gedaan, de nadruk nog wel eens op worden gelegd: "maar hebt goede moed, IK heb de wereld overwonnen!" Als men verdrukking ervaren Moet, valt het altijd niet mee. Maar Christus heeft gezegd: "Zij hebben Mij gehaat, zij zullen óók u haten, want een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer!"

Uitwendige verdrukkingen. Verdrukkingen ten aanzien van de wegen waarop de Heere leidt. Wat kunnen er dan een vragen zijn. Asaf begreep het ook niet, maar hij mocht in Gods heiligdom op de rechte plaats komen. Toen mocht hij zingen:, "En mij, hiertoe door U bereid, opnemen in Uw heerlijkheid."

Maar ook inwendige verdrukkingen. Want waar de Heere genade in ons leven verheerlijkt, en ons uit Adam afsnijdt, en ons in Christus, als de tweede Adam, inplant, kan het niet anders of er komt droefheid in het hart, en wordt er zielssmart gekend. Dan worden inwendige verdrukkingen ervaren, dan worden er pijlen afgeschoten van de boze. Als u voor het eerst in uw leven uzelf te zien krijgt als zonder God in de wereld, een vreemdeling van de verbonden der belofte; als u te zien krijgt dat u het beeld Gods kwijt bent; als u te zien krijgt dat u in het licht van een vloekende en van een eisende wet voor God geen bestaan hebt; o welk een verdrukkingen zijn er dan. Dan hoor ik de dichter zingen: "k Bracht de nachten door met klagen", en: "Als mijn ziel aan God gedacht, loosd' ik niet dan klacht op klacht."

En al is het waar dat door de liefde, die de Heere in de harten van de Zijnen uitstort, een betrekking op God wordt geboren, maar dat schrijnende Godsgemis! Ik zal het nooit vergeten. Misschien mag ik het in dit uur er wel even tussen voegen, en dan denk ik in het bijzonder aan de kinderen. Jullie zijn je vader kwijt. Dat kunnen jullie je niet indenken.

Maar als je nu van Godswegen het geheiligde besef krijgt dat je God kwijt bent, dan is een nog veel smartelijker verlies, en een nog veel smartelijker gemis. Zulke mensen gaat God uit de dood overzetten tot het leven, en dan gaat hun hart uit naar de Heere, met de dichter van Psalm 42: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also

schreeuwt mijn ziel tot U, o God!" Als dat gewerkt wordt, wordt alles aangebracht om de breuk, die door de zonde geslagen is, te herstellen.

En nu staat er zo in de woorden van onze overdenking, en dat moeten we niet verkeerd opvatten: "Zij komen uit de grote verdrukking, en zij hebben hun klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams "

Dat is een werk. Maar wij moeten wel goed bedenken dat dit niet een werk is van de mens, dat hij verricht door eigen middelen, maar dat is een geloofswerk. Dat is een werk, waarin al onze middelen moeten gaan falen. Want als u zelf probeert u rein te krijgen, als u uzelf ziet staan, zoals Jozua de hoge priester, met vuile klederen, die u alleen maar zwarter en alleen maar vuiler kunt maken, hoe moet het dan? O, wat is het dan een eeuwig wonder! Aan de andere kant is het een smartelijke weg om te leren dat al onze middelen en al einze wegen ten enenmale falen, als het waarheid wordt: "Al wiest gij u met salpeter, en al naamt ge u nog zo veel zeep, maar denk er om, uw ongerechtigheid blijft voor Mijn aangezicht getekend."

Dan wordt het waar wat onze Heidelbergse Catechismus zegt in zondag 5: "Maar kunnen wij door onszelf betalen?" Dan gaat het hoofd naar beneden, en zegt de belijder: "In generlei wijze, maar ... wij maken ook de schuld nog dagelijks meerder."

Dan blijft er tenslotte een verloren mens over, een mens die niet anders verwachten kan, en het ook door inwinnende en overwinnende genade leert onderschrijven, dat God rechtvaardig is, als Hij hem zo zou wegstoten van voor Zijn aangezicht. Maar dan dat wonder! O, welk een wonder als dan dat bloed, waar hier van gesproken wordt en dat gestort is door het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt, wordt verklaard en geopenbaard als het enige Middel, waardoor nu een walgelijke, een vuile en een onreine zondaar of zondares kan worden gereinigd en kan worden gewassen. Wat krijgt dat bloed dan een waarde! Wat gaat dan het hart er naar uit om in dat bloed gedompeld te worden.

Ik weet dat er een volk is dat juist in de weg van recht en van gerechtigheid steeds meer de noodzakelijkheid van dat bloed gaat gevoelen, maar dat toch zeggen moet: ach, de toepassing ervan in mijn hart ontbreekt, om nu persoonlijk daarin gewassen en gereinigd te worden. En welk een wonder is het als wij in die bloedjordan onder mogen gaan als één, die niets anders heeft over gehouden dan ongerechtigheid en goddeloosheid. Maar zo een gaat toch ook zeggen: Verwerp mij van voor Uw aangezicht toch niet! Welk een wonder is het dan als we uit die bloedjordan mogen opkomen zonder enige smet en zonder enige rimpel, in Christus Jezus en in Zijn volmaakte offerande.

En als we dan denken aan uw dierbare man, en aan uw lieve vader, aan uw beminde herder en leraar, dan is hij van deze zaken in zijn leven geen vreemdeling gebleven. Hij heeft er in zijn leven ook van gewaagd, en trouwens ook in zijn prediking heeft hij daar naar verwezen, dat de enige grondslag waarop een mens voor God een bestaan kan vinden, niet zijn de werken van een mens, hoe deugdzaam dan ook, ook niet de tranen van een mens, niet de veranderingen die er in het leven van een mens mogen zijn, maar alleen de grondslag die verklaard ligt in Hem, dat Lam Gods, Die Zichzelf heeft laten slachten, en Die in deze lijdensweken in het bijzonder in Zijn lijdensgangen in het middelpunt moet staan.

De kerk mag er bij ogenblikken van uitroepen, door het geschonken geloof: "Hij is om onze overtreding verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden."

Er staat in onze tekst: "Zij hebben hun klederen gewassen en wit gemaakt in het bloed

des Lams."

Opmerkelijk dat onderscheid. Weet u waar dat onderscheid in verklaart ligt? Wij spreken over de rechtvaardiging en over de heiliging. Wat doet nu Gods Kerk vanwege de smet der zonde altijd weer opnieuw?

Dat kleeft bevuilen en weer onrein maken. Maar wat is het dan gelukkig als de kracht van dat alles-reinigende bloed weer eens mag worden ervaren. Als weer eens getuigenis mag worden gegeven van de hoop die in ons is. En dan denken wij ook aan hem, wiens stoffelijk overschot wij straks gaan uitdragen, in zijn ziek zijn. Het was niet altijd licht, het was ook niet altijd roemen, maar toch zijn er ook wel ogenblikken geweest, - en dat is trouwens op de rouwkaart afgedrukt -, dat hij mocht gewagen van de hoop die in hem was. "Wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest Die uit God is, opdat we zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn." Zij komen dus uit de grote verdrukking, maar zij komen er ook eenmaal uit en zij worden er eenmaal uit verheven.

Dan zien we nog in de derde plaats:

3. Welk werk zij verrichten

Er staat: "daarom". Dat is dan ook de enige grondslag, namelijk die bloedgerechtigheid. "Daarom zijn zij voor de troon van God." Zij mogen dus in de onmiddellijke nabijheid van God vertoeven. Ja, zo staat er verder: "en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel."

Daar zullen zij, vernieuwd naar Gods beeld, verzadigd worden met Gods beeld en Hem eeuwig de lof, de eer en de aanbidding toebrengen. Hem dienen. Nee, dat is niet in strijd met het woord van de apostel als hij zegt: "Er blijft dan een rust over voor het volk van God." Want de rust die Gods Kerk zal verkrijgen, is niet een rust van niets doen, maar dat is nu juist de hoogste activiteit. En welke activiteit is dat dan?

Wel, met eerbied gezegd gemeente, dan besta ik niet meer, dan noem ik nooit meer het woordje "ik", maar dan bestaat alleen maar het woordje "Gij". Want zij dienen Hem in Zijn tempel. Het is groot, en het is ook een verwaardiging als de Heere ons in Zijn dienst neemt, zoals uw man toch ook een dienaar mocht zijn van het goddelijke Woord. En dat weet ik zeker, en wij hebben het ook uit zijn eigen mond gehoord, ook als dienaar van het goddelijke Woord moeten wij maar zeggen van ons dienen: wat brengen wij er van terecht? Bovendien, ook in ons dienen, misschien ongemerkt, kan zo menigmaal dat "ik" er zo tussen kruipen.

Maar uw man mag nu dienen, en dat "ik" zit er bij hem nu nooit meer tussen. Hij mag nu dienen in Zijn tempel, dag en nacht." Dat wil zeggen: ongestoord. Hier is het nu eens dag en nu eens nacht, meer nacht dan dag. Maar daar geldt het: "en aldaar zal geen nacht meer zijn."

Hier zijn er de verbergingen van Gods aangezicht, de strijd, de moeite en de wederwaardigheden. Ja, hier dikwijls afwisseling van licht en duisternis, van strijd en zegepraal. Maar daar is dat niet meer. Daar is het dag en nacht dienen in Zijn tempel. Daar zijn ook geen dominees meer nodig. Daar zullen wij ook niet meer als dominee zijn, want met ons domineeschap of met ons ambt kunnen wij God niet ontmoeten. Maar daar zal de triomferende Kerk God eeuwig mogen prijzen.

En dan staat er zo met nadruk in vers 15: "En Die op de troon zit zal hen overschaduwen." O, welk een beschutting zal dat zijn. De verklaarders merken hier op, dat dit herinnert aan het Loofhuttenfeest, zoals dat onder Israël ieder jaar gevierd werd ter herinnering aan hetgeen de Heere in de woestijn voor Zijn volk Israël is geweest. De wolkkolom en de vuurkolom. Maar daar is een eeuwige beschutting. Daar kan de

vijand nooit meer komen. Daar houdt de drijver op. Daar worden nooit geen pijlen meer afgeschoten. Daar krijgt u nooit uzelf meer terug, maar daar is het, zoals de dichter in Psalm 68 zingt: "Hun blijdschap zal dan onbepaald, door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen."

Wanneer wij dan nu hier samen zijn, hoe droevig dit samenzijn dan ook zijn mag, en wij denken aan hetgeen hij nu heeft mogen aandoen, zouden wij hem dat dan misgunnen? Zouden wij daar niet in jaloersheid op moeten zien?

Wij denken allereerst aan u, die nu weduwe bent geworden. Wij zijn er getuige van geweest, hoe vele mensen u de hand hebben gedrukt. Er zijn ook vele woorden tot u gesproken. En nu niet om dat te verachten, maar, mensen zijn moeilijke vertroosters. Wat wij u in deze ogenblikken toewensen is dit, dat de Allerhoogste, Die Zich nooit vergist, u sterke en ondersteune, en vervulle wat wij lezen in Jesaja 54: "Uw Maker is uw Man, Heere der heirscharen is Zijn Naam."

Wij zouden zeggen: nog maar 47 jaar oud; hoeveel dienstwerk had hij nog in de gemeenten kunnen verrichten. Maar de Heere vergist Zich nooit! Dan kan het verlies groot zijn, en u kunt het u eigenlijk nu niet indenken en u kunt het eigenlijk nu ook niet overzien, maar als de Heere in deze weg Zijn gunst betoont en Zijn ondersteuning schenkt, dan kunt u zelfs zingen, hoe onbegrijpelijk ook: "In de grootste smarten, blijven onze harten, in de Heere gerust."

De Heere moge u tot een Toevlucht zijn. De gemeente die hier tegenwoordig is, zal u straks niet vergeten. Het grootste zal echter zijn als God u straks niet vergeet.

Kinderen, wij hebben het jullie reeds gezegd. Ik zal nooit vergeten dat ik net zo zat als u, en dat is nu alweer ruim 15 jaar geleden. Ik zal het ook nooit vergeten, dat één van de predikanten, die toen het woord voerde, tot de kinderen zei, en dat wordt zo dikwijls gezegd, maar het moet je hart maar raken: Uw vader is er niet meer, maar de God van uw vader leeft nog!

En dat wilde ik ook in dit uur tegen jullie zeggen. De God van uw vader leeft! Ik zou er dit bij willen voegen: zoekt toch die God van uw vader tot uw deel te krijgen. Want dan wordt het waar: "Die Mij aanroept in de nood, vindt Mijn gunst oneindig groot!" Ook wat de kinderen betreft die nog zo jong zijn. De Heere wil ook dit bevestigen: "Zolang de zon en de maan er zijn zullen, zal Ik Mijn naam voortplanten van kind tot kind!"

Wij denken ook aan de grootvaders, in het bijzonder aan de vader van de overledene. Het is de vierde maal reeds dat u die droeve gang moet maken. Reeds drie zonen toebetrouwd aan de groeve der vertering, en ook uw onvergetelijke vrouw. Het is een zware weg. De Heere sterke en ondersteune, en doe ervaren dat Hij ook in deze wegen Zijn helende handen over u uitstrekt.

En dan de verdere familie, de gemeente, de kerkenraad van Krimpen aan den IJssel. Het is ook voor de gemeente een zware slag. Wij weten van nabij hoe nauw u aan uw herder en leraar verbonden was. Er is veel meeleven, daar kan de familie van den Noort van gewagen. Dat de Heere ook u gedenken moge in al hetgeen u nu bezwaren kan. Ook de broeders van de kerkenraad. Hij moge u Zijn gunst betonen. En al hebt u dan nu een geliefde leraar moeten missen, maar weet u wat nu het grootste is? De Koning van de Kerk blijft! En dan moge Hij bevestigen in al de wederwaardigheden: "Ziet, IK ben met ulieden alle de dagen tot aan de voleinding der wereld!"

Verder allen, die hier tegenwoordig zijn, waar u ook vandaan gekomen bent, en in welke mate u ook broeder van den Noort gekend hebt. U hebt toch ook de bediening die hij in het midden van de gemeenten heeft gehad, meerdere malen mogen beluisteren.

Bedenkt dat God er in de grote dag der dagen op terug komt! Zal het dan vrucht gedragen hebben? Wat zou dat groot zijn! Al is Ds. van den Noort nu niet meer, maar dat dan toch de vruchten van zijn bediening, ook in het midden van de gemeente van Krimpen aan de IJssel, zich zouden mogen openbaren.

Tenslotte, wij gaan hem nu uitdragen. Dat wij dan samen gedachtig zouden zijn aan hetgeen de apostel schrijft in zijn brief aan de Hebreeën: "Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling!" Amen.

Hierna werd gezongen Psalm 73: 12:

*"k Zal dan gedurig bij U zijn,
In al mijn noden, angst en pijn;
U al mijn liefde waardig schatten,
Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door Uw raad,
O God, mijn heil, mijn toeverlaat,
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid."*

Na het zingen van Psalm 73: 12 sprak **ouderling A. Kalkman** namens de gemeente van Krimpen aan den IJssel:

Geachte predikanten en studenten, genodigden, broeders kerkenraad van Krimpen aan den IJssel, een zware slag heeft ons getroffen, daar onze geliefde herder en leraar, na een periode van 3 jaar in ons midden te zijn geweest, is heengegaan in die zalige rust die er over blijft voor het volk van God.

Gemeente, wie had het ooit kunnen denken dat op deze wijze voor het eerst onze nieuwe kerk zou worden gebruikt. Onze leraar dacht, en wie van ons heeft het niet gedacht, deze kerk in gebruik te nemen. Maar God heeft het anders gedacht. Ds. van den Noort heeft niet de Seba-kerk in gebruik genomen, maar hij is in mogen gaan in de triomferende Kerk. Onze dominee is opgenomen in de eeuwige heerlijkheid. De grote Zender heeft Zijn dienaar van zijn post ontheven. Wij mogen van hem geloven wat de oude dichter zingt: "Hij is verlost, God heeft hem welgedaan!"

De Prediker zegt: "Ik weet dat wat God doet, in eeuwigheid zal zijn, en dat daar niets aan toe te doen of aan af te doen zal zijn. En God doet dat opdat men zou vrezen voor Zijn aangezicht."

Gemeente, God doet wat. En wat doet God? De Heere doet eeuwigheidswerk. De Prediker zegt immers dat wat God doet, in eeuwigheid zal zijn. O, weten wij er ook iets van? Kennen wij ook iets van dat eeuwigheidswerk? Dat eeuwigheidswerk is bij onze leraar openbaar gekomen. Het is al opgemerkt door onze consulent. De vruchten ervan zijn niet achterwege gebleven. Maar wat heeft dat Woord, dat zo menigmaal onder ons geklonken heeft in die drie jaar, nu voor vruchten nagelaten? En dan denk ik aan de woorden zoals die geschreven staan, en zoals we die hebben kunnen lezen op de rouwcirculaire: "Doch wij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest Die uit God is, opdat we zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn." Want daar gaat het toch om.

O gemeente, dan heeft u het gehoord, hij is bekleed met het kled van Christus' gerechtigheid. En dat is het immers. Want daardoor alleen, door de arbeid van die

gezegende Christus, waarvan onze leraar zo menigwerf heeft mogen getuigen, wist hij van de dingen die hem van God geschonken waren. En het was ook door het werk en die werking van die Geest, dat hij gewaagde van de rijkdommen die er ontsloten zijn, die verworven zijn, maar die ook toegepast worden in de tijd aan de harten van al Gods volk. Hoe menigmaal heeft hij dan in die drie jaar met ernst en met liefde gewezen op de noodzakelijkheid, maar ook gewezen op de mogelijkheid van bekering. En nu is zijn mond hier op aarde voor eeuwig gesloten. Nooit zullen wij hem meer horen. Hier op aarde is er een dienstknecht minder, en is er een bidder minder, maar hierboven is er een lover meer, en een aanbieder meer.

O gemeente, dat we dat eeuwige wonder konden doorgronden: een lover meer. Hij heeft zijn wens verkregen. Zo menigmaal beëindigde hij zijn preek daarmee, u weet het nog wel: "Dan zullen wij altijd bij de Heere zijn!" Dat is nu voor hem waar geworden om altijd bij de Heere te mogen zijn. Zien wij op de omstandigheden, dan zouden wij zeggen: wij weten niet hoe het verder moet. Maar gemeente, één ding is toch zeker, de Heere vergist zich nooit.

Mevrouw van den Noort, wij wensen u toe die genade, want het zou toch genade zijn, als u zou mogen geloven, dat de Heere Zich nooit vergist. Nee, wij zullen niet proberen u te troosten, want dat kunnen we niet. Maar de Heere moge u troosten, en u die genade schenken, dat gij zou mogen zeggen: "Uw doen is majesteit."

Ook de vader van onze overleden predikant. Ds. Blok heeft het reeds aangehaald. Wat heeft de Heere u in de laatste jaren in een weg van beproeving geleid. De Heere moge u ondersteunen, ook in deze dag en in deze weg.

Ook de vader van mevrouw van den Noort. Gods weg is in het heiligdom. Wij begrijpen het niet.

Kinderen, uw vader leeft niet meer. Ds. Blok heeft het gezegd: de God van uw vader leeft nog wel, en die God leeft eeuwig. O, zoekt dan Hem toch tot uw deel te krijgen. Want dan zult u eenmaal daar mogen zijn, waar nu uw vader is. Als u die God in dit leven tot uw deel zou mogen krijgen, wat ook het deel mocht zijn van uw vader, dan zal er een weerzien volgen. De dood scheurt de hechtste banden. De dood verbreekt de verbinding tussen man en vrouw. De dood scheurt de vader weg van de kinderen. Maar nu is er één ding onmogelijk voor de dood, en dat is een gelukkige onmogelijkheid. De apostel gewaagt er van in de brief aan de Romeinen: "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?" Niet de liefde die wij hebben. O nee. Want de liefde die wij hebben, als zij er eens een ogenblik mag zijn, is zo menigwerf weer weg. Maar de apostel spreekt hier van de liefde van Christus. Niemand is er ooit in staat om te scheiden van die liefde. En dan gaat hij het opnoemen: "Verdrukking, benauwdheid, vervolging."

Maar dat alles is onmogelijk om gescheiden te worden van die liefde. En waarom zal die liefde nooit meer gescheiden worden? Omdat het Voorwerp van die liefde, - en daar gaat het toch om -, Zelf gezegd heeft: "IK heb u lief gehad met een eeuwige liefde." En daarom zal er nooit een scheiding meer zijn van diè liefde. Het is die éénzijdige liefde, die opzoekende liefde en die trekkende liefde, waarvan uw vader gewaagde als hij zei: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft lief gehad." Een liefde, gewerkt door Gods Geest. En nu weten wij het. Uw vader had hoop wat zijn zaad betref. De Heere moge die hoop vervullen naar de rijkdom van Zijn goedertierenheid en tot de roem van Zijn Naam.

Gemeente, onze dominee is niet meer. Hij is de strijd te boven. Maar kennen wij nu ook iets van die strijd? Weet u het nog wel wat hij zo menigmaal placht te zeggen?

*"Er moet veel strijd gestreden worden,
veel leed geleden worden,*

*veel gebed gebeden worden,
zal het einde eenmaal vrede zijn."*

De Heere geve dat het Woord onder ons gesproken door Ds. van den Noort, niet eenmaal tegen ons zou getuigen, maar dat het eeuwigheidsvruchten zou mogen hebben, Zijn naam tot eer en onze ziel tot zaligheid. Broeders kerkenraad, wij zijn onze dominee kwijt, en wij zijn onze voorganger kwijt.

U weet zijn verzuchtingen wanneer wij samen waren, namelijk dat de een de ander uitnemender zou achten dan zichzelf. De Heere geve, dat de wens van onze overleden predikant maar veel onder ons mocht leven, dat de een de ander uitnemender zou achten dan zichzelf. Dat wij dan in alle gebrek en in alle tekortkomingen samen het goede voor de gemeente zouden mogen zoeken, in afhankelijkheid.

Tenslotte, aanwezigen, wij mogen nooit eindigen in de mens. Hij zou het ook nooit gewild hebben. Onze leraar heeft er met zoveel nadruk zo dikwijls op gewezen: "Ik doe het niet om uwentwil, maar Ik doe het om Mijns groten Naams wil, opdat die verheerlijkt worde." Welnu, die naam wordt nu door Ds. van den Noort voor eeuwig groot gemaakt, zoals de dichter zong, en wat wij de gemeente verzoeken te zingen, van Psalm 43: 4, wat nu voor Ds. van den Noort werkelijkheid is geworden:

*"Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de bron van vreugd;
Dan zal ik, juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos verheugt."*

Ds. L. Blok sloot deze dienst met dankzegging.

In de aula op de begraafplaats werd het woord gevoerd door: **Ds. W. Hage** namens de classis-predikanten van de classis Rotterdam:

Geachte familie en aanwezigen, mij is verzocht een enkel woord tot u te richten namens de classis-predikanten van de classis Rotterdam.

Wanneer wij dan thans hier samengekomen zijn om de droeve plechtigheid te vervullen om uw geliefde man en vader, of in welke betrekking u dan ook tot hem stond, grafwaarts te gaan dragen, dan denken wij op het ogenblik aan hetgeen in Gods Woord staat vermeld ten opzichte van één van Gods knechten die ook stierf. Want dan lezen wij van Samuël zo eenvoudig en kort vermeld: "en Samuël stierf."

Dat is geweest na een betekenisvol leven, en na een werkzaam leven, waar hij als knecht des Heeren, ook onder het volk Israël, zijn arbeid heeft mogen verrichten. Ook uw man heeft een arbeidzaam leven achter zich. Wij hebben wel eens gezegd: we begrijpen niet hoe de man het volhoudt, om zondag aan zondag viermaal te preken in de verschillende gemeenten, en ook in zijn eigen gemeente. De Heere heeft hem die kracht daartoe verleend, en de lust dat hij dat kon en mocht verrichten om, naar de begeerte van zijn hart, dat Woord van God en de leer van vrije genade te mogen verkondigen, en de gemeenten voor te houden wat reeds gezegd is: dood en leven, zegen en vloek, wet en evangelie.

Maar aan dat arbeidzame leven is nu een eind gekomen, en is hij thans heengegaan de weg van alle vlees, om het tijdelijke met het eeuwige te mogen verwisselen. En nu mag hij bij die God zijn, waar het zijn vermaak en zijn lust was om Hem in dit leven

te verkondigen en groot te maken Waarop is hij mogen ingaan? Wij lezen van Samuël dat hij van God verkoren was, door God geroepen en door God bearbeid en bewerkt, en dat was ook uw man niet vreemd. En waarop hij nu is mogen ingaan sluit alle roem van de mens uit. En als hij thans zijn stem nog over ons zou kunnen verheffen, dan zou het zeker dit getuigenis zijn, wat de dichter vermeldt in Psalm 115: "Niet ons, o Heer', niet ons, Uw naam alleen zij all' eer!"

Er is dan ook terecht opgemerkt door Ds. Blok reeds in het kerkgebouw: "Daarom zijn zij voor de troon." Dan is dat naar dat eeuwig welbehagen des Vaders, door de koping van het bloed van Christus, en door de toepassing van God de Heilige Geest.

En mevrouw van den Noort, kinderen en verdere familie, de Heere moge u sterken, ook als straks op het meest het verlies zal worden ingeleefd. Thans heeft u veel bezoek gehad en is er veel meeleven betoond, wat toch wel aangenaam is, maar dat houdt straks op. Maar ik hoop dat die God, naar Zijn goddelijk welbehagen, Die Zich in het leven van uw man heeft willen openbaren en Die Zich in het leven van uw vader, kinderen, heeft willen bekend maken, ook voor u moge zijn bij de gedurigheid de enige Toevlucht in nood en in omstandigheden. Vlucht maar niet teveel naar de mensen, maar vlucht naar die God Die ook voor uw man en voor u als zijn vrouw en kinderen, tot hiertoe gezorgd heeft. Die God moge u verder ook gedenken. Hij moge u sterken in uw verdere leven, en Hij geve u bovenal dat deel te mogen kennen, wat de Heere uit genade verheerlijkt heeft in het hart van uw man en vader.

Bij deze enkele woorden wil ik het laten en het woord geven aan de andere sprekers. De Heere sterke en zegene u met die zegeningen, die voortvloeien uit dat eeuwig Verbond, naar Zijn goddelijk welbehagen.

Ik dank u.

Hierna sprak **Ds. C. Harinck** als afgevaardigde van het Deputaatschap voor vestiging van een internaat voor schipperskinderen.

Geachte weduwe van den Noort, vader, familieleden, kerkenraad en gemeente van Krimpen aan den IJssel.

Omdat onze eerste voorzitter van ons Deputaatschap, Ds. A. F. Honkoop, afwezig is, heeft hij mij gevraagd om u namens het Deputaatschap hartelijk te condoleren met dit zo zwaar verlies van uw geliefde man en vader.

Sinds 1969 maakte hij deel uit van dit Deputaatschap, en wij herinneren hem ons niet alleen als een hartelijke broeder, die hartelijk en altijd vol van broederlijke liefde met ons samen vergaderde, maar wij herinneren hem ook als één die al zijn krachten heeft aangewend om te mogen verwezenlijkt zien dat doel, dat wij ons voor ogen hadden gesteld, namelijk de bouw en de exploitatie van een internaat voor schipperskinderen. Maar het meest herinneren wij ons uw man en vader vanwege de liefde die hij droeg tot Christus, het Hoofd van de Kerk, en de kerk waarover Christus hem als dienaar had gesteld.

In al zijn spreken, in al zijn bidden, en ook in al zijn preken, in alles kwam dit openbaar, dat hij het geleerd had dat er niets anders voor de mens te roemen valt dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus. Hij heeft een rijke Christus verkondigd en een arme, een doodarme zondaar. En die arbeid is niet ongezegend geweest. Hij heeft kerken helpen bouwen, maar er is arbeid gedaan, die God gezegend heeft en die tot in der eeuwigheid zal blijven. God heeft uw man gebruikt om zondaren te rukken uit de macht van de duisternis, en ze over te brengen tot het Koninkrijk van Gods wonderbaar licht.

Als u daar op ziet moet u zeggen: o God, dat ik zo een man mocht hebben en dat wij zo een vader mochten hebben, die U gebruikt heeft om Uw Kerk op aarde te bouwen

en om het rijk van de satan afbreuk te doen, om sterfelijke zielen te rukken uit de macht van de zonde en satan, en ze te stellen tot monumenten van Gods wonderlijke genade.

Zo zien wij terug op uw geliefde man en vader als een broeder in de bediening van het goddelijk Woord, als één, die met ons het kruisevangelie heeft verkondigd. Maar nu mogen wij ook op hem zien als één, die voor de troon is, en die het Lam Dat hij hier op aarde heeft verkondigd, nu mag aanschouwen. En dan zal hij in die aanschouwing nimmer tot een verzadiging komen.

Zei niet Rutherford al: mijn ziel wordt nooit verzadigd van het zien op Christus, van het genieten van Christus? Nu, in de hemel zal dat volmaakt zijn. Hij is nu daar, niet alleen waar geen zonde meer is en waar geen kruis meer is, maar hij is nu daar, waar de Koning is. De scheiding is nu opgeheven. De scheiding die in het paradijs door de zonde is gevallen, de breuk met God. Maar die breuk is nu weer hersteld. Hij is nu terug bij God, en dat is door de arbeid van het Lam, door de verzoening en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. Laat het dan bij u een breuk zijn, maar wat hem betreft mogen wij zeggen: de breuk is hersteld. Hij is eeuwig terug in Gods gemeenschap!

Kinderen, zoekt het deel van uw vader. Zoekt die God, die uw vader in zijn jeugd heeft leren zoeken. Want die Hem vroeg zoekt, zal Hem zekerlijk vinden. De Heere zij uw Man en Toeverlaat. Die God, Die nooit beschaamt die op Hem vertrouwt! Die God, waarvan wij zeggen mogen dat er nog nooit één ellendige omgekomen is, Die God zij u tot troost en tot sterkte.

Dit alles wensen wij u toe namens het Deputaatschap voor vestiging van een internaat voor schipperskinderen.

Ik dank u.

Hierna sprak **Ds. P. Honkoop** namens het Deputaatschap Jeugdzorg:

Mevrouw van den Noort, kinderen, vader van den Noort, het is in deze bijzondere plechtigheid, dat wij een ogenblik de aandacht vragen. Wij hebben mogen vaststellen dat u een man verliest, een vader verliest, een zoon verliest, en dat is van ingrijpende betekenis, juist ook voor ons kerkelijk leven, en dan in het bijzonder ook voor onze jeugd, voor onze kerkelijke jeugd.

Het is niet in de eerste plaats namens het Deputaatschap dat ik spreek, ik geloof ook nog niet in de eerste plaats namens de jeugdbond, maar ik geloof dat ik ook nog een keer mag zeggen: namens de jeugd! Want wij weten dat uw man de jeugd een bijzonder warm hart toedroeg, want zelf ook kinderen hebbend, wist hij wat kinderen zijn. Maar er ook van uitgaand dat God Zelf Zijn Verbond zal waarmaken en van kind tot kind Zijn naam zal voortplanten.

En nu is het zo ingrijpend dat wij zo iemand juist in de kracht van zijn leven moeten missen, die met zijn raadgevingen toch ook altijd weer zodanig was dat hij precies wist waar hij staan moest. Want wij, met onze bezorgdheid voor de jeugd, begonnen nog wel eens vaak met: We moesten dit doen of we moesten dat doen. Maar dan merkte hij altijd weer zo nuchter op: ja, maar het is in de eerste plaats de taak van de ouders, de taak van de kerkenraad, en dan pas komen wij. En dan geloof ik dat het ongetwijfeld voor u bijzonder aantrekkelijk is om te mogen horen wat uw man geweest is. Maar ik geloof dat het ook bijzonder pijnlijk moet zijn, als we moeten vaststellen dat het geweest is. En daar weet ik geen woorden voor, ook niet namens ons Deputaatschap.

Maar ik kan wel met het Woord van God beëindigen, waarvan David toch ook in de moeite van zijn leven heeft getuigd en het heeft weergegeven: "De Heere is God!"

David kon in de moeite en in de strijd van zijn leven, volgens Psalm 38, - ik zou bijna zeggen, zoals wij hem daar horen op de basis van zijn leven -, niet meer naar mensen vluchten, niet meer in zijn verleden terugdringen, maar juist dat verleden sprak hem zo aan en maakte het hem zo moeilijk, zo benauwd. Hoe goed het dan ook geweest, en hoe pijnlijk het dan ook kon zijn, toch kon hij uiteindelijk getuigen, en dat wens ik jullie, kinderen, in het bijzonder toe: "Heere, voor U is al mijn begeerte." "Maar wat klaag ik, Heer' der heren? Mijn begeren is voor U in al mijn leed, met mijn zuchten en mijn zorgen, niet verborgen, daar Gij alles ziet en weet."

Zoekt het dan toch maar aan de troon der genade, met uw kinderen, opdat u zou mogen ervaren, in uw kinderen te mogen zien, wat uw man als zorg had voor de jeugd. Van harte sterkte!

Ik dank u.

Hierna werd de kerkenraad gevraagd de plaats naast de baar in te nemen, en werd de kist met het stoffelijk overschot in het graf neergelaten.

De begrafenisondernemer sprak daarna:

Geachte familie en aanwezigen, hiermee hebben wij het stoffelijk overschot van uw zeer geliefde man, uw lieve, zorgzame vader, herder en leraar, toebetrouwd aan de schoot der aarde tot aan de morgen der Opstanding.

Tenslotte kreeg **Ds. A. Vergunst** de gelegenheid om deze plechtigheid te besluiten, en sprak:

*Alle vlees is als gras en alle goedertierenheid des mensen als de bloem van het veld.
Het gras verdort en de bloem valt af als de Geest des Heeren daarin blaast.
Voorwaar, het volk is gras.*

Hebben wij het niet hier in deze ure aan deze plaats voor onze ogen bevestigd gezien, nu het stof van uw man, vader en grootvader en zoon, uw herder en leraar, onze vriend en broeder, aan de schoot der aarde is toebetrouwd. Het stof is nu tot het stof wedergekeerd. Maar de woorden van de profeet spreken niet alléén van het feit dat het stof tot het stof zal wederkeren, maar hij roept tenslotte ons toe: "Maar het Woord van onze God blijft tot in der eeuwigheid!"

En daarom heeft de dood het laatste woord niet, en is het graf de zege niet beschoren! Want er is een morgen aangebroken, die luisterrijk is en vol heerlijkheid, waarop het graf geopend is. Het graf van Eén, Die de dood voor al de Zijnen voor eeuwig overwonnen heeft. Die Zichzelf eerst gaf aan het hout des kruises en de last van de toorn Gods tegen de zonde voor Zijn Kerk gedragen heeft, maar Die in het graf zijnde, op de morgen van de derde dag glorievol verrees.

Christus, de Eersteling, zo riep de apostel vol verheuging uit. Ook ten overstaan van hen, die de werkelijkheid van de opstanding der doden loochenen. Christus, de Eersteling. In de hof van Jozef van Arimathéa is de triomf over de dood bij het ontsloten graf vol- heerlijk geopenbaard.

En daarom staat er: "Daarna, die van Christus zijn, zullen met Hem opstaan!"

Voor degenen, voor wie Hij de dood verslond, zal ook eenmaal zulk een glorievolle morgen, de morgen van de zalige opstanding der doden, aanbreken. Dan zal dit graf, waarom wij hier nu met zovelen geschaard staan, niet het laatste woord hebben, omdat degenen, die van Christus zijn, zullen opstaan ten leven.

En dat is dan ook de vraag, de vraag die met heilige ernst aan het hart van ons allen moet gelegd worden, ook als wij staan in deze middag bij het graf en bij de werkelijkheid van dood en eeuwigheid, of ook wij van Christus zijn! Want van nature

zijn we dat niet. Maar van nature zijn wij in Adam, èn in Adam de eeuwige dood onderworpen.

O, laat het toch onderstreept worden: de eeuwige dood! Eeuwigheid! Wie kan de werkelijkheid van dat woord doorgronden? EEUWIGHEID! Als het voor ons een eeuwige dood zal zijn. Als wij zonder God en zonder Christus die dag, die volheerlijke dag voor Christus en voor de Zijnen, tegemoet gaan. Maar welgelukzalig is het volk, voor wie het waar is, en voor wie het waar geworden is, dat zij van Christus zijn. Het is vanmiddag gezegd: dat zijn zij uit kracht van eeuwige verkiezing, omdat God een volk verkoren had van vóór de grondlegging der wereld. Zij zijn aan Hem gegeven in dat eeuwig verdrag van vrede en heil, waarin Christus hen aanvaard heeft. Zij zijn door Hem gekocht met de dure prijs van Zijn dierbaar bloed. Zij zijn ook in de tijd van Hem geworden, toen ze uit de dood tot het leven geroepen zijn, en dat onwederstandelijk.

Toen de Heere hen te sterk geworden is, toen zij geleerd hebben wie ze van zichzelf waren, en toen zij op de school des Geestes alles hebben mogen verliezen, en uit genade iets geleerd hebben om Hem te gewinnen. Welgelukzalig is het volk, dat van Christus is. Een vraag waarmee we u, de velen die hier rondom het graf staan, ook nu naar huis sturen: Zijt ook gij van hen, die van Christus zijn? Dat is de vraag die voor ons allen het allerhoogste gewicht moet hebben. Dat de indruk van de omstandigheden, waaronder wij nu aan deze groeve staan, dit met zich meebrengt, dat we met een heilige ernst ons af gaan vragen: Wie ben ik? O, wie behoor ik toe? Weet ik hoe ik van Hem geworden ben?

Want er is een volk dat het door genade weet; dat geen rust meer in het leven had, omdat alle rust hen in het leven opgezegd is, totdat ze die ene, die vaste troost gevonden hebben, die de Heere de Zijnen deelachtig maakt. Welgelukkig is dat volk, dat van Christus is. Want voor hen gaat eenmaal het graf volheerlijk open.

De Heere moge de vele woorden, die reeds bij deze gelegenheid gesproken zijn, ten zegen stellen, en Hij gedenke allen die Zijn ondersteuning in het bijzonder behoeven.

Mevrouw van den Noort, kinderen, vader van den Noort, wij behoeven niet veel meer tot u te zeggen. De Heere ondersteune u en vervulle al de wensen, die u zijn toegevoegd.

God zegene de zo ernstige roepstem, die in de gemeenten van Krimpen aan den IJssel, maar óók in de kring van de andere gemeenten, uitgaat. Ook in het leven van zijn medebroeders, opdat wij temeer mogen bedenken wat onze heilige verantwoordelijkheid is, om allen, die God op onze weg plaatst, het gedurig toe te roepen, dat alle vlees is als gras, en alle goedertierenheid des mensen als de bloem van het veld. Het gras verdort en de bloem valt af, maar, Gode tot heerlijkheid en Zijn volk tot eeuwige zaligheid, het zal eeuwig waar blijven: "Maar het Woord onzes Gods blijft tot in der eeuwigheid!" Amen.

Hierna verzocht Ds. A. Vergunst nog samen te zingen bij het geopende graf Psalm 68:2:

*"Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen.
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogste toppunt stijgen.
Heft Gode blijde Psalmen aan;*

*Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt den weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt,
Zijn naam is HEER' der heren."*

Hierna sprak **ouderling A. Kalkman** een dankwoord:

Het is op nadrukkelijk verzoek van de familie, dat ik op mij genomen heb als laatste enkele dankwoorden tot u te richten.

Er is vanmiddag al veel gesproken, dus ik mag het wel kort maken.

Naast droefheid is er verwondering in het hart van de familie. Want overstelpend is de betoonde deelneming in deze dagen geweest. En als we dan daarvoor moeten bedanken, waar moeten we dan beginnen? Wij weten het niet. Eén ding weten we. Duidelijk is in deze dagen gebleken dat het woord van de apostel waar is: "Uw bescheidenheid zij al de gemeenteleden bekend."

Dan menen wij dat het de bescheidenheid van de overledene geweest is, die hem juist daardoor zulk een grote plaats deed innemen. En als we dan namen noemen, dan in de eerste plaats een woord van hartelijke dank aan u Ds. Blok voor alles wat u als consulent voor de familie en voor de gemeente hebt willen doen.

De gemeente van Krimpen aan den IJssel in het bijzonder, maar ook de gemeenten waar onze leraar heeft gearbeid, en die hun deelneming zo groot betoonden. Weest u er van overtuigd dat het bijzonder op prijs is gesteld.

Ook de plaatselijke predikanten, uw bewijs van meeleven zullen we niet licht vergeten. Verder een hartelijk dankwoord voor de woorden van troost en ondersteuning gesproken door Ds. Hage namens de classis Rotterdam, door Ds. Harinck als afgevaardigde van het Deputaatschap voor vestiging van een internaat voor schipperskinderen, door Ds. Honkoop namens het Deputaatschap Jeugdzorg.

Verder alle predikanten, de studenten van de theologische school, de afgevaardigden van kerkeraden, allen hartelijk dank voor uw aanwezigheid en voor de laatste blijken van liefde aan de overledene betoond.

Onze dank ook zeer zeker aan de begrafenisondernemer, de heer van Bezeij, voor de waardige en vlotte wijze, waarop alle zaken die op deze begrafenis en wat er aan vooraf ging, betrekking hebben, door hem zijn geregeld.

De bijzondere dank van de familie gaat ook uit naar dokter Prins, die met zoveel liefde en toewijding hen omringde.

De koster, hulpkoster, en allen die u terzijde stonden, ook aan u onze erkentelijkheid.

Ook de politie voor de regeling van het verkeer en de begeleiding, ondanks uw tekort aan personeel, we zij er u zeer erkentelijk voor.

Tenslotte Ds. A. Vergunst, wat waren uw woorden voor ons allen een bewijs van innige deelneming. Mogen de woorden door u gesproken vruchten afwerpen.

Groot is de belangstelling geweest in deze dagen, en ook tijdens de ziekte van onze zo zeer geliefde predikant.

Mag ik dit dankwoord besluiten met het verzoek of u ook in de toekomst mevrouw van den Noort en haar gezin niet wilt vergeten. En dan zeer zeker niet in uw gebeden! Wij kunnen de ledige plaats niet vervullen, maar uw deelneming zal haar wellicht tot troost kunnen strekken.

Ik dank u.

Deze plechtigheid werd besloten door de begrafenisondernemer met de woorden:
Geachte familie en aanwezigen, hiermee is dan deze plechtigheid beëindigd; mag ik u
dan nu vragen ons te volgen naar de kapel.

2. DE LEIDING DES HEEREN MET ZIJN KIND EN KNECHT ASAF

**Predicatie uitgesproken door Ds. N. W. Schreuder in de gemeente van Krimpen
aan den IJssel op zondag 28 maart 1976.**

Zingen: Psalm 89: 19 en 20,
Lezen: Psalm 73.
Zingen: Psalm 33: 6 en 10,
Psalm 73: 12,
Psalm 45: 7.

Vooraf maakte Ds. N. W. Schreuder de gemeente bekend dat op maandag 22 maart is overleden dominee Gerrit Jan van den Noort op de leeftijd van 47 jaar, waarvan de begrafenis inmiddels vrijdag 26 maart heeft plaats gehad.

De Heere gedenke de weduwe en de kinderen, en de verdere familie, en ook de kerkenraad en de gemeente, en Hij geve dat uit dit sterven geestelijk en eeuwig leven geboren worde. Dat zij zo.

De tekstwoorden waarbij we met de hulp des Heeren, uw aandacht in dit morgenuur wilden bepalen kunt u vinden opgetekend In het gedeelte dat u werd voorgelezen, Psalm 73, en daarvan vers 23, het laatste gedeelte en vers 24, waar wij Gods Woord lezen:

"Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen."

In deze tekstwoorden beluisteren wij: *de leiding des Heeren met zijn kind en knecht Asaf.*

En dat is een leiding:

1. Aan de hand des Heeren
2. Door de raad des Heeren
3. Tot de heerlijkheid des Heeren

1. Een leiding aan de hand des Heeren

Deze tekstwoorden zijn genomen uit een psalm van Asaf. Asaf was een tijdgenoot van Heman en Ethan, de Ezrahiet. Hij was ook leider van de zangkoren die onder David en Salomo in de dienst des Heeren waren ingesteld. Zover ons bekend is heeft Asaf 12 Psalmen gedicht, waarvan deze Psalm 73 er één is. En als er een Psalm is die spreekt over zijn persoonlijke beleving, over het bevindelijke leven van zijn ziel, dan is het zeker deze Psalm 73.

Asaf was een biddende man, en een man die de Heere vreesde. Hij was een man met veel genade, want door persoonlijke genade wist hij de Heere tot zijn deel te hebben, zodat hij kon getuigen: "Mijn rots, mijn deel en mijn eeuwig goed." En groter goed is er niet, dan om in dit leven tot die kennis en zekerheid te mogen geraken.

Maar hij was ook door God gebruikt om in Zijn dienst als dienstknecht des Heeren werkzaam te mogen zijn.

Maar dat het ook stormen kan in het leven van Gods knechten zien we in deze Psalm 73 bij Asaf. Lees maar eens in vers 2, dan klaagt hij: "Mijn voeten waren bijna uitgeweken, mijn treden waren bijkans uitgeschoten." En dát zegt een kind en knecht des Heeren. De aanleiding waarom Asaf dit zegt was omdat hij dingen om zich heen

zag gebeuren die hij niet begreep. Hij zag dingen die hij niet klein kon krijgen, namelijk dat het de goddeloze wèl ging en de rechtvaardige niet. En hoe meer hij er op let, hoe meer dat het van binnen gaat opstaan, en dan komt hij er uiteindelijk achter dat de weg des Heeren niet recht is. Want zie toch eens naar die goddeloze. Hun kracht is fris. Ze zijn niet in moeite zoals andere mensen. Ze hebben geen tegenslag. Ze hebben alleen maar voorspoed, tot hun dood. En zie nu eens naar mij, zegt Asaf, "mijn bestraffing is er alle morgens."

Het was een raadsel wat Asaf niet op kon lossen. Maar nu is de Heere dit raadsel voor Asaf op gaan lossen. Want de Heere is Zijn knecht Asaf gaan leiden in het heiligdom. En toen heeft Asaf gezien dat God het nooit verkeerd doet, en dat Gods raad aanbiddelijk is. Toen heeft Asaf gezien dat de weg des Heeren wel recht was en dat de Heere Zich nooit vergist. Want de goddelozen hebben hun deel in dit leven, maar voor Gods volk heeft de Heere het deel weggelegd. Zij ontvangen het deel straks eeuwig, na dit leven. Hij ziet dat de Heere straks met alle goddelozen zal afrekenen. Maar voor Gods volk is dit leven een oefenschool die zij niet missen kunnen, en die zij zo zeer nodig hebben! En op deze oefenschool werd Asaf gebracht. En dan zijn de raadsels en de vragen opgelost. Want de vrede van de goddelozen is geen vrede. Dat is maar schijnvrede, en schijn bedriegt. Al hebben we in dit leven alles en iedereen mee, en we hebben God tegen, zoals we God van nature tegen hebben, dan hebben we niet veel tegen, maar dan hebben we alles tegen, en alleen de schijn maar mee.

Maar het is ook andersom. Al heeft Gods volk in dit leven de schijn tegen, en hebben we alles en een ieder tegen, maar God mee, dan is het alleen de schijn die tegen hen is. Want in waarheid hebben zij alles mee. Want zo God vóór ons is, wat en wie zal dan tegen ons zijn? En zo is het nu in het leven van Asaf opgeklaard. En als hij dit zien mag, zakt hij in verwondering en in aanbidding weg, en dan eindigt hij als een groot beest voor God. Dat U, o Heere, nu zo getrouw met mij wilde handelen. Gij met mij! Ik ben toch niet beter dan de goddelozen. Ik ben toch ook van dezelfde lap gescheurd. Ik was een groot beest bij U. En dat de Heere nu hem juist, de minste uit zijns vaders huis, had willen trekken en in Zijn dienst had willen afzonderen.

Dat is Asaf een wonder geworden, dat heeft hij niet klein kunnen krijgen. Dat de Heere juist op hem had willen neerzien doet hem in aanbidding eindigen. En dat is de hoogste stand in het leven der genade. En dat heeft ook uw geliefde dominee, herder en leraar in zijn leven wel gekend. In de verwondering: "Ik zal dan gedurig bij U zijn, want Gij hebt mijn rechterhand gevat." Het is in het leven van Gods kinderen zo vaak als bij Asaf. Dan kijken wij tegen de leiding Gods in dit leven aan van menselijke zijde. En dat is altijd verkeerd. Want wij zouden dit ook anders gedaan hebben. Maar Gods raad is niet onze raad. Er is een streep gekomen door ons bestek en door onze berekening. Wij hadden het zo anders gedacht, en zo anders gehoopt, en zo anders gedaan. En dan kijken we tegen de leiding Gods in dit leven zoals we kijken tegen de verkeerde kant van een borduurwerk. En dan vinden we geen begin en geen eind, daar zit geen harmonie in. We zien niet de inhoud of de zin ervan. We weten het niet. Dat kan nooit goed komen. Wat moet daar nu van terecht komen? En nu heeft de Heere Asaf eens van de goede kant laten zien.

Want de Heere gaat Asaf leiden in het heiligdom, en toen heeft Asaf de schone harmonie gezien in al Gods werken. Hij heeft gezien dat Gods raad een aanbiddelijke raad is, en dat de Heere het nooit verkeerd doet.

En dat geve de Heere ook de weduwe met de kinderen te mogen leren, om het van Gods kant te mogen zien. Want weet dat de God van Asaf nog Dezelfde is, en dat deze God nog leeft! En Hij kan uit de nevelen en uit de drom van het onbegrepene inleiden in het heiligdom. En het behaagd Hem wel eens Zijn kinderen te doen zien

hoe nu Gods raad een Vrederaad is, en dat Hij het nooit verkeerd doet. En dat te mogen zien bewaard hen voor opstand en doet hen wel eens zingen: "In de grootste smarten blijven onze harten in de Heere gerust." Maar dat is alleen genade, want het vlees komt daar nooit! Ja, dan roepen zij wel eens uit: "Heilig zijn o God, Uw wegen!" Want wat God dan doet, dat is welgedaan, en dat zal zijn tot in der eeuwigheid. Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.

En dat was nu eens waar in het leven van Asaf. Dan is alles opgeklaard en ziet hij tot verwondering: "Gij hebt mijn rechterhand gevat!" Dat heeft de Heere Zich niet te laag geacht. De groten van deze aarde achten het beneden hun waardigheid de mindere bij de hand te vatten. Maar die God der goden, de eeuwige en de onveranderlijke, de grote Schepper aller dingen, de volzalige God, Die het niet nodig heeft van mensenhands gediend te worden, deze God heeft het behaagd en Hij heeft Zich niet te hoog geacht om Zich zo diep neer te buigen in het geven van Zijn Zoon, van Zijn Enige, om daardoor een weg te banen om zondaren en rebellen, beesten voor God, weer bij de hand te vatten en te trekken uit de dood tot Zijn gemeenschap en tot het eeuwige leven. Zo heeft Hij ook uw geliefde man en vader, uw geliefde herder en leraar getrokken uit de duisternis. Hij heeft ook hem gevonden waar Hij al Zijn kinderen vindt, namelijk in dat verre land van de Godsverlating, liggende midden in de dood, en in Adam mede besloten onder het oordeel van de drievoudige dood. Hij vindt ze mede in Adam de duivel toegefallen. Want in het paradijs hebben we immers de hand Gods afgeslagen, hebben we God de rug toegekeerd en hebben we de duivel de hand toegestoken. Daar hebben we de duivel als heer en meester over ons uitgeroepen, en de dood verkozen boven het leven. En nu kan de mens er veel godsdienst omheen hangen, maar de waarheid is dat de mens van nature nooit naar God vraagt en nooit naar God zoekt. En dat is nu die neerbuigende goedheid, het onbegrepen wonder van de genade Gods, dat Hij weglopers, rebellen, opstandelingen op Zijn tijd gaat opzoeken. De dichter zingt ervan in Psalm 33: "'t Volk, door Hem tevoren, gunstig uitverkoren tot Zijn erv' en lot."

Hij voert hen op uit de diepte van hun verlorenheid tot Zijn wonderbaar licht. O, die opzoekende liefde Gods, die is onbegrijpelijk en die is onpeilbaar! Dat is een wonder Gods dat vijanden met God weer verzoend worden, en wederspanningen weer terug gebracht worden. Ja, ze worden bij de rechterhand gevat. Welk een troost is dit voor de strijdende Kerk. Dat is nu de enige troost. Wat er dan ook wegvalt en wat er dan ook verandert, maar dit is voor Asaf tot troost. En dat is tot troost voor allen in wie God Zijn zaligmakende genade verheerlijkt heeft. Asaf kon van de Heere niet meer af, omdat de Heere hem bij de rechterhand gevat had. Het was eens waar in zijn leven, en dat had de Heere gedaan.

O, als het van Asaf zelf afhing, of van één van Gods kinderen, om te volharden in de keus die ze doen mochten, om te volharden in dat leven dat geestelijk is en op die weg des levens, dan was het zeker en eeuwig verloren. Want dat is een volk dat ook na ontvangen genade leert: "Ik ben tot hinken en tot zinken ieder ogenblik gereed." Maar nu worden zij in de kracht Gods bewaard. En zo is nu ook uw geliefde man en vader bewaard geworden. Hij mocht volharden tot het einde toe, en kan nu reeds meezingen in het koor van hemelse zangers, en hij weet van ons niet meer. Hij mag zingen: "Gij hebt ook mij bij de rechterhand gevat, en Gij hebt mij Gode gekocht door Uw dierbaar bloed!" Al Gods volk wordt bewaard in de kracht Gods, door het geloof, tot die zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden. Zo kan het levend gemaakte volk van Christus niet af, omdat Hij ze in Zijn handen heeft gegraveerd, en Hij ze Zelf toeroept: "De poorten der hel zullen Mijn Gemeente niet overweldigen."

En daarom is u en mij die levendmakende daad zo noodzakelijk. Het is een krachtige roepstem in de gemeente van Krimpen aan den IJssel. Het is een krachtige roepstem ook in uw persoonlijke leven. En wat doen we er mee? Waar blijven we er mee? Wat is de vrucht van deze roepstem? Dat het eens mocht zijn tot boete en tot vernedering, om tot bezinning te komen. Want indrukken en gevoel gaan voorbij, maar alleen Gods werk, en dat alleen blijft bestaan!

Gods werk alleen zal volheerlijk triomferen. Want dan blijft er ook van dit nieuwe gebouw niet één steen op de andere. Want de wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid. Maar het werk Gods, dat Hij in Christus Jezus verheerlijkt voor een zondig volk, blijft tot in der eeuwigheid. Gij hebt mijn rechterhand gevat. Alleen Gods werk kan ons in waarheid doen instemmen met Asaf: *Gij hebt het gedaan!*

En om dit te mogen getuigen in een ure als deze! Dat is de ware troost ook te midden van alle rouw en verdriet. Wat er dan ook wegvalt, maar:

*Als ik dan U heb, o Heere mijn,
zou daar dan nog iets anders mijn God zijn?
Zou ik dan nog ergens groot of klein,
een God hebben dan U alleen?*

Dan weet ik geen betere troost en geen rijkere troost die geldt in leven en in sterven, als deze enige troost: "met lichaam en ziel het eigendom te zijn geworden van die getrouwe Borg en Zaligmaker Jezus Christus." En dit mocht Asaf in zijn leven weten. En dat komt er ook bij een ieder van ons in ons leven op aan, of ook wij bij de rechterhand gevat zijn. Ik vraag niet of u er veel van kunt vertellen. Ik vraag ook niet of u weet hoe God Zijn volk bekeert. Ik vraag ook niet hoe of u er over denkt. Maar ik vraag wel naar de werkelijkheid. Bent u reeds bij de rechterhand gevat, zoals dat waar was in het leven van Asaf? Want wij leven nog! Wij zijn nog niet gegaan de weg van alle vlees. Keer er eens mee in tot uzelf, en vraagt uzelf eens af: Hoe is het nu met mij? Mijn ziel doorziet nu uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God? Of hebben we hoge gedachten van onszelf? Ook als wij zien op dit nieuwe kerkgebouw? Zien we het als een gebouw dat wij zelf gebouwd hebben om God daarin te dienen? Dat is een arme gedachte. Want daarover zou de Heere kunnen getuigen: "Zou Ik dan stierenvlees eten? Waar zou dat huis zijn dat gij Mij zou kunnen bouwen, Die de hemel der hemelen zelfs niet zou kunnen bevatten?" Nee omgekeerd. Niet de plaats die gij hebt gesticht, maar de plaats die Ik heb gesticht, en die Ik heb gegeven om Mijn Woord te verkondigen, en te laten prediken die enige Naam van Hem, Die hier gekomen is, niet om gediend te worden, maar om te dienen, en om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

En misschien zijn ze er in het midden van de gemeente die heilig om God verlegen zijn, die de God van Asaf leerden zoeken met ingespannen krachten. Die het aan de weet gekomen zijn dat ze God kwijt zijn, en dat om der zonden wil. Zij moeten het smartelijk gemis van de levende God in de ziel omdragen. Zij roepen uit: *Wee mijner, want ik ben God kwijt, en daarom ben ik alles kwijt.* Zij gaan zoeken, en leren hijgen en dorsten naar de genade der vergeving, naar de genade der herstelling en der verzoening. Zij roepen uit: Hoe kom ik ooit terug in Gods gunst en in Gods gemeenschap? Wat zijn we dan toch ver van huis gelopen! Want we zijn weggelopen uit de gunst en uit de gemeenschap Gods! We hebben de dood verkoren boven het leven. Maar nu komt het er voor een ieder van ons op aan. Nu zijn er misschien wel die zeggen moeten: ik ben veel te slecht, ik heb veel te lang gezondigd. Mijn leven is vergooid in de zonde. Maar luister dan! Dan zijn er zoveel getuigen die het u

toeroepen: schept dan maar moed uit mijn behoudenis! Denk maar eens aan een Manasse, aan een Rachab, en ook aan Asaf. Zij roepen het u allen toe: schept nu maar moed uit mijn behoudenis. Asaf zegt het hier duidelijk genoeg. De gelovige en nabijkomende christen van onze dagen, de zogenaamde geloofshelden uit onze tijd, doen het zelf. Ze zeggen: je moet maar naar Jezus gaan, en je moet God maar bij de hand grijpen. Neemt het maar aan en geloof het maar. O, wat een dwazen! Asaf zegt het toch duidelijk genoeg. Ik?

O nee, maar Gij! En dan staat hij nog als met de vinger te wijzen naar omhoog, naar God, Gij hebt het gedaan! Gij hebt mij bij de rechterhand gevat. Dan komt de zegenbede waar we de dienst mee mochten aanvangen tot zijn recht, als daar nu eens kracht uit mag worden verkregen dat Hij een God is Die nooit zal laten varen het werk Zijner handen. Want wat God bij de hand vat, kan wel tegenstribbelen, maar kan niet meer verloren gaan in der eeuwigheid. Ds. Hellenbroek zegt zo eenvoudig: waar Gods genade eens is, daar blijft ze! Ze kunnen wel vallen, maar ze kunnen van die genade niet vervallen. Hoe donker ook Gods weg kan wezen, en hoe onbegrepen, maar nu hebt Gij mij bij de rechterhand gevat en nu zult Gij mij leiden door Uw raad, of naar Uw raad. En dat zien we dan in onze tweede gedachte als we stilstaan bij:

2. Een leiding door de raad des Heeren

Asaf mag hier dus opklimmen in de eeuwigheid en hij mag inzien in het raadsplan Gods, dat nu alles door God en bij God tevoren van eeuwigheid bepaald is. Asaf mag zien: "eer iets van mij begon te leven, was alles al in Uw boek geschreven." En dat is nu ook bepaald voor al Gods kinderen. Maar dat is nu ook bepaald voor al Gods knechten. Ook voor uw geliefde man en vader was dit bepaald van ogenblik tot ogenblik, en van stap tot stap. Hij wist de kracht van zijn schouder en de zwaarte van het kruis, wat hij dragen moest, maar wat een Ander vóór hem gedragen heeft. Om te geven van anderen Zijn eeuwige armen. Hij weet alles precies. Er komt geen korrel bij, maar er gaat ook geen korrel af. Het is alles nauwkeurig door Hem afgewogen. Dat is vastgesteld in Gods eeuwig raadsbesluit. Ligt daar dan geen vertroosting in? Dan zegt Job ervan: "Hij zal over mij volbrengen wat Hij over mij besloten heeft." Als zo eens mag worden ingezien in dat door God gemaakte bestek, dan weten we dat alle dingen zullen moeten meewerken ten goede. Want wij weten dat degenen die God liefhebben alle dingen zullen moeten meewerken, en Asaf zegt het hier: "Gij zult mij leiden door Uw raad." Zo verwaardigt de Heere Zijn volk en kinderen wel eens stil te berusten dat de Heere volmaakt weet wat nu nodig en wat nu nuttig en profijtelijk is. En als de Heere ons dat leert, dan wordt onze wijsheid tot dwaasheid. Dan worden onze gedachten helemaal verkeerd. Hij woog het kruis af en Hij zal het ook eindigen. Datheen zingt ervan, en het is voor uw geliefde herder en leraar reeds waarheid geworden: "Gij zult mijn kruis eindigen hier." Kun je mee? Om hem met heilige jaloesheid na te staren en daarvan uit te roepen: "Wagen Israëls en zijn ruiters. Mijn vader, mijn vader!" Want hij is verlost! O volk, hij is ons slechts een weinig voorgegaan! Dan is er in het hart van de Kerk bij tijden heimwee en een sterk verlangen. Dan is de liefde uit God in Zijn Zoon Jezus Christus sterker zelfs dan de banden hier beneden. Niet om het klein te achten, maar dan worden ze van tweeën bij tijden gedrongen. En als de liefdekracht Gods in het hart van de Kerk trekt, dan kan het vroeg of laat niet verborgen blijven, anders zouden de stenen gaan spreken. Maar dan komt het er uit: "Heere, wanneer komt toch die dag, dat ik altijd bij U mag wezen, en zien Uw aanschijn geprezen?" Kun je mee?

Zo mocht Asaf het hier zien. Het is naar Gods raad en het is ook door Gods raad. Want de Heere leidt hem door Zijn raad. Dat is ook eeuwig waar. Want als de Heere

leidt, bevestigt Hij in hun leven zo menigmaal wat Hij van eeuwigheid bepaald heeft. Dat stond vast. Maar anderzijds staat Hij Zijn volk met raad en daad terzijde en doet Hij ervaren dat het Vrederaad is. Het is een volk dat de weg zelf niet meer weet, en niet kan overzien, en soms in nevelen en in raadselen gaat. "Mijn voeten waren bijkans uitgeschoten." Het laat zich niet berekenen en wij kunnen het ook niet bezien. Dan kunnen zij maar niet door alles heen zien dat Hij achter de muur staat, kijkende uit de vensteren en blikkende door de traliën. Die gezegende oudste Broeder.

Hij heeft hun namen in zijn beide handpalmen gegraveerd, en Zijn muren zijn steeds voor hen. En we weten uit Gods Woord dat God alle dingen van eeuwigheid bepaald heeft, maar als je het gaat beleven wordt het een wonder. Weet u wat er dan over blijft? Niets anders dan een groot beest, een dwaas, en een blinde.

Dan gaan we maar 3 weken terug. Onze overleggingen en onze gedachten waren bij onze vriend en broeder om in deze gemeente te mogen voorgaan. En de overleggingen waren om dan in de avonddienst uit deze tekst ook Gods Woord te bedienen, opdat het hem in zijn ziekte en zorgen tot kracht en tot sterkte zou mogen wezen. Maar Mijn raad zal bestaan.

En als God Zijn weg gaat opklaren is het niet voor de avonddienst, maar dan is het voor de morgendienst. En dan is het ten volle vervuld geworden. Niet het eerste: "Gij hebt mijn rechterhand gevat", en ook niet het tweede: "Gij zult mij leiden door Uw raad", maar het is een God van volkomen zaligheid. Want er volgt: "en daarna zult Gij mij opnemen in eeuwige heerlijkheid." Niet neerstorten, maar door Gods genade opnemen in eeuwige heerlijkheid. En dan: Gij .... mij!

O, grote tegenstelling! En zo leidt en leert en onderwijst God Zijn volk. En dat is een wonderlijke leiding en een aanbiddelijke leiding. En dan zijn Gods wegen hoger dan onze wegen, en Zijn gedachten hoger dan onze gedachten. Dan mogen Gods kinderen zich wel eens alleen gelaten voelen, of op een vreemde weg, niet thuis, vol met raadsels en vol met problemen. Maar dan toch weten dat God hen nooit verlaat en ook nooit vergeet. De Emmaüsgangers dachten dat Hij zo ver van hen geweken was. Ze dachten dat Hij Israël verlossen zou. Maar hun gedachten waren zo geheel anders. En Hij is nooit zo nabij dan in die ure dat ze dachten dat Hij zo ver van hen verwijderd was. En Hij was het Zelf Die hun harten ging uithalen. Hij was het Die hun heil bewerkte. Was ons hart niet brandende in ons als Hij met ons sprak van deze dingen?

En daarom volk, hoe donker ooit Gods weg mag wezen, maar door dat alles heen ziet Hij in gunst op die Hem vrezen. Ook al loopt dan Zijn pad soms door diepe wateren en door de zee, maar dan is het toch waar, en dan een weinig krediet op God, als ik geloof dan doe ik het goed. Dan kun je prediken, en dan *met 's harten diepsten grond* prediken. Al loopt dan Gods weg soms door de zee, maar komt dan maar achteraan en loopt Hem maar na, maar u zullen als op Mozes' bee, geen golven overstromen.

Het lot van de strijdende Kerk ligt in goede handen, dat ligt in doorboorde Middelaarshanden. Ja, dat ligt in die doorstoken handen, die Hij altijd zegenend uitbreidt, staande bij het gouden wierookvat van Zijn verdienste. Zijn volk in Zijn voorbede doet delen, ook in deze dag, zeggend: "IK ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld." Is dat geen eeuwig wonder van genade? En voor wie? Gij ... mij!

O, dat verschil is in woorden niet uit te drukken. Die blanke Bloedbruidegom, Wiens naam is de enige onder de hemel tot zaligheid gegeven, en daartegenover een zwarte zondaar, die moet bekennen een groot beest te zijn bij God. "Gij", zo roept het geloof uit, en dan gaat de vleugelslag van het geloof naar boven. Het blijft hier in de tekenen niet hangen. Maar dan is het: omhoog mijn ziel, naar boven, want hier beneden is het niet. Het ware leven, lieven, loven is daar, waar men Jezus ziet. "Gij, zo roept het

geloof uit, Die een naam draagt die boven alle naam is. "Gij, Die mij tevoren zo uitnemend heeft liefgehad. Gij, Die mij Gode kocht met de dure prijs van Uw dierbaar bloed. Gij, Die in de wereld gekomen zijt om te zoeken en zalig te maken wat nu gans verloren is, opdat beesten voor God weer met God verzoend zouden kunnen worden. Gij, Die in Uw bitter lijden en sterven zijt ingegaan in de duisternis der Godsverlating, opdat Godverlaters, - waarvan ik de voornaamste ben - weer tot God genomen zouden kunnen worden, en nimmermeer van God verlaten zouden worden.

Hoort u niet? Dan wordt de prediking een zang, een lofzang Gode! Dan wordt het: Zij zullen zingen van de wegen des Heeren. Al is er dan geen melodie aan verbonden, maar dan is het zingen van de wonderen van Gods genade, Die Zijn Zoon, Zijn Enige, niet heeft gespaard, maar de weg terug heeft gebaad, die loopt over Golgótha.

Nooit had uw geliefde man en vader, uw geliefde herder en leraar, terug gebracht kunnen worden, zo er niet een weg gebaad was, de weg terug, om uit des meers allerdiepsten grond, fraai en gezond, te worden ingevoegd in dat Godsgebouw, dat naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen. Het was tijd, het was Gods tijd, het was de tijd door Hem te voren bepaald, en zouden we het hem dan misgunnen? We gunnen hem immers duizendmaal liever aan de Heere, dan hem zelf te willen houden. Dat is een grote genade, en dat verlene u de Heere, en dat verlene Hij u inzonderheid als weduwe om bij Hem te mogen schuilen. Want Hij Die wonden slaat kan ook alleen helen.

Ook uw man en vader, uw herder en leraar, heeft menigmaal in zijn leven van dit "Gij" mogen getuigen. Gij, Die veel schoner zijt dan de mensenkinderen. En nu weet hij reeds dat hij tijdens zijn ambtelijke bediening er de helft niet van heeft kunnen aanzeggen. Dan is hij reeds ingegaan zoals één van Gods kinderen voor de poorten der eeuwigheid kwam uit te roepen: Als ik daar zal binnenkomen, dan zal de eerste blik zijn voor de Koning, en dan zal ik wel nooit meer iemand anders zien. Om daar te belijden: Ik was een groot beest bij U, en mij hiertoe door U bereid, voor- en toebereid, pasklaar gemaakt in een oefenschool die zij niet missen kunnen, opnemen in Uw eeuwige heerlijkheid. Gij, Die uit onbevattelijke en soevereine zondaarsliefde, met Uw eigen hart Borg geworden zijt voor een schuldig volk. Welnu, dat verlene de Heere ons in ons persoonlijk leven. Dit "Gij", en daar tegenover dat "mij".

Grotere tegenstelling is er nooit gevonden. Gij, Die zijt blank en rood, en Die de banier draagt boven tienduizend, en mij, de voornaamste van alle zondaren, die zwart en in onszelf walgelijk zijn, en uit wie geen vrucht meer zijn kan tot in der eeuwigheid. Gij, Die zijt mijn één en mijn al. Want buiten Hem is er geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Daarom geve de Heere u om het geruis van Zijn voetstappen te mogen horen.

Want dit is de grote blijdschap in dit morgenuur, wat er ook weggevallen is, maar hoort ge niet het geruis van Zijn gezegende voetstappen, van mijn Vorst en Heere. Dan is het waarlijk als een Bethel, en dan is er een wolkje als eens mans hand, ook voor de toekomst. De Heere geven een biddende gemeente, en verwekke ons Asafs, die in eigen oog niet meer zijn dan stof en stank onrein. Alles wat u meer bent, bent u teveel. Want aan dezulken die niet meer zijn dan een beest voor God, daar kan God wat aan kwijt. Ook vanmorgen in deze plaats des gebeds.

Misschien bent u wel opgekomen om wat mee te brengen. Dat is dan erg jammer. We zitten zo vol met de wereld en met onszelf. En dan kan de Heere niets kwijt. Maar er zijn toch ook misschien nog wel van die nieten en nullen, in zichzelf schuldige zondaren, die de genade der verzoening leren benodigen, die de weg terug leren zoeken en toegesloten vinden door hun eigen zonden en ongerechtigheden, en moeten uitroepen: het is buiten hoop! Hoe kom ik ooit terug in God. En dan zegt één van

Gods knechten, namelijk Calvijn: Nooit zal deze ziel rust vinden hier beneden, totdat hij zal zijn terug gebracht in God. En zo is er zaligheid en troost voor Gods kinderen in het strijdperk van dit leven. Als op die God van Asaf uw hoop zou mogen zijn, komt u nooit bedrogen uit. Want ik heb reeds gezegd: dan ligt het lot van de strijdende Kerk in goede handen, in die doorboorde Middelaarshanden. Hij zegt er ook Zelf van: "IK ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld."

En dat geldt ook zeker voor deze dagen van droefheid. Dan is er troost in geest en leven. Dan gaat het Woord leven: "IK ... u". Ik zal u trouw verzellen met Mijn raad". Heere, wie ben ik dan, en wat is mijn huis? Toch immers niets anders dan een groot beest bij U? Maar dan toch: "Terwijl Mijn oog op u gevestigd staat." Om dat te mogen zien! Als je dan hier deze kerk zou verlaten, dan zou het gelden gelijk van de Moorman: "en hij reisde zijn weg met blijdschap." Want dan ligt het lot van de Kerk in goede handen.

Dan zegt Bunyan in één van zijn werken, dat die grote Voorbidder in de hemel Zijn strijdende Kerk op aarde toeroept: Nu mag u niet altijd leven bij gevoel, hoe zoet of het ook is, maar nu moet u leren leven door het geloof in Mijn Woord! En dat moet u ook doen volk, als u Mij niet ziet, en als Ik voor u verborgen schijnt te zijn, of als Ik van uw noden niet schijn af te weten. Maar bedenkt gedurig Mijn volk, Ik draag u altijd op Mijn hart, en uw muren zijn steeds voor Mij. "Ik zal u trouw verzellen met Mijn raad, terwijl Mijn oog op u gevestigd staat."

Dat is een leiding aan Gods hand en door Gods raad. Dan is het achteraan komen en aanbidden: wat God doet dat is welgedaan. De Heere beware u dan voor bittere gedachten en voor lage gedachten, om er mee te eindigen in het vlees. "Want het bedenken des vleses is vijandschap tegen God". Want dan gaan we zeggen: waarom moest dit ons overkomen? Waarom zo vroeg, en waarom nog zo jong? En dan vallen we er mee in onszelf en dan krijgen we - en dat is maar één stapje verder - vijandschap. Wij hadden het anders gedaan.

Maar de Heere geve ons veel meer te vragen: waartoe? O Heere, wat hebt u er mee te zeggen? Om dan te mogen zien dat Hij het nooit verkeerd doet. Gij hebt hem bij de rechterhand gevat, en Gij hebt hem geleid door en naar Uw raad, en nu opgenomen in Uw eeuwige heerlijkheid.

En dan te beoefenen, en daar brenge de Heere u, als kerkenraad, als weduwe, als familie: "Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde."

Dan mag hij ingegaan zijn in de eeuwige rust die er over blijft voor het volk van God. Dat was een leiding aan Gods hand en door Gods raad, maar ook tot Gods heerlijkheid. En dan is het ten volle bevestigd wat wij nog zingen met de dichter van Psalm 73: 12:

*"Ik Zal dan gedurig bij U zijn,
In al mijn noden, angst en pijn;
U al mijn liefde waardig schatten,
Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door Uw raad,
O God, mijn heil, mijn toeverlaat;
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid."*

3. Een leiding tot de heerlijkheid des Heeren

Hebt u hem zo wel eens in jaloersheid nagestaard en persoonlijk de zegen ervan mogen ervaren? Als we dit missen, wat zijn we dan toch nameloos arm! Al hebben we dan ook de hele wereld gewonnen, en we missen dit, dan bezitten we nog niets. Want

dan hebt u uw ziel nog niet als een buit voor de eeuwigheid. Vraagt en zoekt het toch. Ook de kinderen van de gemeente, buigt je jonge knieën en vraagt er toch om. Doet dan eens een ander gebed, dan wat je tot nu toe gewend was. Dan doe je er maar eens iets bij. Dan vraag je vanavond maar eens, en vergeet het toch niet: waar is die God van Asaf?

Want die God leeft nog, en Die is nog onverminderd Dezelfde! Dan zou ik u mee willen nemen bij tijden, om het van Gods kant eens te doen inblikken: "O heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren!" Dan zijn we soms ver van hier, in de dingen die boven zijn, waar Christus is, en niet die op de aarde zijn. Maar dan zijn we bij Hem, Die ons Gode kocht met Zijn dierbaar bloed. "Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen."

Als die God ons leidt, dan is de uitkomst ook des Heeren. Want dan zegt hij: opnemen in de voor hem bereide heerlijkheid, die Christus voor hen bereid heeft, de Zoon van God. HIJ heeft die door de zonde gesloten hemel, de hemel der heerlijkheid, Zijn kroon en troon, gewillig verlaten om op deze vloekdragende aarde te komen, om te dienen, en niet om gediend te worden. Hij had geen beroep gekregen van de aarde, maar Hij was gekomen om te dienen, van God gezonden. En er was niemand die naar Hem vroeg en niemand die naar Hem zocht.

En weet u waarom Hij naar de aarde gekomen is? Om vijanden met God te verzoenen, opdat de raad Gods tot zaligheid kon worden volvoerd. Hij heeft die door de zonde gesloten hemelen dooi Zijn bediening weer geopend, als de ladder Jacobs, welks opperste reikt in de hemel. Hij verwierf alles, want Hij is een volkomen Borg en Zaligmaker. En zo zijn Gods kinderen waarlijk erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus.

O, als we er iets van door het geloof mogen ervaren in het hart, door de toepassende bediening van Gods Geest, dan wordt hier reeds de eeuwige sabbat in dit leven aangevangen. Dan zijn het reeds de eerste beginselen van de eeuwige vreugde. Dan zeiden de ouden er reeds van: dat zijn de eerste druifjes uit dat hemelse Eskol, die ze hier reeds mogen proeven en smaken, de gemeenschap en de genade, Dan mag dat hier al wel eens aangeheven worden, en niet alleen hier, maar ook bij het graf.

Hebt u het daar nog nooit gezongen? Misschien komt u er niet eens graag. Misschien houdt u uw kinderen er wel bij vandaan. Maar neemt ze maar mee en vertelt ze het dan maar, ook als u het zelf mist, dat er nu een volk is dat zelf, staande bij het graf, daar nu wel eens door mogen zien, verder dan de dood, en dan mogen aanheffen: "O, blij vooruitzicht dat mij streelt." Dan zijn er misschien wel die hem met heimwee hebben nagestaard. Misschien zijn ze er wel in uw eigen voorgeslacht die de goede ruil hebben mogen doen, de goede keus, die ook aan de rechterhand gevat zijn, en door en naar Gods raad geleid, werden opgenomen in eeuwige heerlijkheid. Heb je in het graf gekeken? Dat was een bijzonder graf, maar dat was ook een geheiligd graf. Dat heeft Christus voor hen geheiligd. Hij is er vóór hen in geweest om het te heiligen. Het is hun laatste rustplaats. Want Hij kocht Zijn volk naar lichaam en ziel, voor de tijd en voor de eeuwigheid. Welgelukzalig is toch de mens, want Gods goedheid straalt hun toe.

En dat geldt nu ook onder de bediening van Gods Woord, als het God behaagt hen Zichzelf te openbaren. Ik zal Mijzelf aan hen openbaren. Misschien zitten ze wel naast u, misschien wel achter u of voor u, die wij er misschien helemaal niet voor houden. Misschien, en dat zou het grootste zijn, bent u het zelf wel, dat u zelf mag ervaren: "ik heb het zelf uit Zijn mond gehoord." Dat Hij is uw rots en uw deel, en dat Hij u beloofd heeft: "Ik ga heen om uw plaats te bereiden." Want als die plaats bereid is, haalt God Zijn volk Thuis. En dat is nu de rijke troost. Hij is daar nu altijd bezig volk,

werkzaam voor het aangezicht van Zijn Vader, om hen een plaats te bereiden. Daarom is het een voor hen bereide heerlijkheid, opdat ze bij de dood niet zouden worden neergestort, maar zouden worden opgenomen in die heerlijkheid, zoals we van de week hebben gehoord: Hij haalt ze er uit, uit de verdrukking, uit de strijd, uit de moeite van dit tijdelijk leven. Wat is dan toch 80 of 90 jaar? Dan zijn er nog wel die liggen als voor de poorten van de eeuwigheid, met dodelijke kwalen bezet, en die hun leven nog maar tot de helft gebracht hebben, naar de mens gesproken, maar die door Gods genade blij zijn dat er geen beterschap mogelijk is.

O, blij vooruitzicht! Want als de dood komt, dan komt het er op aan. Maar dan is Hij voor Gods volk geen Schuldeiser meer, want voor hen heeft Hij Zijn schuldeisende en verdoemende kracht verloren in het bloed van Golgótha, in het bloed van die getrouwe Borg en Zaligmaker Jezus Christus. Maar wee de mens die voor eigen rekening voor de doodsjordaan komt te staan. Dan zult u het ervaren dat uw belijdenis geen veerpont is, en uw beredenering is geen boot om daarmee over te varen. Er is maar één ding dat redt van de dood, en dat is de gerechtigheid die redt van de dood, waardoor dat volk dat van Christus is, zal worden opgenomen in eeuwige heerlijkheid. En dat is een heerlijkheid waar de duivel niet bij kan. Dat is een heerlijkheid waar de vijand zijn boog en schild en pijlen vergeefs op verspilt. Dat ligt vast. Dat ligt zo eeuwig vast, dat kunnen de poorten der hel zelfs niet wegnemen. Er zal van dat volk dan ook geen klauw achterblijven. De kleinen met de groten worden van dat heil ook deelgenoot. *Zelfs de wederhorigen om weer bij u te wonen, o Heere God.*

En wat nu maar slecht, wat nu maar recht verloren, wat nu maar zondaar voor God mag wezen, uit wie nu geen vrucht meer is in der eeuwigheid. Want volk, tot wie anders met al uw zonden en schuld en ongerechtigheid? Toch alleen maar tot Hem, Die alleen heeft de woorden des eeuwigen levens?! "Gij toch alleen, Gij zijt het Schild Dat mij bevrijdt, mijn eer en mijn vast betrouwen!"

En wanneer zal Asaf dan opgenomen worden in eeuwige heerlijkheid? Dan zegt hij: "daarna". Nadat hij Gods raad heeft uitgediend. Als hij de loop zal hebben beëindigd. Na zijn strijd, na zijn moeite en na zijn zorg. Dan zal Asaf het moede hoofd mogen neerleggen en zal hij mogen beërven een heerlijkheid, die hij misschien in zijn lofzangen wel eens heeft mogen bezingen in de tempel. Het is altijd niet eender geweest. Hij was in het dienstwerk des Heeren ingeleid, en dat is niet altijd eender. Als het hart er van binnen mee in overeenstemming is, kan een kind preken. Dan zou je niet eens kunnen zwijgen om groot en goed van de Heere te spreken.

Maar als het van binnen eens is: ik ben nijdig. Dat lezen we hier toch in Psalm 73. Asaf was nijdig. Maar dat deed er toch niet aan af, dat hij op een bepaalde sabbat om die tijd moest wezen in de tempel. Zalft uw hoofd en wast uw aangezicht, en dan moesten die koren der Levieten, die op de opgang naar het altaar stonden, zingen: "Looft God in Zijn gemeente alom", terwijl van binnen alles overhoop lag in nijd. Maar het is ook wel eens anders geweest. Het is ook wel eens geweest als hij opging naar Gods huis:

*"Hoe branden mijn genegenheên
om de voorhoven des Heeren in te treên",*

en: "elk hef met mij de lof des Heeren aan!" Dan wordt het: "Want goed is de Oppermajesteit, Zijn goedheid gaat het al te boven, en Zijn goedheid duurt tot in der eeuwigheid!" Als Asaf er maar aan denkt, is zijn ziel al met hunkering vervuld.

En diezelfde hunkering en datzelfde verlangen is ook uw geliefde man en vader, uw geliefde herder en leraar niet vreemd geweest. Dat kan niet. Hij heeft er niet alleen over gepreekt, maar hij heeft er ook uit mogen preken, en dan gaat dat verlangen er

mee gepaard, onder de prediking door: "Heere, wanneer?"

Daarna! *Mijn Vader telt de uren.*

Hoe dicht ik nader

tot het huis van mijn Vader, - Hij is soms zo dichtbij –

hoe meer dat ik hijg

naar het feest van mijn kroning,

naar mijn eeuwige woning,

naar het eind van de krijg.

Dan zou je denken dat het niet ver weg is, maar dat is toch niet waar. Maar dan is Hij nabij. Ik geloof één heilige, algemene, christelijke Kerk. Twee delen, maar één Kerk, één geloof, één doop, één Heere, één Borg en Zaligmaker, één Jezus, in Wie is de enige naam onder de hemel tot zaligheid gegeven. Om Hem daarna eeuwiglijk te loven en te prijzen, Die ons Gode kocht met Zijn dierbaar bloed.

O Heere wanneer? Dat heeft Asaf gekend: "wanneer zal ik naderen voor Uw ogen, en in Uw huis Uw naam verhogen?" Hoort u het wel? Daar brengt de uiterlijke belijdenis u nooit! Hoe deugdzaam u ook leeft. Al gaat u nog zo dikwijls naar de kerk, maar we zingen niet mee: Heere, wanneer komt toch die dag? Maar die dag stellen we liefst maar zo ver mogelijk uit. We hebben het hier best, al klagen we dan veel. De Heere mag de hemel wel houden, als wij dan de wereld en de godsdienst maar mogen houden, want zonder godsdienst kan natuurlijk ook niet. We zijn geen heidenen. Maar velen hebben er genoeg aan en gaan alleszins rechtzinnig en als vrome lieden, zo God het niet verhoedt, voor eeuwig verloren.

Maar nodig is waarachtige bekering! Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, - al waart u professor in de theologie - maar tenzij dat gij wederom geboren wordt, gij zult het Koninkrijk Gods niet ingaan! Want dat kan ook niet. Maar welgelukzalig dat volk dat hierin mag delen. Dan heeft Asaf de laatste traan al haast geschreid, dan is hij blij dat hij zo jong niet meer is, en dan is hij blij dat er geen weg terug meer is. Maar dan is zijn blik vooruit geslagen.

Van nature is het andersom. Hoort het maar bij de oude mensen. Over wat hoor je ze dan spreken? Met de handen achteruit aan het leven, over vroeger, terug naar vroeger, maar weinig over de weg die vóór ligt. Waar zijn de ouden? Ze zijn er nog. Velen hebben inderdaad de beste tijd gehad. Maar er zijn er toch nog die getuigen kunnen: de beste tijd komt nog! Simeon en Anna waren oude mensen, maar ze keken niet terug, zij hadden de blik vooruit: "Nu laat Gij Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede." En daar hoeft je niet oud voor te zijn, want dat is ook wel kinderen gegeven. Ze zijn er geweest en je moet misschien wel ver gaan om ze te zoeken. Het is wel een donkere tijd en Gods werk is van verbergende aard, ook voor de kinderen. Maar de Heere werkt door! Zolang als de zon bij het nageslacht ten licht zal wezen, heeft God beloofd Zijn naam te zullen voortplanten van kind tot kind!

En zo volk, wordt het kruis daar vervangen voor een kroon. Daar worden de borstwapenen der gerechtigheid afgelegd. Daar zijn geen geloofsoefeningen en geloofsbeproevingen meer nodig. Want daar is het geloof verwisseld in aanschouwen. Hier loopt het met Gods volk laag af, in vleeskruisigende wegen. Een stervensweg. Alles wordt afgebroken. Zo zelfs dat we er bij bepaald worden: wat is toch de mens, en wat is er toch, o God, in hem te prijzen?

En zo moeten wij veelal door dit moeitevolle leven, veel klagen, veel tranen, veel moeite, als een ellendig en schuldig volk onszelf veroordelen. In zichzelf als bedelaars, levende uit Zijn bediening en van Zijn genade. Ze gaan hier waarlijk als een balling over de aarde, niet thuis, vèr van huis, maar nochtans uitziende. Want daarna?

God neemt Zijn volk op in eeuwige heerlijkheid. En nu zou de hemel geen hemel zijn. Want zeker, daar zullen de engelen en troongeesten zijn, daar zal een lieflijkheid en heerlijkheid zijn die geen oog gezien en geen oor gehoord heeft. Daar zullen we vrienden en bekenden wederzien. Daar zullen al Gods gunstgenoten samen zijn. Maar als de Heere Zelf niet daar was, zou de hemel geen hemel zijn. De wereld loopt vol van hemelzoekers. Maar God-zoekers zijn er weinig.

In de hemel zal het volmaakt hersteld zijn door de bediening van die grote Borg en Middelaar. Van Hem, Die, na kortstondig ongeneugd, toch eindeloos verheugt.

En dan gaat hunkering de ziel vervullen. Weet je wat dat is: hunkeren? Dat is verlangen, dat is begeren. Een levende en reine zielsbegeerte. En zo heeft Gods Kerk en kind welhaast de laatste zucht gezucht en de laatste traan geschreid. De strijd zal worden gestreden, maar de overwinning wordt behaald!

En straks in die grote dag der dagen zullen zij die heerlijkheid beërven naar ziel en naar lichaam beide. Dan zal dat lichaam uit het stof weer opgewekt en met de ziel verenigd worden, om dan eeuwig en altoos bij de Heere te mogen zijn en in te stemmen met dat koor van hemelse zangers.

Dan is onze hartelijke wens en bede dat u daar elkaar weer mocht weerzien. Want dan is er hier niemand die ik dat niet toebidt. Dat is een boodschap, die ik dan mee krijg, dat er een weerzien zou mogen zijn, zoals één der ouden zei bij het sterven tot zijn gemeente: 'Kinderkens, laat ik nu straks in die grote dag der dagen u toch niet aan de linkerhand zien staan bij de bokken, maar dat u daar aan de rechterzijde van mijn Vorst en Heere mocht zijn geschaard, en het ons gegeven ware Hem te dienen in Zijn tempel, en tot in alle eeuwigheid mee te zingen: "Gij, o Lam, hebt ons Gode gekocht met Uw dierbaar bloed!" Amen.

3. RACHABS GELOOFSDAAD

door Ds. G. J. van den Noort.

Zingen: Psalm 84: 1,
Lezen: Jozua 2.
Zingen: Psalm 25: 5 en 6,
Psalm 65: 2, Psalm 56: 6.

Gemeente,

Als een mens zalig wordt, dan wordt hij dat door het geloof, want zonder geloof kan niemand de Heere behagen, en wie niet geloofd zal hebben, zal veroemd worden, maar die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden. Nu is het geloof kenbaar aan de werken. Jacobus zegt in hoofdstuk 2 dat het geloof zonder de werken bij zichzelf dood is, en dat het geloof volmaakt is uit de werken. Het is niet zo dat men of het één óf het ander hebben kan. Dat men dus het geloof zou kunnen hebben en de werken missen, óf dat men de werken zou hebben en het geloof missen. Dat kan nooit! Wel in de zin zoals dat van de duivelen geschreven staat, maar die zijn niet tot de zaligheid verordineerd. De duivel kan niet zalig worden. Van hem staat geschreven dat hij gelooft, maar dat hij de werken mist. Maar degene die zalig worden door het geloof, hebben ook de werken. Jacobus zegt: "Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, door het geloof?"

En dan zegt hij even verder: "En desgelijks ook Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest als zij de verspieders heeft ontvangen en door een andere weg uitgelaten?"

Nu hadden we gedacht u bij deze Rachab vanmorgen, met de hulp des Heeren, te bepalen, en van haar geloofsgenade te mogen spreken.

Wij zouden dat dan willen doen aan de hand van het tekstwoord uit Jozua 2: 21, het tweede gedeelte, waar we het Woord des Heeren aldus lezen:

"En zij bond het scharlakensnoer aan het venster."

Dit binden van het scharlakensnoer aan het venster bewijst ons: *Rachabs geloofsdaad*.
Wij overdenken dan:

1. Haar geloofskennis
2. Haar geloofsvertrouwen

Gemeente,

Er is in de Schrift op vele plaatsen sprake van Rachab als een toonbeeld van vrije genade en van soevereine ontferming. Al op de eerste bladzij van het Nieuwe Testament, in Mattheüs 1, in het geslachtsregister, wordt haar naam genoemd als één van de stammoeders van de Heere Jezus. We lezen daar: "En Salmon gewon Boaz bij Rachab." En zoals we al uit Jacobus hebben geciteerd dat desgelijks ook Rachab de hoer is gerechtvaardigd uit de werken. En in Hebreëen 11 is van haar sprake als van een heldin des geloofs, die de verspieders met vrede had ontvangen.

Wie was nu eigenlijk Rachab en wat wordt ons van haar in Jozua 2 meegedeeld?

Dat zouden we dan vanmorgen willen overdenken als we u spreken over haar geloofsdaad: *"en zij bond het scharlakensnoer aan het venster."*

Dan getuigt dat:

1. Van haar geloofskennis

Jozua 2 verplaatst ons in de tijd dat het volk van Israël, na veertig jaar omzwerven in de woestijn, gereed is om het land Kanaän, naar het bevel des Heeren, in te trekken. En dan is Jericho, de palmstad, de eerste vesting die ingenomen moet worden. Daartoe heeft Jozua twee verspieders in het geheim gezonden, die de Jordaan overtrekken en in de avond van de dag in Jericho weten binnen te komen en daar hun intrek nemen in een huis op de stadsmuur, dat aan Rachab toebehoort en waar ze herberg houdt. Nu vraagt u misschien waarom ze nu juist daar terecht gekomen zijn. Wel, dat zullen ze zeker gedaan hebben om zo min mogelijk argwaan te wekken, en vanzelf ook om, als het nodig was, zo vlug mogelijk de stad weer te kunnen ontvluchten.

Maar wij weten uit de geschiedenis dat het de Heere was Die, in de leiding van Zijn voorzienigheid, deze knechten van Jozua daarheen heeft gezonden, opdat het voor Rachab bij vernieuwing een keerpunt in haar leven zou zijn. Want deze knechten van Jozua wijzen haar straks de weg van behoud aan, die voor Rachab verborgen was en waarop ze, door het geloof, steunt en niet beschaamd geworden is. Want ze moet dat scharlakensnoer uit het venster hangen.

Hieruit zien we weer dat de Heere middellijk werkt als het gaat over het zaligen van Zijn volk. Hij kan ons onmiddellijk bekeren, dat is voor de Heere niet te wonderlijk, want Hij heeft maar te spreken en het is er, en te gebieden en het staat er. Maar dat behaagt God niet. De Heere heeft Zich aan de middelen willen verbinden, en Hij heeft er ook ons aan gebonden. En dan werkt de Heere vaak door de eenvoudigste middelen heen en vaak ook door zeer gebrekkige middelen. Als Zijn zegen er maar op rusten mag. Soms zijn het zelfs wel tegenstrijdige middelen. We lezen van de blindgeborene dat de Heere Jezus slijk maakte en zijn ogen daarmee bestreek, en dat Hij zei: "Wast u in het badwater Siloam en gij zult ziende worden." Het was een tegenstrijdig middel, maar het is door de Heere gezegend. Dat wij daarom de middelen niet zouden verachten, maar dat wij de middelen vlijtig zouden waarnemen, biddende of het de Heere behagen mocht die middelen ook ons tot zegen te doen zijn.

Nu blijft het niet lang verborgen dat er een paar vreemdelingen in het huis van Rachab zijn ingegaan. Dat gerucht gaat door Jericho en komt ook de koning van Jericho ter ore, die terstond een paar boden zendt, die zich spoeden naar het huis van Rachab. En dan is het zo treffend dat Rachab de zijde van de vreemdelingen kiest, die bij haar hun intrek hebben genomen. Want terwijl die boden van de koning bij haar aankloppen en toegang eisen, ziet zij kans om die verspieders op het platte dak te verbergen onder de vlasstoppelen, die ze daar te drogen heeft gelegd. Doch dan acht ze het toch veiliger om de achtervolgers op een dwaalspoor te brengen.

Ze zegt: ja, er zijn inderdaad een paar mannen bij me geweest, ik weet niet wie het waren, maar ze zijn al lang weer weg, ze zijn de stad al weer uitgegaan. Ik zou zeggen: je moet er haastig achteraan, want dan hebben ze waarschijnlijk de Jordaan nog niet over kunnen trekken. Ze zijn de kant van de Jordaan uitgegaan. En daarop gaan de boden weg, zonder enige achterdocht en zonder enig argwaan te koesteren. Maar dan begeeft Rachab zich naar die verspieders. En dan is het zo treffend en zo opmerkelijk wat ze tot die mannen zegt. We lezen dat in de verzen 9 tot en met 11: "en zij sprak tot die mannen: Ik weet, dat de Heere u dit land gegeven heeft, en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor ulieder aangezicht gesmolten zijn. Want wij hebben gehoord dat de Heere de wateren van de Schelfzee uitgedroogd heeft voor ulieder aangezicht, toen gij uit Egypte uitging; en wat gijlieden de twee koningen der Amoriëten, Sihon en Og, gedaan hebt,

die aan gene zijde van de Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt. Als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand vanwege ulieder tegenwoordigheid; want de Heere, ulieder God, is een God boven in de hemel en beneden op de aarde."

Dat is de getuigenis van haar geloof in de God van Israël. Wij moeten niet denken dat het werk des geloofs daar pas geplant is als deze knechten van Jozua intrek bij haar nemen.

Nee, dat werk des geloofs was al geplant. Want het gerucht van de God van Israël, van Zijn werk, van Zijn Woord en van Zijn daden is in Jericho doorgedrongen, en dat heeft de inwoners van Jericho de poorten voor het volk van Israël doen sluiten, en zij hebben zich verhard in de weg der zonde en der ongerechtigheid, zich veilig wanend achter de muren van de stad. Maar het is aan het hart van deze Rachab heiligd, zodat er een keuze in haar leven gevallen is om voor die God van Israël te leven, met verlaten van haar volk en met verlaten van de dienst der afgoden, zoekende tot dat volk gerekend te worden en bij dat volk te mogen leven en te mogen sterven.

Rachab heeft geloofd dat God een God was boven in de hemel en ook beneden op de aarde. Ze heeft geloofd dat ze met haar volk een volk des doods was, en dat het oordeel vanwege de zonde zeker komen zou. Dat ze met haar volk sterven zou, tenzij dat er genade in haar leven werd verheerlijkt. Maar die weg der genade is voor Rachab verborgen geweest. Daartoe zijn die verspieters door de hand des Heeren haar toegezonden, opdat zij haar de weg ter ontkoming prediken zouden en Rachab zich door het geloof daaraan vast zou mogen klemmen en daarop het betrouwen van haar hart zou mogen stellen. En dan smeekt zij niet alleen om de behoudenis van haarzelf, maar dan lezen we in vers 12 en 13: "Nu dan, zweert mij toch bij de Heere, dewijl ik weldadigheid aan u gedaan heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en geeft mij een waarteken, dat gij mijn vader en mijn moeder in het leven zult behouden, als ook mijn broeders en mijn zusters, met alles wat zij hebben, en dat gij onze zielen van de dood redden zult."

Gemeente, verstaat u het? De dood dreigde voor haar. Ze moest sterven en ze kon niet sterven. Maar ook haar vader en haar moeder, haar broers en haar zusters, hun kinderen, haar hele familie kon niet sterven. Ze moest zelf van de dood gered worden. Maar er mag een hoop in haar hart zijn. Wie weet! Doch daar leven een vader en een moeder die vreemd zijn van het gevaar dat dreigt, en die maar voortleven alsof er geen gericht aanstaande is, alsof ze niet zouden moeten sterven en God ontmoeten en de eeuwigheid aandoen. Daar is Rachab mee begaan en daarvoor is ze meest werkzaam. "Zweert mij toch bij de Heere dat Hij mijns vaders huis in het leven zal behouden." We komen hier aanstonds nog op terug.

Ze vraagt er bij: "Geef mij een waarteken." Dat waarteken heeft ze ontvangen, namelijk in dat gevlochten scharlaken snoer. Het rode snoer waarmee ze straks de verspieters uit het venster uitlaten zal, over de muur van de stad, zodat ze ontkomen en volgens haar raad zich nog drie dagen in de berggrotten nabij Jericho zullen verbergen, om dan tot hun volk terug te keren. En dan hebben de verspieters haar beloofd dat, wanneer ze dat scharlaken snoer aan het venster binden zal, en wanneer haar vader en haar moeder, haar broers en zusters, haar ganse familie, zich in haar huis bevinden zullen, haar huis gevrijwaard zal worden in de totale verwoesting die ontstaan zal als de strijders des Heeren zullen ingaan in de stad en het verdervende zwaard zullen uittrekken.

Dat snoer was van scharlaken draad gevlochten. U weet dat scharlaken rood van kleur is, zodat dat snoer een rode kleur had. Daardoor zou dus haar woning kenbaar zijn straks bij de verovering van de stad. Dat rode snoer zal een herkenningsteken zijn, en

het huis met het snoer zal gespaard blijven, met allen die zich in dat huis bevinden. Zo zweren de verspieders het aan Rachab bij de naam des Heeren.

Dan zeggen ze: denk er om, dat u niet uit het huis gaat. Want wie daaruit gaat, zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn van deze, onze eed, en denkt er ook om dat gij onze zaak niet te kennen geeft aan de koning, want dan zullen we straks onschuldig zijn van deze, onze eed. Maar wie in de woning is zal het verderf niet zien, maar zij zullen behouden worden. Dat is de belofte van de knechten van Jozua.

Gemeente, over dat scharlaken snoer zijn verschillende meningen en gedachten. We willen ze allemaal niet doorgeven, maar alleen waar we onszelf aan kunnen conformeren en daarmee akkoord gaan. Men heeft er vanouds een symboliek in gezien. Namelijk dit: dat een mens alleen maar vrede, veiligheid en verzoening vindt door de besprenging van het bloed van Christus. Dat is de symboliek die men vanouds gezien heeft in het scharlaken snoer.

Nu moeten we daar terdege voorzichtig mee zijn, doch het is wel een feit dat de oudtestamentische ceremoniële handelingen en gebeurtenissen een symboliek in zich hebben. Dat is ook hier niet onwaarschijnlijk. Vooral wegens die overeenkomst met die nacht, toen de kinderen Israëls uit Egypte gingen en die verderfengel voorbij ging, wanneer hij het bloed gestreken zag aan de bovendorpels en aan de zijposten. Toen mocht ook niemand uit de huizen uitgaan, en dan zou die verderfengel hen met het zwaard niet treffen.

Nu aan deze opvatting willen wij ons heel graag conformeren. Dat is het nu wat die verspieders aan Rachab geboodschapt hebben. Zij moet dat scharlaken snoer aan het venster binden, en daarop, door het geloof, haar betrouwen stellen, en ze zal ervaren dat ze niet beschaamd uitkomt. Want wat gebeurt er nu?

Denkt het u eens in gemeente, wat daar geschied is. Hier is Rachab voor een beslissende keus van haar leven gesteld. Als ze zich één voelt met haar volk en haar goden, dan breekt ze haar belofte en dan zal ze de zaak van de verspieders aan de koning bekend maken. Doet ze dat niet, dan kiest ze de zijde van de verspieders, maar dan kiest ze ook de zijde van de God van Israël en het volk van Israël, en dan dreigt er gevaar van het leven. Doch wat gebeurt er nu? We lezen het in de tekst: "Zij nu zeide: Het zij alzo naar uw woorden. Toen liet zij hen gaan en zij gingen heen, en zij bond het scharlaken snoer aan het venster."

De apostel zegt in de brief aan de Hebreeën: "Met vrede heeft ze de verspieders ontvangen en met vrede heeft zij ze laten gaan." Dat was een daad des geloofs.

"Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen." En gemeente, dat was alleen als vrucht van eeuwige verkiezing, als vrucht van waarachtige wedergeboorte, in de tijd, door de kracht van de Heilige Geest, middellijk door het gerucht van de daden des Heeren, aan het hart geheiligd, openbaar in de vrucht.

Wie was deze Rachab? Een heidin, vervreemd van God, levende midden in de ongerechtigheid. Een publieke vrouw. De Schrift spreekt ervan: "Rachab, de hoer." Maar zij is opgehaald uit de diepten van de ongerechtigheid en tot God bekeerd, uit genade om Christus' wil aangenomen. Dat gerucht van de Heere en van Zijn werk hebben de inwoners van Jericho ook gehoord, maar ze zijn doorgedaan in de gruwel van de ongerechtigheid en ze zijn omgekomen. De Schrift noemt hen: *ongehoorzamen*. Maar door het geloof is Rachab onderscheiden van de ongehoorzamen, hoewel ze ook van nature daar onder gerekend werd, en ze is niet omgekomen met de ongehoorzamen, omdat ze de verspieders met vrede ontvangen

had en met vrede heeft laten gaan.

En dat zijn nu de vruchten waarvan Jacobus spreekt: "Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd?"

De vruchten des geloofs, die het geloofsleven kenbaar doen zijn, en waarin het geloofsleven volmaakt is, naar het woord van de apostel Jacobus. Nee, het geloof dat zalig maakt is geen blind geloof, maar dat is een geloof dat zich openbaart in de kennis, in de kennis van God, het Woord van God, van de bedreigingen des Heeren en van de belofte Gods. Het is een kennis die zich openbaart in de zelfkennis, van verlorenheid en van schuld, maar die doet ook uitdrijven tot de troon der genade: "O God! wees mij zondaar genadig!" En die het wonder beleeft en inleeft dat ze, één nog gedragen en gespaard wordt, en het allergrootste wonder dat zó één in het verderf niet zou omkomen en in de algehele verwoesting. En nu gaat dat geloof gepaard met droefheid, met schuld en met gebrek aan de zijde van de mens.

Want de wijze waarop Rachab de verspieders beveiligd heeft en waarop zij hen verdedigd heeft, was met leugen en met bedrog. En denkt er om dat dat voor God een leugen is, al was het dan een noodleugen. Gods Woord neemt deze verkeerde handeling nooit in bescherming. Rachab was alleen om die noodleugen verdoemelijk voor God, ondanks ontvangen genade. Wijlen Ds. G. H. Kersten zegt dat zo terecht in zijn dogmatiek, dat de geringste, de kleinste zonde ons verdoemelijk stelt voor God. Ook na ontvangen genade.

En denkt er om gemeente, dat Gods kinderen er achter komen dat ze niet goedkoop tegen de Heere zondigen, en dat ze het weten zullen wat we straks hebben gezongen: "Ik heb tegen U, o Heere, zwaar en menigmaal misdreven!" O, als de Heere deed naar zonden en naar ongerechtigheid, ook na de bekering, dan waren ze al lang vergaan.

Gods Woord neemt ook die leugen van Rachab niet in bescherming, en het doel heiligt de middelen niet, gemeente. Maar het besluit om die mannen van Jozua te redden, het besluit om zich aan hun zijde te voegen, was een daad des geloofs. Dat kon niet anders vanwege de betrekking der liefde, uitgestort in het hart.

Zoals ook een Ruth het volk van Moab verliet en de goden van Moab verliet, met de keus in haar hart: "Uw volk is mijn volk en uw God mijn God." Dat besluit was een daad des geloofs, zegt de Schrift, niet tegenstaande de zwakheid waarmee het geloofsleven gepaard ging. Daarin tekent ons Gods Woord de heiligen die zalig worden, als mensen, zwak van moed en klein van krachten, en die stof van jongsaf zijn geweest.

Waarom doet Gods Woord dat?

Gods Woord is zo eerlijk. Gods Woord verbloemt de zonden niet en verkleint de zonden niet, maar Gods Woord doet ons zien dat genade genáde blijft, en dat er geen afval der heiligen is. Maar Gods Woord doet ons ook zien dat er geen roem in het schepsel over blijft. Het is zoals er geschreven staat: "Die roemt, roeme in de Heere!" Dat de Heere het goede werk van Zijn genade voleindigt tot op de dag van Jezus Christus.

Ik dacht dat dit een rijke prediking was. Want als er genade in ons leven verheerlijkt is, dan is die zelfde keus die Rachab in haar leven deed, ook in ons leven, en dan verstaan we iets van die zelfde liefdesbetrekking tot de Heere en tot Zijn volk, en van die zelfde afschuw van de zonde, en verfoeiing van onszelf vanwege ons zondig eertijds. Want al hadden we dan als de rijke jongeling geleefd, dan was het nog een zondig eertijds. Maar dan hebben we de zonde als zonde leren kennen, en die zonde ook leren haten en vlieden. Dan is er een keuze in het leven om, ware het mogelijk, heilig voor de Heere te leven en nooit meer met de zonde in aanraking te komen. Maar de praktijk is precies anders. En dat is nu de smart van een levende ziel. Niet begeren

te zondigen, en toch te ervaren niets anders te doen dan zondigen, van de morgen tot de avond de Heere te vermoeien met de zonde en met allerlei ongerechtigheid.

O gemeente, het wonder wordt hoe langer hoe groter als een mens zalig wordt. Dan kunnen er wel eens tijden zijn dat de zonde bovenmate zondigende in hen wordt. We moeten onszelf maar eens leren kennen door het ontdekkende licht van de Heilige Geest. Want wij doen niet alleen zonde, maar wij zijn zonde. Als David zegt dat hij melaats is van de hoofdschedel tot de voetzool toe, dan heeft hij zich zo leren kennen. Van nature weten wij dat niet, ook na ontvangen genade niet.

Wij zoeken altijd nog deugd in ons, maar er is alleen maar ondeugd in ons. Schuld, schande en ongerechtigheid. Schuld met schuld vermeederen, en zich tegen de Heere stellen. Maar God is goed voor een schuldig volk, en Hij zal de Zijnen, niettegenstaande de zwakheid van hun vlees en de geneigdheid tot de zonde, niet laten varen en nooit begeven.

En dat is de prediking uit het leven van de geschiedenis van Rachab, zodat we niet in Rachab roemen, maar alleen in het werk van die vrije gunst, die eeuwig God bewoog, dat uitblinkt in de daden des geloofs, waarin ze een plaats ontving in de rij van de helden des geloofs: "Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met vrede had ontvangen."

Die inwoners van Jericho lagen verzonken in de gruwel van de ongerechtigheid, en God was niet onrechtvaardig om het volk van Israël, als middel in Zijn hand, te beschikken om ze te verdelgen en de strafgerichten te voltrekken. En toch was de Heere ook over Jericho lankmoedig. Want het gerucht van Zijn daden, van Zijn almacht en van Zijn goedheid, is in Jericho doorgedrongen. Dat was de lankmoedigheid des Heeren. Maar Jericho heeft zich daar tegen verzet en als het straks valt, dan is die val groot, maar dan is die val ook rechtvaardig.

De inwoners van Jericho, ondanks dat de Heere ze genade bewees in Zijn lankmoedigheid, hebben evenwel geen gerechtigheid geleerd en ze zijn voortgegaan in de weg der goddeloosheid. Zo is Jericho gevallen en zijn de ongehoorzamen omgekomen.

Men zegt wel eens dat niet de zonde zo zeer buiten de hemel houdt, maar wel het ongelooft, de ongehoorzaamheid van het ongelooft! Het volk van Israël kon niet ingaan vanwege hun ongelooft. En de schrijver van de brief aan de Hebreeënen zegt in hoofdstuk 4: "Laat ons dan ons benaarstigen om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle, opdat toch niet iemand van u schijnt achtergebleven zijn." Want de grootste der zondaren kan zalig worden, maar ongelooft is een monster van goddeloosheid. De Kerk komt er achter, doch daar is God voor nodig om ons van de banden van het ongelooft los te maken en te bevrijden.

De inwoners van Jericho zijn omgekomen, maar Rachab is behouden geworden, door een geschonken geloof. Haar ziel was verontrust en verslagen, en vanwege schuldbesef verbroken, maar de Heere heeft tot haar ziel gesproken door middel van de knechten van Jozua. Zij hebben haar het middel des behouds geweest, de weg des behouds gepredikt in dat scharlakensnoer, waarin de symboliek ligt van de bloedgerechtigheid van Christus, om daarin vrede en veiligheid gewaarborgd te vinden.

En gemeente, zo komt er voor een ongelukkig volk, dat sterven moet en niet sterven kan, en dat de zonde als zonde leerde kennen en daarvan afscheid heeft leren nemen, een ogenblik in hun leven dat het oordeel dreigt en dat ze van dat oordeel niet ontheven kunnen worden, tenzij hun die weg des behouds gepredikt wordt.

Misschien dat er ook onder ons dezulken zijn. Wij houden niet van systemen, maar

wel om u de weg van Gods kinderen te prediken, waar het toch énerlei hart is en énerlei weg om de Heere te vrezen. Want met een keus alleen kon Rachab niet behouden worden, met al haar voornemens niet, en met al haar veranderingen kon ze niet behouden worden, al lag het aan de zijde Gods voor eeuwig vast, maar van haar kant niet. Er moest meer gebeuren in haar leven. En God zendt haar die knechten, die de boodschap van het evangelie brengen. Als ze dat koord aan het venster bindt, dat 64 scharlakensnoer, dat zou een teken van bevestiging zijn, een teken van herkenning. En dan krijgt ze de belofte dat ze gespaard blijft met haar ganse huis. En ziet, ze bond dat scharlakensnoer aan het venster.

Een prediking voor bekommerden van hart, voor verslagenen van geest. O, aan uw kant kan het nooit, in geen deugden of gerechtigheden, plichten, ijver, keuze, tranen of gestalten. Dat alles is te kort voor die allesbeslissende eeuwigheid. Maar alleen dat scharlakensnoer van de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. "Want dan is er geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de geest."

O, dat u dat scharlakensnoer van de genade die in Christus Jezus is, maar binde aan het venster van uw ziel, en door het geloof uzelf er op verlaat. Dan zult u ervaren dat u nooit beschaamd uitkomt. Rachab is ook niet beschaamd uitgekomen, en haar ganse huis niet. U kunt dat lezen in hoofdstuk 6: 23 en 24a: "Toen gingen de jongelingen, de verspieders, daarin, en brachten er Rachab uit, en haar vader en haar moeder, en haar broers, en al wat zij had; ook brachten zij uit al haar huisgezinnen, en zij stelden hen buiten het leger Israëls. De stad nu verbrandden zij met vuur, en alles wat daarin was."

Rachab heeft alles in het werk gesteld om haar vader en moeder, haar broers en zusters, hun hele gezinnen, binnen haar woning te krijgen. Ze is daarin niet karig geweest om hen een plaats te geven.

Genade is zo gunnend. Als we zelf zalig kunnen worden, kan heel de wereld nog zalig worden, èn gunnen we het ook heel de wereld. Dan zullen we het niet verbergen, vooral ook niet voor onze naasten. Dat is het wat we straks bedoelden, dat ze niet eerst instaat voor haar eigen behoudenis, maar nog eerst voor haar vader en moeder. Want de betrekking der liefde deed haar hopen dat de Heere hen verschonen zou. Die vader die zo vreemd was van die verborgen omgang, die moeder die er geen rekening mee hield dat het oordeel kwam, en die broers en die zusters. O, zweert mij toch bij de Heere!

Misschien zijn er onder ons ook van die ongelukkige Rachabs, die een onbekeerde vader hebben en een onbekeerde moeder, en die hun kussen wel eens nat maken van tranen als het nacht is, en in de eenzaamheid. Dan zeggen ze: O God, mijn vader kan het niet missen, hij moet toch ook bekeerd worden, en mijn moeder moet dat toch ook?

Het is voor de Heere niet onmogelijk om een hele familie te behouden. De duivel kan je wel wijs maken dat dat onmogelijk zou zijn, maar Gods Woord leert het ons anders. Laten we alstublieft niet karig denken over de genade Gods, want de rivier Gods is vol van water en die fontein van God is een overvloeiende fontein. Ik weet dat genade niet mee te delen is, en dat weten we allemaal. Ik kan mijn vader het leven niet geven en ik kan mijn moeder het leven niet geven, mijn broer niet en mijn zuster niet. Dat kan God alleen. Maar gunnen kan ik het hen wel. En dan hoort de Heere de verzuchtingen van Zijn volk.

We lezen van het huis van Obed-Edom dat het gezegend werd om des gebeds wil. En zo wil de Heere terwille van de Zijnen, op hun geroep, ook degenen laten delen in de genade, die ze in de verzuchtingen brengen voor het aangezicht des Heeren.

Daarom volk van God, zucht toch veel aan Gods troon voor degenen die onbekeerd zijn! En dan niet alleen voor degenen die u in den bloede nabestaan zijn, maar ook voor de gemeente en voor degenen met wie u dagelijks verkeert en met wie u omgang hebt op uw werk. Zucht toch veel! De Heere wil er om gebeden zijn. Op het noodgeschrei doet Hij grote wonderen!

Wat liggen er toch leringen in het leven van Rachabs geschiedenis. Wat een troost, zo we niet vreemd zijn van die toezeggingen des Heeren. Want God vervult Zijn Woord. Wat Hij gezegd heeft, doet Hij en maakt Hij waar, door de bangste omstandigheden heen. "Zou Ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?"

Maar ook in de bedreiging. Want die ongehoorzamen zijn omgekomen. En laat ons dat een prediking zijn. We kunnen het oordeel ver wanen, maar het kan zo dichtbij zijn, en het zal zeker komen voor degenen die niet geborgen zijn achter dat scharlaken snoer van de genade Gods in Christus Jezus.

En daarom: "welzalig die Gij hebt verkoren, die Gij uit al het aards gedruis doet naderen en Uw heilstem horen, ja, wonen in Uw huis."

En dat zingen we nu samen uit Psalm 65: 2:

*"Een stroom van ongerechtigheden
Had d' overhand op mij ;
Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, dien Gij hebt verkoren,
Dien G' uit al 't aards gedruis
Doet naad'ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis."*

2. Haar geloofsvertrouwen

Rachab had geloofskennis, maar dat geloof kenmerkt zich ook in vertrouwen. Dat moet er ook zijn, en dat vinden we ook in de geschiedenis van Rachab bevestigd. Want zij bond het scharlaken snoer aan het venster. Dat was een daad van geloofsvertrouwen. Toen heeft ze zich door het geloof verlaten op het woord dat tot haar gesproken was. Daarin is ze niet beschaamd. Ze zal er zeker wel mee aangevallen zijn, en er zal zeker ook wel veel twijfelmoedigheid en veel strijd geweest zijn, want het duurde misschien nog wel enkele weken voordat Israël kwam. En als Israël komt, duurt het nog enkele dagen als een betoning van de lankmoedigheid des Heeren. Daar zal ze zeer zeker mee geschud zijn, doch ze heeft maar stil afgewacht en door dat venster gekeken.

En toen zijn de muren van Jericho gevallen, toen is dat zwaard uitgetrokken, maar het is haar woning voorbij gegaan. Want die verspieders zijn ingekomen, en zij brachten haar uit en stelden haar buiten het leger, naar de wet, om gereinigd te worden, en toen heeft ze haar plaats gekregen midden in dat volk van Israël. Ze is met dat volk meegerisd, ze heeft met dat volk mee geleefd en ze is in het huwelijk getreden met Salmon, lezen we. En uit dat huwelijk is Boaz geboren.

We behoeven hier toch niet te twijfelen aan de leiding van de voorzienigheid des Heeren. Boaz is er uit geboren, de overgrootvader van David, de vader van onze Heere Jezus Christus, Die Zich niet geschaamd heeft henlieden broeders te noemen en zusters te noemen, en in Zijn geslacht te rekenen om daaruit geboren te worden.

Rachab, de hoer, door het geloof, uit de werken gerechtvaardigd, om niet, door de verlossing die in Christus Jezus is, een gekende van alle eeuwigheid. Zij bond dat

scharlakensnoer aan het venster.

Jonge mensen, we zien dat in gedachten, deze voorheen ontuchtige vrouw, die haar leven vergooid heeft in de zonde van de ontucht, en die waardig was om met de ongehoorzamen om te komen. Ziet ze daar, door het geloof, dat scharlakensnoer aan het venster binden, en dat met gevaar van haar leven. Want daardoor was ze ook kenbaar voor haar volk, en daardoor was ze een vreemde voor haar volk geworden. En geloof maar vrij dat ze ook bespottig daarom te verduren gehad heeft. Dat zal niet achter gebleven zijn. Misschien ook nog wel van de kant van haar eigen familie, dat kan best. We weten het niet, het staat niet beschreven. Maar het zou best kunnen dat er nog wel familieleden waren die het nog wel een beetje in twijfel trokken, en gedacht hebben, misschien ook nog wel gezegd: zo zwaar en zo donker zien we het niet, moet dat nu allemaal zo haastig en loopt dat nu allemaal wel zo'n vaart. Ik moet nog dit en ik moet nog dat doen. Nee, ik heb nog tijd genoeg. En dan die dikke muren. Misschien zijn er van de familie wel achter gebleven, ondanks de ernstige aanrading en ondanks de lieflijkste trekking en verzekering, dat, als ze in haar huis zouden zijn, ze dan naar het woord van die knechten des Heeren, veiligheid zouden vinden achter dat scharlakensnoer. We weten het niet, doch het kan best.

Maar dit weten we wel, dat ze haar huis heeft open gezet en dat ze haar hart heeft opengezet, dat ze alles in het werk gesteld heeft. Er lag iets in haar verklaard van hetgeen de dichter zingt: "Kom, ga met ons en doe als wij !"

Dat lag verklaard in haar ziel, en ze is niet beschaamd geworden, ondanks de strijd, de bespottig, de vijandschap, de tegenkamping en de bange vrezes. Want Gods kinderen kunnen met de belofte altijd niet in het leven blijven, en niet op de been blijven. Ze hebben gedurig weer de bevestiging ervan nodig. En tussen belofte en vervulling ligt toch zo veel strijd. David had de belofte om koning te worden. En toch, u weet de strijd: Ik zal nog één der dagen in de hand van Saul omkomen. Maar hij is niet omgekomen. Abraham zou tot een menigte van volken worden. Het is wel gebeurd, maar hij moest zijn enige zoon slachten. Wat al strijd en wat al tegenheid. Dwars door het onmogelijke heen vervult de Heere het Woord van Zijn toezegging.

En ziet, dat is nu het betrouwen van het geloof wat Rachab heeft mogen beoefenen.

En dan is er nog een zaak die we u niet graag wilden onthouden. Dat is dit. Die verspieders hadden gezegd dat ze in dat huis moesten blijven, achter dat snoer. En wie daar uit ging kon getroffen worden en zou zeker getroffen worden, en die was zelf schuldig daar aan. Dan zouden de verspieders niet schuldig zijn. Zij waren vrij van de eed die ze gezworen hadden. Ze moesten in dat huis achter dat snoer blijven.

En geliefden, wat is dat een prediking. Een prediking van wat de Heere Zelf gezegd heeft: "die in Mij blijft, die draagt veel vrucht." Een prediking van de noodzakelijkheid van de volharding tot het einde toe. Want: "wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden."

En zie, daartoe mag ook de Kerk des Heeren gedurig gebruik maken, door het geloof, van Hem, Die door dat scharlaken- snoer betekend is, en Wiens dierbaar bloed reinigt van alle ongerechtigheid, en Die verzegelt het werk Zijner genade en bevestigt het Woord van Zijn toezegging, omdat Hij de Heere is, tot heerlijkheid van Zijn eeuwige naam en tot heil en zaligheid van degenen die Hij doet delen in de gerechtigheid.

Nu zal de vraag zijn of dat scharlakensnoer van de bloedgerechtigheid van Christus aan het venster van eins leven gebonden is. Dat zal de grote vraag zijn!

Want tranen, angst en smeekbeden hebben de inwoners van Jericho niet gered. Dat

zwaard is doorgedaan, en dat rechtvaardig. Maar degenen die zich nu achter dat snoer bevonden, zijn gered.

En gemeente, dat is de weg, de enige Naam, het enige Redmiddel dat we u prediken. En we zouden geen dienaren van het Evangelie zijn, als we u op andere gronden zouden gerust stellen, en op andere gronden u zouden doen voortreizen naar die gewisse en allesbeslissende eeuwigheid. *Maar die in de Zoon gelooft, die heeft het leven en komt niet in de verdoemenis, maar die de Zoon van God ongehoorzaam is, hij zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.*

Bouwt daarom toch niet op iets dat geen Jezus is, want dat zal u als zandgrond ontvallen. Het is een deksel dat te kort is en een bed dat te smal is, dat ge u daaronder zou kunnen samenvoegen. Want er is maar één Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid.

En geliefden, dan is er geen zondaar te groot, geen zondares te slecht voor die beminnelijke Bloedbruidegom. Misschien zegt u, of misschien bent u vanmorgen wel naar de kerk gekomen met de gedachte dat het voor u toch niet meer kan, omdat u toch zo een verzondigd leven heeft. Dat kan best wezen, maar dat is een leugen. Ik zeg u, in de naam des Heeren en op grond van het Woord des Heeren, dat het nog wel kan! Nee, niet bij u en ook niet bij ons, maar bij Hem, bij Wie véél vergeving is en véél goedertierenheid, opdat Hij gevreesd wordt!

Al waren dan uw zonden rood als scharlaken, in dat scharlaken bloed van de Heere Jezus Christus zullen ze worden gelijk witte wol en gelijk witte sneeuw.

Vlucht dan maar tot de troon der genade en beken Hem uw ongerechtigheid. Dan zal de Heere aan Zijn verbond gedenken, want onze God vergeeft menigvuldig. Want bedenkt, dat zo we niet geborgen zijn achter dat scharlakensnoer van de bloedgerechtigheid van onze Heere Jezus Christus, er dan niet anders over blijft dan een verschrikkelijke verwachting des oordeels, der hitte en des vuurs dat u, tegenstanders, verslinden zal. Want onze God is een verterend vuur.

Daarom bidden wij u: *laat u nog met God verzoenen en ontvliedt de toekomstige toorn.*

En gij volk des Heeren, Rachab woonde in het midden van dat volk, met haar gehele huis, en zij juicht nu, en tot in alle eeuwigheid voor de troon van God, omdat zij behoudenis gevonden heeft in het bloed des Lams. De dichter van Psalm 87 heeft er al van gesproken: "De Filistijn, de Tyriër en de Moren zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht, van Sion zal het blijde nageslacht, haast zeggen: deze en die is daarin geboren." Dan wordt ten volle vervuld waarmee die oude dichter sluit:

*"Dan wordt Mijn naam met lofgejuich geprezen;
Dan zullen daar de blijde zangers staan,
De speellieden op de harp en cimbels slaan,
En binnen u al mijn fonteinen wezen."*

Amen.

4. DAVIDS OMZWERVEN EN TRANEN

Zingen: Psalm 35: 1,
 Lezen: Psalm 56.
 Zingen: Psalm 42: 2 en 3,
 Psalm 25: 4, Psalm 56: 4.

Geliefden,

De tekstwoorden waarvoor we, met de hulp des Heeren, uw aandacht zouden willen vragen, vindt u in het u voorgelezen hoofdstuk, Psalm 56: 9. Wij lezen daar het Woord des Heeren aldus:

"Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles, zijn zij niet in Uw register?"

Deze woorden spreken ons van: *Davids omzwerven en tranen.*

Wij staat dan stil bij:

1. Davids weg
2. Davids troost
3. Davids gebed
4. Davids pleitgrond

In deze Psalm tekent David op treffende wijze zijn moeilijk en veelbewogen leven. Het is evenals Psalm 16 een gouden kleinood van David, waarin hij de verborgenheden des geloofs en de heilgeheimen van de genade op liefelijke wijze heeft mogen ontsluiten. David zingt in deze Psalmen van zijn moeite, maar hij zingt in deze Psalmen ook van zijn vertroosting.

De hele inhoud van de Psalm is eigenlijk uitgedrukt in het opschrift van de Psalm: "een gouden kleinood van David voor de opperzang- meester op Jonath Elem Rechokim, als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath". De vreemde woorden: Jonath Elem Rechokim betekenen letterlijk: de stomme duif in verre plaatsen. David vergelijkt zich dus met een weerloze duif, die door allerlei roofgedierte is opgejaagd en achtervolgd, en van het een naar het ander zwerft, zonder ergens rust te vinden. Hij is immers gevlucht voor het aangezicht van Saul. Hij heeft veiligheid gezocht in het land van de Filistijnen, zonder daar echter rust te vinden.

Wat er toen in de ziel van David is omgegaan heeft hij ons beschreven in de Psalmen 34 en 56. In deze Psalmen lezen we hoe groot zijn nood is geweest, en hoe groot het gevaar was waarin hij vaak verkeerde. Toch heeft de Heere deze weg voor de gezalfde des Heeren ook willen gebruiken om hem op de rechte plaats te brengen, aan de voeten des Heeren en aan de troon der genade. De Heere heeft deze weg willen gebruiken om David weer in de rechte verhouding tot de Heere te brengen. Dan heeft de Heere het ingezonken geloofsleven weer in oefening gebracht, zodat David uitroept in deze Psalm: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. In God zal ik Zijn Woord prijzen,"

Maar dan heeft David in deze weg ook geleerd hoe zwak van moed en hoe klein van krachten hij van zichzelf was, maar ook dat de Heere Zich niet onbetuigd gelaten heeft. De Heere heeft hem menigmaal ook vertroost en verkwikt, zodat David mocht smaken dat de Heere goed is. Hij zegt dat in Psalm 34: "Smaakt en ziet dat de Heere goed is!"

En inderdaad, wat is de Heere goed om Zijn afdwalende kinderen op Zijn tijd terecht

te brengen. Hij geeft hen dan tijden van beproeving om hen nader te onderwijzen in de dingen die nuttig ter zaligheid zijn, om hen grondiger aan zichzelf te ontdekken, opdat ze zich dieper voor de Heere zouden verootmoedigen, maar ook om ze vaster geloof te schenken in de genade en in de trouw des Heeren.

En dat waren ook de bemoeienissen die de Heere met David heeft gehouden in al zijn omzwervingen. Als David in dat licht zijn weg overziet die de Heere met hem gehouden heeft, dan roept hij uit in de tekst: "Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?" Hij spreekt dus van zijn omzwerven en van zijn tranen.

We zouden dan ook in de eerste plaats letten op:

1. Davids weg

In de aanhef van deze woorden wordt Davids weg ons getekend als een omzwerven, een moeilijke weg, een weg vol leed en een weg vol strijd. Hij noemt die weg dan ook zijn omzwerven, want die weg liep dan eens hierheen en dan weer eens daarheen. Hij zwierf van de ene plaats naar de andere. Overal werd hij opgejaagd en achtervolgd. Een tijd lang is hij vluchtende geweest voor het aangezicht van koning Saul, een doodsvijand, die David naar het leven stond, en die de dood van David zocht. Dan was het gevaar waarin hij vaak verkeerde soms zo groot dat hij uitriep: "Ik zal nog één der dagen in de hand van Saul omkomen."

Dat zei David, niettegenstaande hij wist dat hij de gezalfde des Heeren was. Hij was immers door Samuël gezalfd tot koning over Israël. Hij had dus de belofte Gods dat hij koning over dat volk zou worden. En ook was er rijke genade in hem verheerlijkt. Maar hij was zo menigmaal in strijd en in benauwdheid des harten, zodat hij vreesde dat nimmer de vervulling van de beloften Gods Zijn deel zouden worden. Dan heeft het zeker wel eens in zijn hart geleefd wat Asaf zegt in Psalm 77:

*"Zou de HEER' Zijn gunstgenoten",
Dacht ik, "dan altoos verstoten?
Niet goedgunstig zijn voortaan?
Nimmer ons meer gadeslaan?
Zouden Zijn beloftenissen
Verder haar vervulling missen,
Vrucht'loos worden afgewacht
Van geslachte tot geslacht?"*

Als een vogel, die van zijn nest beroofd is, heeft hij heengezworven als een veldhoen dat voortgejaagd is op de bergen. Als een eenzaam weerloos schaap in de woestijn heeft David, de man naar Gods hart, moeten omzwerven. Maar let er dan wel op dat die moeilijke weg, die David heeft moeten gaan, verbonden was aan de rijke gunst Gods, die David te beurt was gevallen. Hij was immers de verkorene Gods om koning over dat volk des Heeren te zijn. De Heere was al de zonen van Isaï voorbij gegaan om hem, die in zijn huisgezin niet geacht en meegeteld werd, te doen zalven tot koning over Israël. En aan die rijke gunst des Heeren, die David te beurt was gevallen, was nu die moeilijke weg verbonden. Ja, wat zeg ik? Dan was David nog rijker genade te beurt gevallen, want hij was niet alleen gezalfd tot koning over Israël, maar hij was ook gezalfd met de Heilige Geest.

Reeds in zijn jonge leven was er genade in hem verheerlijkt, zodat hij in zijn jeugd reeds de lofzangen des Heeren gezongen heeft, en in zijn jeugd zijn hart en zijn leven reeds aan de Heere en Zijn zalige dienst verpand had. Wat is die genade Gods in zijn jonge leven al openbaar geworden gemeente, toen hij in de strijd getreden is met die

geweldenaar van de Filistijnen, met Goliath, en hem in de mogendheden des Heeren verslagen heeft. Want dan is hij, in heilige ijver voor de eer des Heeren en vertrouwend op de hulp des Heeren, die geweldenaar tegemoet getreden, en hij heeft hem gedood. Was het dan een wonder dat het volk zong: "Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden." Maar door dit alles is de vijandschap van Saul tegen David los gebroken, zodat David in grote benauwdheid is gekomen en in vrede des doods. Dat was de weg van David.

Dan wordt ons ook hier de weg getekend van al dat volk dat door de Heere wordt begenadigd en begunstigd met Zijn Geest. Want zodra de Heere dat volk te sterk wordt, breekt de vijandschap van die helse Saul tegen hen los. En zoals Saul het leven van David zocht te ontnemen, zo zal ook die helse Saul het altijd op het leven van dat volk gemunt hebben. Hij zoekt altijd dat leven Gods te doden en uit te blussen. En hoewel de satan de genade Gods in het hart van Gods volk niet kan roven, toch is hij er vaak de oorzaak van dat Gods kinderen de blijdschap in de Heere moeten missen, en dat ze veel benauwdheid moeten smaken en een drukkend harteleed. Dat ze, gelijk een David, omzwerven van de ene plaats naar de andere, zonder dat ze ergens rust kunnen vinden. O, die bestredene ziel. En dan voegt de satan hun nog toe dat ze toch geen heil bij God hebben, dat ze te lang gezondigd hebben, dat ze niet uitverkoren zijn, of dat ze de onvergeeflijke zonde gedaan hebben. Al die aanvechtingen van die helse Saul drijven de ziel in zo een grote benauwdheid dat ze nergens rust in kunnen vinden, dan alleen in God!

Daar heeft David in zijn omzwerven ook alleen rust in gevonden, want buiten de Heere vond ook hij nergens rust. Denkt maar aan die dag dat David kwam in het heiligdom in Nob, bij de hogepriester, toen hij zo vermoeid was, en dat de hogepriester hem de toon- broden te eten gaf. Zo is David gesterkt weer voortgegaan. En geliefden, dat is nu zulk een kostelijk beeld van die zwervende en betredene zielen, die, om de gerechtigheid des geloofs en om de genade, waarmee de Heere ze begiftigd heeft, en die gunst die hen te beurt gevallen is, zo moeten zwerven door de woestijn van dit leven. Want dan zijn er wel eens ogenblikken dat ze in dat heiligdom Gods mogen ingaan, en dat ze bij die ware Hogepriester Christus Jezus terecht mogen komen. En dan mag hun vermoeide en matte ziel, hun hongerige en dorstige ziel, wel eens getroost en gesterkt, gevoed en gelaafd warden met die toonbroden van de gunst des Heeren. En gemeente, wat is dat een voorrecht voor die bestredene zielen.

Dan laat de Heere Zich niet onbetuigd, en is Hij geen land van uiterste duisternis voor Zijn volk, noch een dorre woestijn. Maar op Zijn tijd versterkt en verkwikt Hij de amechtige ziel. En ziende op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, mogen ze, gesterkt door Zijn genade, hun weg voortzetten en krijgen ze van Hem wel eens een geestelijk zwaard om de strijd tegen de zonde voort te zetten tot het einde toe.

Dan mogen ze wel eens zien op die gezegende Gezalfde des Heeren, die Koning aller koningen, Die de Zijnen in al hun omzwervingen vóórgegaan is op de aarde. Hij is, evenals David, door de diepte naar de hoogste hoogte van Zijn verhoging gegaan, door lijden tot heerlijkheid, door de strijd naar de overwinning, en door het kruis naar de kroon.

Daarom mogen die bestredene en zwervende zielen, die nergens rust kunnen vinden, ziende op Hem, in Zijn kracht voortgaan. Hij heeft geklaagd: "De vossen hebben holen en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waar Hij Zijn hoofd op kan neerleggen." Hij is die meerdere David, de grote Davidszoon. Hij heeft dat alles geleden, opdat Hij voor de Zijnen die rust verwerven zou die er over blijft voor het volk van God, die ingang in het Vaderhuis met zijn vele woningen. Die troon der heerlijkheid, die eeuwige gelukzaligheid, die Hij de Zijnen

heeft toegezegd en bereid heeft van voor de grondlegging der wereld. En nu was het omzwerven van David veelal ook een afzwerven van de Heere en een afdwalen van de Heere, een heil zoeken op plaatsen waar geen heil was. Zo heeft hij die ook gezocht in het land van de Filistijnen, maar ook daar heeft hij die niet gevonden, want daar was ook geen rust, daar dreigde ook overal gevaar. Ze zochten hem ook daar te doden. Misschien vraagt u: waarom is hij dan toch naar de Filistijnen gegaan? Waarom is hij dan naar dat land gegaan, terwijl hij toch die grote geweldenaar verslagen had? Gemeente, het kan zijn dat David gedacht heeft dat de Filistijnen vergeten waren het kwaad dat hij hen had aangedaan. Misschien dat hij gehoopt had op vrijheid, op grond van de oosterse gastvrijheid die aan vijanden werd bewezen. Maar daarin heeft hij dan toch mis gerekend. Want al spoedig zeiden de hovelingen van Achis tegen elkaar: dat is David, de koning des lands, laat ons hem doden. Hoe ellendig moet hij toch gesteld geweest zijn, geheel van hulp en heil ontbloot. Want in zijn eigen vaderland was er een onverzoenlijke vijandschap, en in den vreemde was er nood en verraad. Hier verstond hij de dichter van Psalm 25, als hij zegt:

*"Eenzaam ben ik en verschoven;
Ja, d' ellende drukt mij neer.
'k Roep U aan in angst en smart;
Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart;
Voer mij uit mijn angst en noden."*

Er was nu geen vriend Jonathan aan zijn zijde. Er was geen hogepriester om te raadplegen. Er was geen keurbende van krijgsknechten om hem bij te staan. David was alleen, eenzaam en verschoven. En in plaats van zijn hulp en kracht alleen van de Heere te verwachten en bij de Heere te zoeken, heeft hij nog toevlucht genomen tot een dwaas en zondig gedrag.

U kent de geschiedenis. Hij heeft zich krankzinnig aangesteld in de poort. En dat was een middel om aan de hand van de Filistijnen te ontkomen, zoals dat ook geschied is, zodat David in vrijheid is uitgegaan. Maar David is er toch achter gekomen dat dat ook een afzwerven van de Heere is geweest. Want de Heere had hem ook zeker op een andere wijze kunnen uitredder. Daarin zien we de zwakheid in het geloof van David. David, de man naar Gods hart, een man met zoveel genade en onder zulke rijke beloften, en dan toch tot zulk een dwaas en zondig gedrag toevlucht nemen, in plaats van tot de Heere te gaan.

Wat komt een mens toch openbaar in de zwakheid van zijn geloof. Hoe zwak van moed en hoe klein toch van krachten, en stof van jongsaf geweest. Wat is het dan een wonder als we tot de Heere de toevlucht mogen nemen. Gemeente, wat is het dan een wonder als het geloof in beoefening mag zijn. Want denkt er om, dat is een gave Gods. Wij zijn maar ellendige, arme schepselen. Dan heeft ook David met schaamte en met tranen zijn kleingeloof, zijn zwakheid, zijn schuld en zijn ongeloof moeten belijden. Nee, dan heeft de Heere toch geen rijk volk, maar een arm en een ellendig volk. Wij zijn tot alles in staat als de Heere ons niet bewaart.

"Gij hebt mijn omzwerven geteld." Davids weg was een weg van omzwerven en een weg van afzwerven.

En is dat nu ook de weg van Gods kinderen niet? Is de weg van Gods volk niet menigmaal een weg van omzwerven en een weg van afzwerven? Wat dolen ze toch om, en wat is er ook vaak een vertrouwen op prinsen, waar men nimmer heil bij vindt. Wat is er vaak een steunen op eigen krachten en op eigen wijsheid. Dat zijn die rietstaven, die de hand doorboren, als we daarop willen leunen. Maar wat komen we

er dan toch beschaamd mee uit! En wat zitten we dan vaak neer bij de gebroken bakken, die we zelf hebben uitgehouwen en die geen water houden, terwijl we de fontein des levens voorbij gaan. Wat kan er een omdolen zijn in het werkverbond dat verbroken is en waaruit geen gerechtigheid ooit voor God kan worden opgebouwd. En toch gemeente, we dwalen er zo in om als de Heere er geen oog voor geeft.

Wat kan er een omdwalen zijn in eigen hart om te zoeken of er nog iets is wat voor de Heere aangenaam zou kunnen zijn, en waardoor we zouden kunnen bestaan in het gericht. Wat kan er ook een omdwalen zijn in allerlei wegen van zoete bevindingen en van zielservaringen, buiten de ware rust om, buiten de Heere om en buiten Christus om, in Wie alleen de ware rust maar te vinden is.

Waarin heeft David rust gevonden? Waarom is David niet omgekomen? Waarom is David behouden geworden? Waarom is David gered geworden? Waarom heeft hij de kroon gekregen en waarom is hij toch koning geworden? Waarom dit alles, ondanks zijn omzwerven en ondanks al zijn afzwerven? Was dat omdat hij dat verdiend had, of omdat hij dat waard was? O nee, alleen om Christus! Alleen om die volkomen genoegdoening en gerechtigheid van die grote Davidszoon en Heere, Die in de lenden van David besloten lag. Dáárom kon David niet omkomen.

En gemeente, dat mag nu onze prediking zijn. Dat mag nu voor die omzwerende en afzwerende zielen een prediking zijn, dat er nergens rust is en nergens behoudenis, nergens ware verlossing en ontkoming, dan alleen in Hem, Wiens naam is Jezus. Dat we Hem dan toch zouden zoeken en in Hem ons heil zouden mogen vinden, want dan zullen we nooit beschaamd uitkomen! Dan wordt dat bestredene volk ook nu toegeroepen: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven!" Komt dan toch herwaarts uit al dat omzwerven en uit al dat afzwerven en zoekt toch bij Hem alleen de ware rust!

Want gemeente, het is alleen maar uit genade, om Christus' wil, dat David behouden en gered is. En het is ook alleen maar om die genade, in Christus Jezus, dat de Kerk des Heeren straks zal gekroond worden met die kroon der rechtvaardigheid, die de rechtvaardige Rechter hen geven zal. Alleen maar uit genade om de gerechtigheid van Christus, en dat, trots alle vijandschap van de satan, van de wereld, van de zonde en van eigen vlees. Want die zijn er altijd op uit om dat leven Gods te doden en dit ook te verderven en uit te blussen. Hoe zeer ze dan ook worden opgeschrikt en opgejaagd, maar ze zullen die kroon der gerechtigheid ontvangen, uit genade en om niet, naar Zijn voornemen, door de verlossing die er is in de Heere Jezus Christus.

Dat is dan ook de enige troost in al dat omzwerven en in al dat afzwerven. Zo hebben onze vaders het beleden, en zo belijdt het ook de Kerk des Heeren.

Zalig als ook wij de zielservaring ervan mogen hebben, als wij uit genade mogen ontvangen die enige troost in leven en in sterven, om het eigendom van Christus te mogen zijn. Dat is ook de troost van David geweest in al zijn omzwerven.

Dat zien we dan in onze tweede gedachte als we spreken over:

2. Davids troost

David zegt in de tekst: "Gij hebt al mijn omzwerven geteld." Dat betekent letterlijk: Gij hebt mijn omzwerven afgewogen en bepaald.

Al liep dan die weg van David door de zee en al was dan zijn pad door grote wateren, de Heere had zijn lijden bepaald en afgewogen. De Heere heeft de mate van de verdrukkingen van David Zelf vastgesteld. Al die tegenheden, al die bestrijdingen en al die achtervolgingen van Saul zijn niet buiten de Heere omgegaan. Die zijn David niet als iets toevalligs overkomen, maar dat was de volvoering van de raad des Heeren, van het voornemen en van de voorzienigheid Gods. "Gij hebt mijn

omzwerven geteld!" David weet dat de Heere regeert en dat zonder de wil des Heeren geen haar van zijn hoofd vallen zal. Dan mag hij geloven dat nu al dat leed dat hem wedervaart en al die strijd, hem uit de hand des Heeren wordt toegeschikt. Dat dat alles door Hem is afgewogen. Het is voor Davids besef: al staat de Heere met de weegschaal in de handen, in onze woorden gezegd, waarin nu al die strijd en al dat leed en al die verdrukking is afgewogen door de Heere, zodat hem niets te veel wordt opgelegd. De Heere legt hem datgene op wat Hij voor David nodig keurt, en ook precies datgene wat David dragen kan.

En gemeente, wat is dat toch een onwaardeerbare troost in ons leven als we mogen weten dat onze weg bij de Heere bekend is, en door de Heere bepaald is. De Heere geeft kracht naar de zwaarte van ons kruis, dat de Heere Zelf ons komt op te leggen. De Heere beproeft nooit boven vermogen, maar Hij geeft met de beproeving ook de uitkomst. Want het is de Heere Die in zes benauwdheden verlost, en in de zevende zal Hij er niet in doen omkomen. En dat is een onwaardeerbare troost in al dat omzwerven. Het is waar dat goud beproefd moet worden in de smeltkroes, om van alle onzuiverheden gereinigd en gelouterd te worden. Alle goud wordt beproefd. Zo wordt ook het goud des geloofs beproefd. De Schrift zegt er van: "opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus."

Het goud des geloofs gaat in de smeltkroes, maar met goddelijke nauwkeurigheid en met vaderlijke bezorgdheid let de Heere op dat goud, opdat het niet te lang in die smeltkroes is, en opdat het vuur niet te heet gestookt wordt, totdat die grote Smelter er Zijn eigen beeld in ziet. En dan is het genoeg gemeente, dan haalt de Heere het goud uit die smeltkroes. Want in een weg van lijden en van verdrukking loutert de Heere het goud des geloofs, opdat het het beeld des Zoons van God zou gelijkvormig gemaakt worden, om met Hem lijdende, ook met Hem verheerlijkt te worden. En onthoudt dat geliefden, in die weg herstelt de Heere het beeld van de Zijnen. In de weg van loutering, in de weg van beproeving en van verdrukking. "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Allen die godzalig willen leven, allen die begiftigd zijn met de genade des geloofs, zullen in de weg van loutering en van beproeving gaan.

Als de Heere dan ook slaat, slaat Hij nooit uit lust tot plagen, maar opdat we Zijn heiligheid deelachtig zouden worden. En weet dan tot uw troost dat de Heere de slagen geteld heeft. "Gij hebt mijn omzwerven geteld", dat is afgewogen en bepaald. Dan komt er geen slag te veel, maar ook geen slag te weinig.

De verdrukking waarin de Kerk hier leven moet, is een verdrukking van tien dagen, maar langer duurt ze dan ook niet, en dan zal het einde zijn. En dat einde zal heerlijk zijn. Daarom is het lijden van deze tegenwoordige tijd toch niet te waarden tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden. Daarom: *houdt moed, gij verdrukte, door onweder voortgedrevene en ongetrooste ziel!* zegt de Heere, *want Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten.*

Wat moet het voor David geweest zijn, na al zijn omzwerven en na al zijn afzwerven, toch koning van Israël geworden te zijn. Dan heeft hij zich nooit beklagd over de weg die er aan verbonden was. Weet u waarom niet gemeente? Omdat hij menigmaal de vertroosting des Heeren heeft mogen ervaren. Dan was David het hartelijk eens met de weg die de Heere met hem hield, dan mocht hij zich onderwerpen aan de leidingen des Heeren. Dan kwam alles hem uit de hand des Heeren toe. Het was de Heere Die hem dat alles in dit jammerdal toeschikte, en het was de Heere Die dat voor hem nodig keurde. Maar het was ook de Heere Die hen toch gewisselijk niets teveel

oplegde, hoe smartelijk en hoe zwaar het hem ook menigmaal viel. Want dan heeft David vaak ervaren wat hij zegt in Psalm 3:

*"Want God was aan mijn zij";
Hij ondersteunde mij
In 't leed dat mij genaakte.
Ik zal, vol heldenmoed,
Daar mij Zijn hand behoedt,
Tienduizenden niet vrezen;
Schoon ik, van alle kant,
Geweldig aangerand
En fel geprangd moog' wezen."*

Want denkt er om dat de Heere goed is voor Zijn bestreden volk, en dat Hij hen niet eindeloos in het verdriet zal laten. Er zijn tijden dat Hij Zijn licht in de duisternis van hun ziel doet vallen, en dat er licht over de weg valt die de Heere behaagt met hen te houden en dat ze het er zo hartelijk mee eens zijn. Want de Heere is recht in al Zijn weg en in ál Zijn werk, en dan ligt ook Zijn goedheid verspreid op al Zijn werken. Dan heeft David ervaren:

*"Dit is mijn troost, in druk mij toegelegd,
Dit leert mijn ziel U achteraan te kleven;
Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd,
Gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven."*

Daarom kunt u zo'n zwerver wel zijn, want dat zijn gelukkige zwervers, gelooft dat maar! Zij hebben een toevlucht tot de Heere, die nooit beschamende Rotssteen. Ze moeten wel de kastijdingen ervaren, want de Heere kastijdt degenen die Hij liefheeft en Hij geselt een iegelijke zoon die Hij aanneemt. Als we zonder kastijdingen zijn, zijn we bastaarden, en geen zonen. Het is zo gelukkig als we in ons leven zien mogen dat de diepste wegen geen bepaalde straffen zijn, maar dat het vaderlijke kastijdingen zijn. Een ieder past dat maar toe in eigen leven en onderzoek daarin zijn hart en leven.

Gemeente, zijn er onder ons die in zware wegen hebben verkeerdt in hun leven, vanwege de gerechtigheid des geloofs? Die zullen ook niet vreemd gebleven zijn van die vertroosting dat het geen bepaalde straffen waren, maar dat het kastijdingen waren uit de vaderlijke goedheid en de liefde Gods. Want de Heere geselt een iegelijk zoon die Hij aanneemt en kastijdt die hij lief heeft. In zulke wegen worden we geleerd dat we in onszelf niets zijn, maar dat de Heere alles is, en ook dat alle dingen medewerken ten goede, degenen die God lief hebben, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Weet u wat de grootste troost is voor dat zwervende volk? Dat de Heere nu ook dat omzwerven van die grote Davidszoon geteld en gewogen heeft, en genoeg bevonden heeft. Van Hem, Die geen rust vond en nergens het hoofd op kon neerleggen, opdat Hij Zijn Kerk de rust verwerven zou. Het is genoeg bevonden om ellendige en verloren zondaren te redden en te zaligen en van het gewis verderf te onthouden. Die gezegende Christus, Die de toorn Gods gedragen heeft, maar ook geblust, en de gramschap Gods voor eeuwig heeft gestild. Hij heeft een eeuwige en volmaakte gerechtigheid voor Zijn Kerk teweeg gebracht. In dat omzwerven hier op aarde, in al die verschrikkingen, in al dat lijden, in al die wegen die helden naar de dood en naar de diepte van de eeuwige rampzaligheid. Hij heeft er van uitgeroepen: *"Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?"*

En nu is het door het Borgtochtelijk lijden van die gezegende Christus dat nu dat omzwerven van David en dat afzwerven van David verzoend en vergeven is. Want dan is David in dat omzwerven en in dat afzwerven de Heere niet tegen gevallen. Al is hij er zichzelf duizend maal in tegen gevallen. Maar de Heere weet wat maaxsel wij zijn, gedachtig dat wij stof en as zijn. Daarom zal de Heere ook hen die dwalen, brengen in het rechte spoor, om Zijn Zelfs wil, op Zijn tijd, om de Heere te benodigen en Hem aan te kleven, meer dan een gordel kleeft aan de lendenen van een man, opdat zij het vertrouwen des harten alleen op de Heere Heere zouden stellen, want dan zullen zij nooit beschaamd worden.

Dat vinden we verklaard in onze derde gedachte, als we spreken van Davids gebed, maar we willen eerst ervan zingen uit Psalm 25: 4:

*"s Heeren goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen,
Bringen in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des Heeren;
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem zijn wegen leren."*

3. Davids gebed

Ja gemeente, dat is nu dat afdwalende volk, dat door de Heere Zelf wordt geleerd en onderwezen, en aan de voeten des Heeren wordt gebracht. En dat is Gode welbehaaglijk. Dat is de beste plaats, in het stof der verootmoediging, buigende voor de Heere aan de voetbank van Zijn voeten, de troon der genade aanlopend als een waterstroom.

Dat heeft David mogen doen. Dat is het wat we straks zeiden, dat de Heere in een weg van lijden en van verdrukking de Zijnen soms op de rechte plaats wil brengen. Dan lezen we hier in de tekst dat hij in het gebed tot God naakt, zeggende: "Leg mijn tranen in Uw fles." Dat is kostelijke beeldspraak die hij hier gebruikt. U weet dat in het oosten de flessen vaak kruiken waren, lederen zakken waarin de wijn werd opgevangen en bewaard als een kostelijk vocht, waarvan geen druppel mocht verloren gaan. Die beeldspraak gebruikt David dus hier in het gebed voor de Heere, als hij zegt: "Leg mijn tranen in Uw fles." Want dat omzwerven en dat afzwerven heeft David tranen gekost, en dat kost de ganse Kerk des Heeren tranen. De Heere zegt: "Ik zal ze voeren met gewezen en met smeking."

En nu drukt David dit uit voor de Heere, of de Heere zijn tranen zou willen vergaderen in Zijn fles, zoals men op de aarde die kostelijke wijn daarin vergadert. Of de Heere die tranen dus als iets kostelijks zou willen achten en als iets dierbaars.

Want die tranen die David heeft geschreid, waren tranen van hartelijk berouw en dat waren tranen van ware droefheid, maar dat waren ook tranen van innig verlangen naar de Heere.

Tranen over zichzelf en over zijn ellendige toestand.

Tranen over zijn omzwerven en tranen over zijn afzwerven.

Tranen dat hij niet was voor de Heere wie hij zijn moest.

Tranen over zijn kleingeloof, over zijn ongeloof, over zijn bijgeloof en over zijn zwakgeloof.

Tranen dat hij zoveel vlees tot zijn arm stelde en zo weinig op de Heere betrouwde.

Maar vooral die tranen vanwege de verbergingen van het aangezicht des Heeren. Bij

al die bestrijdingen vanbinnen en die beschuldigingen, die spotters, die zeiden: *Waar is nu uw God? Waar is nu die God op Wie gij bouwdet en aan Wie gij uw zaak vertrouwdet?* U zult nog één der dagen in de hand van Saul omkomen.

En dan de belofte om koning te worden! Geen wonder dat hij zong: "Ik heb mijn tranen onder het klagen tot mijn spijsdag en nacht, daar mijn spotters durven vragen: waar is God Die gij verwacht? Mijn benauwde ziel versmelt als zij zich voor ogen stelt, hoe ik onder stem en snaren, feest hield met Gods blijde scharen." David was overal van verstoken, overal van vervreemd, alleen op de wereld, voortgejaagd door de vijanden van zijn ziel. Vandaar zijn gebed: "Leg mijn tranen in Uw fles!"

Gemeente, Gods kind schreit tranen. Ik zou willen zeggen, al vanaf het eerste ogenblik dat de Heere ze te sterk wordt, tot het laatste ogenblik dat ze van deze aarde weg gaan. Het leven van Gods kinderen is een leven van tranen. Ze zaaien bedrukt met tranen, ze storten gehele tranenbeken. Als de Heere ons bekeert, gaan we tranen storten dat we God kwijt zijn en dat we tegen de Heere gezondigd hebben. En dat zijn hete tranen, maar dat zijn ook zoete tranen en kostelijke tranen. Het zijn géén verdienstelijke tranen, maar het zijn kostelijke tranen.

Kent u daar iets van? Hebt u wel eens zulke tranen naar God geschreid? Druipt uw oog wel eens tot God? Maakt u in de nacht uw bed wel eens nat van tranen, omdat u God missen moet en niet missen kunt? Omdat u schuld hebt tegenover de Heere en geen Borg voor uw ziel en geen penning om te betalen? Dat kost tranen, gemeente!

En in de voortgaande weg van de Kerk storten ze tranen vanwege al dat omzwerven, vanwege al dat afzwerven en vanwege hun zondig bestaan. Want ze zijn niet voor de Heere wie ze voor de Heere moeten zijn. Er is in hen niets wat God behagen kan. Daar komen ze achter. Dat is hun een oorzaak van leed en dat is hun een oorzaak van tranen. Zij, die uit God geboren zijn, storten tranen. Paulus heeft geweend, drie dagen en drie nachten, toen God hem bekeerde. En Timotheüs ook. Hij heeft van kindsbeen de Schriften geweten, maar Paulus schrijft ergens dat hij begerig was hem te zien, gedachtig aan zijn tranen, opdat hij met blijdschap vervuld mocht worden.

Nee, de Kerk des Heeren is niet altijd in God verblijd, er zijn ook tijden dat ze tranen storten.

Tranen over de verbergingen van het aangezicht des Heeren.

Tranen over de ongelijkvormigheid aan de wil en aan de wet des Heeren.

Tranen over hun liefdeloosheid en harteloosheid.

Tranen over hun goddeloosheid.

Tranen van berouw.

Tranen van droefheid.

Maar ook tranen van verlangen.

Tranen van hartelijke liefde tot de Heere en de uitgangen van de ziel. De Heere weet dat. Dat zijn kostelijke tranen die geschreid worden om God en naar God, uit het gemis van God, uit het Christus-gemis!

Denk aan Hiskia. Wat heeft hij tranen gestort als hij zei: "O Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg!" Hij had geen Borg voor zijn schuld. Hij had Jezus nodig, en hij miste Hem, en hij kon Hem niet missen. Hij miste de verzegeling van het werk der genade. En dat was een oorzaak van tranen.

En geliefden, die tranen zijn de Heere aangenaam en dierbaar, want dat is vrucht van Zijn eigen werk. Deze tranen vergadert de Heere als kostelijke wijn in Zijn fles. Dat zijn tranen die opwellen uit een verbroken hart en uit een verslagen geest. Die vallen niet naast de fles, maar die worden in die fles vergaard, die worden daar in gelegd als iets kostelijks, als iets dierbaars. De Heere heeft tot Jesaja gezegd: "Keer weder en

zegt tot Hiskia, de voorganger Mijns volks: Zo zegt de Heere, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal u gezond maken, en Ik zal nog vijftien jaar tot uw dagen toedoen."

Zijn die tranen dan bij de Heere dierbaar of niet? De Heere had de tranen van Hiskia gezien. Zo legt de Heere de tranen van Zijn kinderen in Zijn fles.

Hebt u daar wel eens een indruk van gehad, toen u zoete tranen stortte in het verborgen voor het aangezicht Gods? Hebt u er wel eens een indruk van gehad dat de Heere die tranen in Zijn fles vergaderde?

Er zijn ook tranen die naast die fles vallen. Dat zijn valse tranen, tranen van geveinsdheid, gelegenheidstranen of gevoelstranen. Dan denk ik aan die tranen die geschreid zijn in het huis van Jäirus door die klaagvrouwen, die gehoord waren. Dat waren valse tranen. De Heere wilde er ook niet mee te doen hebben. De Heere achtte ze een gruwel. Hij dreef ze er uit. Ik denk ook aan die gevoelstranen. Er waren vrouwen die de Heere Jezus beweenden toen Hij naar Golgótha ging, gebukt onder Zijn kruis. Dat waren de dochters van Jeruzalem. Er staat: "welke ook weenden en Hem beklagden." Dat waren gevoelstranen. Daar moet u voorzichtig mee zijn, want die vallen naast de fles. De Heere heeft Zich dan ook omgekeerd en gezegd: "Gij dochters van Jeruzalem, Weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen, want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren. En alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons!"

Zulke tranen waren de Heere niet aangenaam. Die tranen vallen niet in de fles. Alleen die tranen, uit die ware droefheid des harten naar de Heere geschreid, die zijn de Heere dierbaar en die vergadert Hij in Zijn fles.

Ik geloof dat David daar een indruk van had toen hij dat zei. Gelooft u niet? Hij heeft mogen geloven dat die tranen niet naast die fles gevallen zijn. De Heere was het niet verplicht, ook niet om zijn tranen, dat heeft David goed geleerd. Als we daar een indruk van hebben gemeente, dan geloof ik dat er ook een stil vertrouwen in het hart gewerkt wordt. Dan zegt David in deze zelfde Psalm, waarin hij spreekt van zijn omzwerven en van zijn tranen: "Dit weet ik, dat God met mij is!"

*"Gewis, dan zal mijn wreev'le vijand beven,
En, als ik roep, straks rugwaarts zijn gedreven.
Dit weet ik vast: God zal mij nooit begeven;
Niets maakt mijn ziel vervaard."*

Ik geloof dat David een stil vertrouwen heeft beoefend toen hij tranen stortte voor de troon der genade.

En zou het niet nog zo zijn? Onderzoekt uw hart eens! Als we die zoete tranen mogen storten gemeente, dan is er ook een hoop in onze ziel, een hoop op de Heere. Een hoop dat die tranen bij de Heere kostelijk geacht worden en in Zijn fles vergaderd. We hebben gezongen dat Hij de vlijt van die Hem zoeken, zal vergelden, en de Heere is een Beloner van degenen die Hem zoeken.

Dan had David geen pleitgrond in zichzelf, maar buiten zichzelf. Dat zien we in onze vierde gedachte als we letten op:

4. Davids pleitgrond

"Zijn ze niet in Uw register?" Daarmee heeft David bedoeld dat, zoals de koningen van Israël registers en kronieken hadden, waarin ze alle bijzondere gebeurtenissen van hun volk lieten optekenen, zodat die aan de vergetelheid werden ontrukkt, zo is er nu

bij de Koning der koningen ook een gedenboek voor Zijn aangezicht, een register, waarin alles beschreven staat. Ook alles wat David in zijn leven wedervaren had. "Eer iets van mij begon te leven, was alles in Uw boek geschreven." Al zijn leed, al zijn worstelingen, al zijn zuchten, al zijn gebeden, al die tranen, al die vervolgingen, en ga zo maar door, het was alles in het boek des Heeren. Zijn zuchten en zijn zorgen waren de Heere bekend en voor de Heere niet verborgen, daar de Heere alles ziet en weet.

Dat is nu de pleitgrond van David. Niet zijn tranen, maar de deugden Gods en de genade Gods en het welbehagen Gods. David pleit niet op iets dat van hemzelf is, maar David pleit op hetgeen van God is. Op het werk des Heeren, op het welbehagen Gods en op de deugden Gods. "Zijn zij niet in Uw register?"

Dan zijn in dat register des Heeren niet alleen de tranen van David opgetekend, maar ook de tranen van die meerdere David. Al dat leed waarmee Hij Zich Gode onstraffelijk de Vader opgeofferd heeft, met sterke roepingen en tranen, en verhoord is geworden uit de vreze, alzo allen die Hem gehoorzaam zijn een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden is.

En ik denk dat dit ook de pleitgrond van David is geweest: "Zijn zij niet in Uw register?"

Daarom acht de Heere de tranen van Zijn volk kostelijk en vergadert Hij deze tranen in Zijn fles. Om de gerechtigheid van Hem, Die Zich wenende Gode den Vader voor Zijn volk heeft opgeofferd, opdat Hij de rust zou verwerven en die blijdschap, die het hart der vromen strelen zou, als ze zullen opwaken en de raad des Heeren zullen hebben uitgediend, en de loopbaan ten einde gelopen hebben die hen is voorgesteld. Daarom geliefden, wat een pleitgrond in alle omzwerven en in alle afzwerven, in alle leed, in alle droefenis en in alle verlangen naar de Heere. "Zijn zij niet in Uw register?" Die pleitgrond is Gode aangenaam geweest. Dat zie je in het vervolg van het leven van David. Dat is onmiskkenbaar.

Welnu, een enkel woord om tot onszelf in te keren.

Gemeente, wij zijn allemaal van die zwervers. Sinds we God de rug toegekeerd hebben in het paradijs, zwerven we door de woestijn van het leven. Wij vinden er van nature onze rust in, en onze lust en ons vermaak. Want dan betuigen we allen, vroom of goddeloos, met woord en wandel: "Wijk van mij, want aan de kennis van Uw wegen heb ik toch geen lust." We zwerven maar buiten de Heere om en van de Heere af, totdat we van de top van eer in eeuwige verwoesting zullen neerstorten, tenzij de Heere het verhoedt.

Of zijt u een zwerver gelijk David? Bent u zo'n vreemdeling op de aarde? Dat is een verschil. Is dat omzwerven en afzwerven van de Heere uw nood geworden, een oorzaak van tranen en een oorzaak van gebed? Als u zulk een zwerver zijt, zulk een wener op de aarde, dan zal de Heere Zich uwer zekerlijk ontfermen. Dan weet de Heere er van. Hij kent uw nood en uw lijden en uw strijd. Dat is in Zijn register. Laat dat uw pleitgrond mogen zijn in het gebed voor het aangezicht des Heeren. Dan heeft Hij beloofd: "Ziet, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en u op saffieren grondvesten, en uw glasvensteren zal Ik tot kristallijnen maken."

De Heere is goed voor Zijn volk. O, klaagt de Heere maar achteraan en weent de Heere maar achteraan, en schreit maar tot God! Hij weet waar het u om te doen is. Gelooft u niet dat David geweten heeft waarom hij tranen gestort heeft? Niet alleen over zijn zonden en schuld, maar ook over zijn oprecht verlangen naar de Heere en zijn oprechte begeerte om te strijden tegen de zonde tot het einde toe, en zijn begeerte om volmaakt voor God te leven. Daar wist de Heere van. De Heere wist van zijn ganse leven, eer er iets van hem geboren was. Dan heeft hij zich niet alleen beroepen

op de barmhartigheid Gods, maar ook op de alwetendheid des Heeren.

Dat kon Petrus ook: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U lief heb." "Zijn zij niet in Uw register?"

Laat dan de Heere uw stem maar horen, en doe dan de Heere uw gedaante maar zien, want uw stem is Hem zoet en uw gedaante is Hem lieflijk. En welgelukzalig is dat volk dat met de dichter zingen mag:

*"Gij hebt mijn weeklag en geschrei
veranderd in een blijde rei."*

Ja, welgelukzalig is dat volk dat zingen mag met de dichter van Psalm 116:

*"Gij hebt, o HEER', in 't dood'lijkst tijdsgewricht
Mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen,
Mijn voet geschraagd; dies zal ik voor Gods ogen,
Steeds wandelen in 't vrolijk levenslicht."*

De strijd blijft, maar de kroon wacht! De Heere zal eenmaal het profetische Woord vervullen aan al Zijn volk, dat hier bedrukt met tranen zaait: "De vrijgekochten des Heeren zullen tot Sion komen met gejuich. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, droevenis en zuchting zullen wegvlieden, vrolijkheid en blijdschap zullen ze aangrijpen, want de Heere zal alle tranen van hun ogen afwissen, en hun verzadigen met vreugde voor Zijn aangezicht."

Maar wat zal het deel zijn van hen die van deze genade vreemd gebleven zijn gemeente? Dan zal óók het Woord uit de Schrift vervuld worden: "Zij zullen geworpen worden in de poel des vuurs die brandt tot in der eeuwigheid. En aldaar zal wening zijn en knersing der tanden."

Daarom, ontvliedt toch nog de toekomende toorn! Amen.

4. EEN KRACHTDADIGE AANSPORING OM DE ZALIGHEID IN DE HEERE JEZUS CHRISTUS TE ZOEKEN TERWIJL HET NOG HET HEDEN GENAAMD WORDT

Zingen: Psalm 89: 19,
Lezen: Hebrëëen 13.
Zingen: Psalm 49: 4 en 5,
Psalm 118: 10, Psalm 87: 2 en 5.

Gemeente,

Wat is het toch een waarheid wat we samen hebben gezongen uit Psalm 89: "Het leven is een damp, de dood wenkt ieder uur." Wat worden er dan toch velen onverwachts uit het leven weggenomen en komen er menigmaal ernstige roepstemmen tot ons.

Daarom zouden we u vanmorgen van de ernst van het leven willen spreken en van het gewicht van de eeuwigheid, opdat het onder de zegen des Heeren nog een middel zou mogen zijn om ons te gaan haasten om des levens wil, en het de Kerk des Heeren nog tot troost zou mogen zijn om te mogen blikken op die gezegende Christus, Die voor haar de dood verslonden heeft en het leven heeft aangebracht.

Wij vragen dan uw aandacht voor het woord van onze tekst, die u vinden kunt in het u voorgelezen Schriftgedeelte Hebrëëen 13: 14, waar wij het Woord des Heeren aldus lezen:

"Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige."

Dit tekstwoord spreekt ons van: *Een krachtige aansporing om de Zaligheid in de Heere Jezus Christus te zoeken terwijl het nog het heden genaamd wordt.*

Wij vinden dan hierin omschreven:

1. Een ernstvolle waarheid
2. Een troostvol getuigenis

Geliefden,

Wie de schrijver van de brief aan de Hebrëëen geweest is, is en blijft onzeker. Het is echter zeker dat God de eerste Schrijver is geweest, want we lezen dat al de Schrift van God is ingegeven. We zijn het eens met Origines, die gezegd heeft *dat alleen God weet wie deze brief geschreven heeft.*

In onze tijd gaan de gedachten van de meesten uit naar de apostel Paulus, die deze brief zou geciteerd hebben, zodat deze dus door een ander op schrift zou zijn gesteld. Ook wat de omstandigheden betreft waaronder deze brief geschreven is, tasten wij in het duister. Vermoedelijk is deze brief geschreven na de verwoesting van de stad Jeruzalem. Want ze is gericht aan christenjoden die in den vreemde waren, verstrooid en in gevaar van het leven, maar ook in gevaar om af te wijken van de eenvoudigheid Christi. De vermaning in deze brief luidt immers: "Ziet toe broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos en ongelovig hart om af te wijken van de levendige God. Want onze God is een verterend vuur."

Deze Hebrëëen hadden dus geen vaderland meer, zij hadden geen eigen stad meer en zij hadden geen woonplaats meer. Het waren zwervers op deze wereld, die overal in gevaar waren. En op dat gevaar wijst de apostel voornamelijk in vers 9, als hij zegt: "Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen, want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade en niet door spijzen, door welke geen nuttigheid

bekomen hebben, die daarin gewandeld hebben."

Hij wijst op het gevaar van de valse leer van de heidenen, maar ook op het gevaar van de valse leer van de joodse eigengerechtigheid, en wijst daarentegen op Christus, Die de ware spijs ten leven is tot verzadiging van allen die naar Hem hongeren. Hij wijst op Christus Die het Offer is en Die het altaar Zelf is. Want dan zegt hij in dit verband in vers 10: "Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, die de tabernakel dienen."

Hij wijst op Christus Die Zijn eigen bloed in het binnenste heiligdom heeft ingebracht als de ware Hogepriester, wat al afgebeeld is door de ceremonieën. Want het dierenbloed werd door de hogepriester in het heiligdom voor de zonde ingebracht, terwijl de lichamen van die dieren buiten de legerplaats verbrand werden. Naar het voorbeeld van die offerdieren is ook Christus buiten de legerplaats en buiten de poort gestorven. Daar is Hij heengegaan in de weg van Zijn borgtocht en daar heeft Hij zo verschrikkelijk geleden. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Zodat wat de ceremonieën afbeelden, in de Heere Jezus vervuld is geworden, en ook in Hem alleen maar het leven is. Daarom raadt de apostel die verstrooide Hebreëen om alles los te laten buiten God en buiten Christus, zich van alles af te scheiden en tot Christus uit te gaan. "Zo laat ons dan tot Hem uitgaan, buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende."

Zo is Mozes uitgegaan, niet vreemde de toorn des konings, achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom dan de genietingen van de zonde en van de wereld. En zo zijn de patriarchen Abraham, Izak en Jacob uitgegaan uit hun plaats, gelovende in de belofte Gods, dat de Heere hen een stad bereid had, verwachtende die stad die fundamenten heeft welker Kunstenaar en Bouwmeester de Heere Zelf is.

En in dit verband staan de woorden van onze tekst, als de apostel zegt: *"Wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige."*

Het is dus een krachtige aansporing om de zaligheid te zoeken in de Heere Jezus Christus, terwijl het nog het heden genaamd wordt.

En dan spreekt hij:

1. Van een ernstvolle waarheid

Wij hebben hier geen blijvende stad. Deze tekst is in zijn vorm tweeledig, want het is een ontkenning naast een bevestiging: "Wij hebben hier geen blijvende stad," dat is de ontkenning. "Maar wij zoeken de toekomstige", dat is een bevestiging. Er is hier geen blijvende stad. Waarschijnlijk heeft de schrijver aan de stad Jeruzalem gedacht, want hij heeft de brief gericht aan de zwervende christenen.

Jeruzalem was een schone stad, een vreugde van de ganse aarde. Maar die stad Jeruzalem is verdwenen. Het woord dat de Heere Jezus gezegd heeft is vervuld: "Ik zeg u, dat niet één steen op de andere zal gelaten worden." Daarom wisten de joden uit pijnlijke ervaring wat de apostel bedoelde als hij schreef: "Wij hebben hier geen blijvende stad."

Evenwel heeft de apostel niet alleen gedacht aan de stad Jeruzalem, maar dan heeft hij zijn lezers vooral willen bepalen bij de algemene vergankelijkheid, waaraan elk schepsel vanwege de zonde onderworpen is. Toen God de mens schiep, gaf Hij hun de aarde tot een woonplaats, en op de aarde het paradijs. Maar waar is het paradijs gebleven? Is dat niet verloren door de zonde? Zijn wij, mensen, niet uit het paradijs verdreven? Zijn wij geen ballingen geworden op de aarde? Zwerven wij niet van het een naar het ander? Zijn wij geen vervloekte schepselen, gevonnist tot de dood?

Hoe duidelijk komt ook bij ons niet uit dat wij geen blijvende stad hebben. Wij denken het wel en de mens beproeft het wel. We lezen van Kaïn dat hij uitging van het

aangezicht des Heeren en dat hij zich een stad bouwde. We lezen van de inwoners van Babel dat ze een toren wilden bouwen, welks opperste tot de hemel reikte. Wat zijn er geen geweldige steden in de oudheid gebouwd, en zijn ze niet allen vergaan? Denk aan Babel, denk aan Ninevé, en zoveel steden uit de oudheid meer. Ik dacht dat er alleen de ruïnes nog maar van te vinden waren.

Wij hebben hier geen blijvende stad. Geldt dat de steden zelf gemeente, maar dat geldt ook voornamelijk haar inwoners. Elk mens wordt eenmaal ontruikt aan de plaats die hij hier op de aarde heeft ingenomen. Dat gold degenen die voor ons geweest zijn, en dat geldt ook degenen die na ons komen zullen. Dat geldt hoog geplaatsten en dat geldt geringen. Dat geldt rijken en armen, wijzen en dwazen, vromen zowel als goddelozen. Van elk mens geldt het wat we hier lezen: "Wij hebben hier geen blijvende stad!" Wij zullen allen eens sterven en wij dalen allen eenmaal in het graf. "Wat man leeft er die de dood niet zien zal, en wie redt zijn ziel van het graf?"

Al is onze binnenste gedachte dat we hier altijd zullen zijn, en dat onze woningen van geslacht tot geslacht zullen zijn, en onze huizen tot in der eeuwigheid. Maar de dichter zegt: "Maar de mens nochtans, die in waarde is, blijft niet, maar hij wordt gelijk aan de beesten die vergaan." Men zet ze als schapen in het gras, de dood zal ze afweiden en het gras zal haar gedaante verslijten. Het is zoals we bij een zeker schrijver hebben gelezen: al hebben we de kloekheid van Azahel en al hebben we de schoonheid van Rachel, al hadden we de sterkte van Simson en de lengte van Goliath, ja, al hadden we de wijsheid van Salomo, dan zal toch eenmaal tot die kloeke en sterke en schone en lange, wijze mens gezegd worden: "Ga heen!" Dan zal van hem gesproken worden: Hij of zij is niet meer. Want de sterkste is enkel ijdelheid.

Al hadden we de godsvrucht van Noach, of van Job, of van Daniël, dan zal toch eenmaal tot ons gezegd worden: "Ga heen tot het einde, want gij zult rusten en gij zult opstaan in uw lot in het einde der dagen."

Gemeente, al zouden we leven tot aan de jongste dag, dan hebben we hier nog geen blijvende stad, want de wereld gaat voorbij met al haar begeerlijkheid. De gedaante van deze aarde gaat voorbij, en de werken die daarin zijn, zullen vergaan. Want deze wereld wordt ten vure bewaard tot de dag des oordeels.

Welnu gemeente, dan hebben we hier de werkelijkheid getekend in zulk een ernstvolle waarheid: "Want wij hebben hier geen blijvende stad." En dat geldt ons allen. Ja, dat geldt een ieder, niemand is hiervan uitgesloten. Niets is hier blijvend. "Een stem zegt: "Roept!" En hij zegt: "Wat zal ik roepen?" Alle vlees is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds; het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord van onze God bestaat in der eeuwigheid!"

En dat is het Woord dat onder u verkondigd is. Dat is alleen maar blijvend gemeente, terwijl het alles als een kleed verouden zal. Niets kan hier zijn stand behouden. De aarde en de werken die daarin zijn, zullen eenmaal verbranden.

O, wat een ernstige waarheid, en we weten het, we ondervinden het dagelijks en wekelijks. We worden er veel mee geconfronteerd. Maar toch gemeente, wij begrijpen het niet, wij beseffen het niet en wij verstaan het niet, tenzij we aan de oorzaak ervan ontdekt worden, tenzij we het geheim leren verstaan waarom we de dood onderworpen zijn. Wat is dan die oorzaak?

De oorzaak is dat we door de zonde ons hebben losgemaakt van de fontein des levens, van die enige en die eeuwige fontein, van God Zelf, Die alleen hèt Leven is, en Die alleen hèt Leven geeft. Want de bezoldiging der zonde is de dood, en die dood heerst over alle mensen. Door één mens is de zonde in de wereld gekomen en door de zonde de dood, en de dood is tot alle mensen doorgedaan, omdat wij allen gezondigd

hebben. Daarom is er ook geen middel tegen de dood en is er géén geweer in deze strijd. Als dat ogenblik aanbreekt dat de Heere bepaald heeft, al zouden we dan zo sterk zijn als een boom, maar dan worden we neergeveld. Dan neemt de Heere de geest van ons, die Hij gegeven heeft, en we keren weer tot het stof, waaruit we genomen zijn.

O, arme wereld! O, arme mens! Want er is toch geen ongelukkiger schepsel, naast de satan, dan de natuurlijke mens, zoals Hellenbroek dat zo terecht zegt in zijn vragenboekje, tenzij dat er genade in zijn ziel gewerkt is en dat hij begiftigd wordt met die genade des geloofs, gewerkt door de Heilige Geest, die ons met Christus verenigt, Die de dood heeft weggenomen voor een doodwaardig volk, en Die hen het leven heeft aangebracht om niet.

Als die genade in ons leven verheerlijkt wordt, dan worden we de gramschap des Heeren dubbel waardig. Dan verwonderen we ons, dat over zulken de hemel zich nog uitstrekt en dat de aarde zulken nog dragen wilt, want wij hebben tegen de Heere gezondigd, en tegen Hem zwaar en menigmaal misdreven. Zij leren zich met de apostel voor het aangezicht van die hoge majesteit verootmoedigen en zichzelf mishagen, maar ook de reinigmaking en zaligheid buiten zichzelf in Christus Jezus zoeken. Zij gaan verstaan wat de apostel gezegd heeft: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods. Ik dank God, door Jezus Christus, mijne Heere!"

Geliefden, weet u dat al? Hebt u al geleerd dat u sterven gaat, en dat er geen wijsheid, geen wetenschap en geen verzinning meer in het graf is? En wij reizen allen naar het graf!

Jongens en meisjes, vaders en moeders, hebt u al geleerd uw dagen te tellen, opdat u een wijs hart bekomen mocht? Kent u dat haasten en dat spoeden om des levens wil? Want vroeg of laat gaat de mens naar zijn eeuwig huis en de rouwklagers zullen door de straten omgaan. Het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel. We horen dat ook menigmaal. Dan denk ik aan zovelen in de kring van de burgerlijke gemeente, in ons land en daar buiten. Als we dan zien op de vele verkeersongelukken op de grote autowegen, waar soms hele gezinnen plotseling uit het leven worden weggerukt, of vele leden van één gezin verongelukken. Wat wordt dan toch ervaren wat hier staat geschreven: "Wij hebben hier geen blijvende stad." Dan hebben ook zij de dag van hun dood zeer ver gesteld, maar ziet, onverwachts moeten zij het tijdelijke met het eeuwige verwisselen.

Daarom bid ik u, wie dat u ook bent: haast en spoed u dan om uws levens wil! Dan roepen wij u als gezant van Christus toe: "Laat u toch met God verzoenen, en ontwaakt toch gij die slaapt en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten." Want wij vliegen daarheen!

En nu zal de vraag maar zijn: Waarheen vliegen wij? Wij moeten allen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage wat in het lichaam geschied is, naar dat we gedaan zullen hebben, hetzij goed of hetzij kwaad. Stel eens dat het de laatste zondag was in ons leven. Stel eens dat het de laatste dienst was in ons leven. Zeg nu niet: ik ben nog zo jong, ik heb nog een heel leven voor me. Nu willen wij u niet ontmoedigen, want u mag illusies koesteren, voor zover ze niet in strijd zijn met het Woord des Heeren.

"Verblijdt u, o jongeling, en wandelt in de wegen uws harten, maar weet dat God u om al deze dingen zal doen komen in het gericht. Want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid."

Ook als we in de kracht van ons leven zijn, of de dagen des ouderdoms al genaderd

zijn. O gemeente, als het eens de laatste keer zou zijn dat we het Woord des Heeren prediken en het evangelie der genade u bekend maken, en we zouden nog onbekeerd zijn, we zouden nog onverzoend zijn en nog geen deel aan Christus hebben. Zou het dan niet beter zijn nooit geboren te zijn geweest? Nu mogen we nog onder de middelen der genade verkeren en onder de verkondiging van het eeuwige evangelie, en wordt ons ook vandaag nog toe geroepen: "Mijn Zoon en Mijn dochter geef Mij uw hart!"

Ja, dan roept de Heere nog zo welmenend toe: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o al gij einden der aarde." De Heere heeft geen lust in de dood van de mens, maar daarin, dat de goddeloze zich bekere en dat hij leeft! Want: "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan." Al waren we dominee of ouderling of diaken, al hadden we andere werkzaamheden in de dienst des Heeren, maar een mens moet wederom geboren worden. Al weten we het nog zo goed van huis uit, en hebben we een goede opvoeding gehad, al zijn we gedoopt en hebben we belijdenis gedaan, misschien wel eens ten avondmaal geweest, maar we moeten wederom geboren worden. Wij moeten tot God bekeerd worden! We moeten met de Heere verzoend worden gemeente. We moeten door het geloof in Christus worden ingeplant en ingeleid, om Zijn dood en Zijn wederopstanding gelijkvormig te mogen zijn. Want: "die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, die zal zalig worden, maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden!"

O, laat dat woord eens doordringen tot in het binnenste van uw hart. Want die niet geloofd is alreeds geoordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de naam van de eniggeboren Zoon van God. We kunnen met onze rechtzinnigheid God niet ontmoeten, want dat is een bed wat te kort en een dek wat te smal is, dat we ons eronder zouden samenvoegen. Alleen in Christus Jezus is ontkoming van de welverdiende straf, en herstel in de genade Gods en in de gemeenschap des Heeren. Alleen in Christus Jezus is volkomen verlossing van onze hemelhoge schuld. In Hem is vrede, in Hem is gerechtigheid, in Hem is heiligheid en in Hem is blijdschap, in Hem is alles wat tot het leven en tot de gelukzaligheid nodig is. Daarom, welgelukzalig die Hem zoekt, want die zal Hem zeker vinden, en die Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere. Hij is die vrijstad waarin de doodslager niet treffen zal.

Bedenk dan gemeente, dat die poort van die vrijstad nog open staat. Strijdt dan nog om in te gaan door de enge poort en grijpt nog naar het eeuwige leven, en jaagt naar de heiligmaking, zonder welke niemand de Heere zien zal!

Een ernstvolle waarheid, maar dan ook een troostvol getuigenis. Dat is onze tweede gedachte, maar eer we daarvan spreken, zingen we ervan uit Psalm 118: 10:

*Dit is, dit is de poort des HEEREN;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheên.
Ik zal Uw naam en goedheid prijzen;
Gij hebt gehoord; Gij zijt mijn geest,
Door Uw ontelb're gunstbewijzen,
Tot hulp, en heil, en vreugd geweest."*

2. Een troostvol getuigenis

"Wij hebben hier geen blijvende stad." Dat is de ernstvolle waarheid die we overdacht hebben, maar er is nog sprake van een troostvol getuigenis: "maar wij zoeken de toekomstende."

Het is vrucht van ontdekkende genade als we erkennen mogen dat we hier geen blijvende stad hebben, als we geleerd hebben dat we buiten en zonder God op de wereld zijn en als een balling rondzwerfen. Als we verstaan hebben dat de wereld met al wat ze heeft en met al wat ze geeft, vergankelijk is. Overal zoeken we rust, zoeken we vrede en zoeken we veiligheid in, maar dat alles is hier nergens te vinden. Dat we dan met Bunyan de stad des verderfs zouden mogen leren ontvluchten.

De patriarchen hebben ook geloofd dat ze hier geen blijvende stad hebben, namelijk Abraham, Izak en Jacob. Ze zijn uitgegaan uit hun plaats en hebben als vreemdeling in een vreemd land gewoond, waarin ze geen bezittingen hadden, dan alleen een grafspelonk. Ze hebben in tabernakelen, in tenten gewoond, die licht beweeglijk waren en die verplaatsbaar waren, om uitdrukking te geven aan de erkenning van hun hart, dat ze hier geen blijvende stad hadden, maar dat ze de toekomst zochten. Ze hadden beleden dat ze gasten en vreemdelingen waren op de aarde. Zo heeft ook de Heere Jezus op de aarde gewandeld. En wie heeft meer dan Hij beleden dat Hij een Gast en een Vreemdeling op de aarde was. Johannes zegt: "Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond."

Hier gebruikt Johannes een woord dat letterlijk betekent: Hij heeft onder ons getabernakeld; Hij heeft onder ons Zijn tent opgeslagen. Hij had hier geen vaste stad en geen vaste woonplaats. Hoe heeft Hij geklaagd: "De vossen hebben holen en de vogelen des hemels hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft niets waarop Hij Zijn hoofd kan neerleggen." Dat heeft Hij gedaan om de Zijnen die ingang in het Vaderhuis te bereiden, waaruit Hij Zelf was gegaan als Borg, om hen daar een plaats te bereiden, opdat zij ook Zijn heerlijkheid aanschouwen zouden. Want Hij is het toch Die hen die stad bereid heeft, die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester de Heere Zelf is.

Nu is er een volk op de aarde dat die toekomstige stad ook zoeken mag, want dat is een blijvende stad. Dat is de stad van de toekomst, want er staat: "Wij zoeken de toekomstige stad, en daarmee is de zalige hemel bedoeld, de woonplaats van Gods kinderen. Dat is dat hemelse Jeruzalem, die stad des levendigen Gods. Een gebouw niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Ze is hier een stad genoemd vanwege de menigte van de inwoners die daarin wonen. Dat is een schare die niemand tellen kan, uit alle geslacht, taal, volk en natie. Een stad vanwege de schoonheid, want de Heere Zelf heeft ze versierd. Een stad ook vanwege haar vastheid, omdat de Heere deze stad Zelf gefundeerd heeft in het onveranderlijk voornemen van Zijn genade. "Dat vaste fundament Gods, dat staat, dit zegel hebbende: De Heere kent degenen die de Zijnen zijn."

Dat is vast gefundeerd in dat Verbond der genade, wat van geen wankelen en van geen wijken weet, gefundeerd in die eeuwige bloedgerechtigheid van Christus. "IK voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven!" Het is die schone stad van Israels Opperheer, waarvan zeer heerlijke dingen gesproken worden, waar Sions eeuwige Koning Zijn paleis gevestigd heeft. Het is die stad welks poorten paarden zijn en welks straten van goud zijn. De stad des levendigen Gods. Het is een wonderlijkste, aller-heerlijkste en aller-schoonste Godsstad, waarvan de straten van doorluchtig glas zijn, zoals we dat in het boek der Openbaringen lezen.

O, hebben we de Koning wel eens gezien in Zijn volle luister en majesteit en heerlijkheid, gelijk Hij is? Daar in die Godsstad schijnt het licht van de zon en van de maan niet. De Heere God verlicht degenen die daarin wonen en het Lam is haar kaars. O, die inwoners zijn toch zo gelukkig te achten. Ze hongeren en ze dorsten nimmer, en het Lam Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden tot de fonteinen der levendige wateren. Gebrek kennen ze niet meer. Ziek zijn ze daar niet meer, want het

volk dat daarin wandelt zal vergeving van ongerechtigheid hebben. Die inwoners zijn volmaakt gelukkig en zij delen in een volmaakte vrede, die alle verstand te boven gaat. Zij gaan in, in die rust die er over blijft voor het volk van God. Hun blijdschap zal daar ten hoogste toppunt stijgen. Die daarin wonen zijn allemaal priesters, bekleed met lange witte klederen, gewassen en wit gemaakt in het bloed des lams, daarom zijn zij voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. Hoe blinken ze daar in die volmaakte reinheid en in die volmaakte heiligheid. Hoort hoe ze zingen dat nieuwe gezang, dat niemand kent, dan die van de aarde gekocht is: "Gij zijt geslacht en Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, en daarom zij U de eer en de heerlijkheid, de aanbidding en de dankzegging tot in der eeuwigheid!"

O, schone stad van Isrels Opperheer. Nooit is daar onrust. Nooit is daar onvrede, en nimmer dreigt daar gevaar. Daar zal niet inkomen iets dat verontreinigt en dat gruwelijkheid doet en dat leugen spreekt, maar alleen zij, die geschreven staan in het Boek des levens des Lams. Daar is geen pijl die des daags vliegt en daar is geen verderf dat op de middag verwoest, daar is geen pestilentie die in de donkerheid wandelt. Want aldaar zal geen nacht meer zijn. Daar zullen de vijanden voor eeuwig buiten gesloten zijn, de honden en de tovenaars, de waarzeggers en de hoereerders, en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet, zij zullen voor eeuwig buiten gesloten zijn. "Ga weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt, in het helse vuur, dat de duivelen en zijn engelen bereid is." Ja, allen die de verschijning van onze Heere en Zaligmaker, Jezus Christus, niet hebben liefgehad zijn een vervloeking. Maranatha!

Maar daar zullen de vrienden voor eeuwig binnen gesloten zijn. O wondervolle, heerlijke en zalige stad. Een heerlijkheid niet af te meten, die geen oog gezien heeft en geen oor gehoord heeft, en in het hart des mensen nooit is opgeklommen wat de Heere bereid heeft. Want God had hen die stad bereid, en Die hen tot ditzelfde bereid heeft is God, Die hen ook het onderpand des Geestes gegeven heeft, en door Wiens kracht zij zoeken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn. Zij zoeken de toekomstige stad, de stad van de toekomst. Want de Kerk is nog niet in die stad, maar zij zal er zeker ingaan, in die vaste, onbeweeglijke stad, door de Heere Zelf gefundeerd, en daarom een blijvende stad. Want de Heere is de Onveranderlijke bij Wie geen verandering is, noch schaduw van omkering.

De vraag zal voor u en voor mij maar zijn of ook wij eens in die stad zullen binnengaan. Want welgelukzalig is dat volk dat met de dichter zal ervaren: "Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!" Als die ganse Kerk, die uitverkoren verlore Gemeente, verlost door het bloed des Lams en geheiligd door de Heilige Geest, aantreden zal voor de troon van God en het Lam, om in alle eeuwigheid te gewagen van het heil voor haar bereid.

Dat is nu geen bespiegeling, dat is nu geen beschouwing, maar dat is levende geloofspraktijk, door de Heilige Geest gelegd in het hart als een levend zaad, waardoor zij zoeken de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn. Daarom heeft Mozes Egypte verlaten. Daarom zijn de patriarchen uitgegaan uit hun plaats. Want zij hadden het geleerd: "Wij hebben hier geen blijvende stad."

Maar er is ook een gemis ontdekt, een verlangen, een hoop, een verwachting, om die toekomstige stad te zoeken. Dan is hier het oorspronkelijke woord "zoeken" vertaald met deze betekenis dat het een ijverig zoeken is, een zoeken met ingespannen krachten, bij dagen en bij nachten, zodat de Geest des Heeren ons hier leert dat Gods volk een zoekend volk is. Niet dat Gods kinderen hemelzoekers zijn, dat mogen we uit deze tekst niet afleiden. Dat leert ons de Schrift ook niet, en ook de praktijk van het

geloof niet. Maar dat zijn zoekers van God en van Christus, van Zijn gunst en van Zijn gemeenschap. Want waarom zoeken zij die stad? Wel, omdat God in haar midden is. Het is hun om God te doen. Dat zijn zielen die hartelijk met Asaf instemmen: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde."

Dat zijn zielen die geloven en die gevoelen met smart dat ze God kwijt zijn en dat om eigen schuld, want zij hebben God op het hoogst misdaan en zij zijn van het heilspoor afgegaan. Dat zijn zielen die geloven dat ze sterven gaan, maar dat ze niet sterven kunnen zoals ze geboren zijn. Dat zijn zielen die de Heere zoeken met ingespannen krachten en die niet rusten kunnen totdat ze Hèm gevonden hebben. Dat zijn zielen voor wie de zonde walgelig geworden is, die aller zonde vijand geworden zijn, en die lust gekregen hebben tot alle gerechtigheid. Dat zijn zielen die het in de wereld en in de zonde niet meer houden kunnen. Maar dat zijn ook zielen die bij tijden wel eens uitroepen: "Wijk wereld, wijk schatten, gij kunt toch niet bevatten hoe rijk ik wel ben, want dan heb ik alles verloren, máár Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben!"

"Wij, zoeken de toekomstige stad." En die zoekers gemeente, dat worden vindere. Al gaat dat met veel strijd gepaard, want ze zijn nog niet in die stad. Ze zijn nog in een wereld vol verdrukking en vol vervolging, haat en benauwdheid. O, wat kan de satan hen bang maken. Want juist dat volk, dat in die toekomstige stad wonen zal, vreest dat ze er buiten zullen staan. Zij zeggen: er is nog een weg van de hemelpoort naar de eeuwige rampzaligheid, en zou ik die weg niet moeten gaan? Want ze hebben er geen recht op, en het zal een eeuwig wonder zijn als ze daarin zullen ingaan. Dan heeft Bunyan, die geleerd had dat hij hier geen blijvende stad had, - al werd hij niet begrepen en zelfs uitgelachen door zijn eigen familie -, (want 's mans huisgenoten zullen zijn vijanden zijn) maar dan heeft hij het in verwondering uitgeroepen: *Alle hemelklokken zullen luiden als ik binnenkom.*

Want naar de mate dat genadelicht dat volk beschijnt, naar die mate zullen ze meer en meer een groot beest bij God worden, en naar die mate worden ze meer en meer onwaardig dat de Heere nog ooit in gunst en in genade aan hen gedenken zal. Daarom zal die laatste steen worden toegebracht met toeroepingen: *Genade, genade zij dezelve!* Dan zal de Kerk ten volle verstaan wat hier wel eens een oorzaak van verwondering is: "Uit vrije goedheid waart Gij haar een vriendelijk Ontfermer! Gij hebt ellendigen dat land bereid door Uwe sterke hand, o Israëls Ontfermer!" Want er moet veel strijd gestreden zijn, veel leeds geleden zijn en veel gebeds gebeden zijn. Ze zullen het allen ervaren wat de Heere Jezus heeft gezegd: "In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar heb dan goede moed, want IK heb de wereld overwonnen!" Ze mogen bij tijden, door het geloof, wel eens zien op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus, Die om hunnentwil die heerlijkheid verlaten heeft en is nedergedaald ter hel, maar ook om hunnentwil ten hemel is opgeklommen en verhoogd tot die hoogste heerlijkheid, opdat ook zij Zijn heerlijkheid aanschouwen zouden. Dan is het in hun hart wel eens: beef satan, neem goed en bloed ons af, het brengt u geen gewin, wij gaan ten hemel in en erven Koninkrijken!

Dan mogen ze wel eens zeggen met de apostel: "Dood waar is uw prikkel? Hel waar is uw overwinning? Ik dank God, door Jezus Christus, mijne Heere!" Dan treden ze met het heimwee van de ziel voor het aangezicht des Heeren, zeggende:

*"Heere, wanneer komt toch die dag
dat ik bij U mag wezen
en zien Uw aanschijn geprezen?"*

O eeuwigheid kom ras, ik wou dat ik maar bij u was! Want ontbonden en bij Christus

te zijn, is hun zeer verre het beste. Daarom zullen die zoekers ook vindere worden! Daarom zullen die missende, die hopende, die verwachende en die verlangende zielen die weg tot die hemelstad mogen betreden. Daar is wel veel verdrietelijkheid, veel zorg, veel nood en dood, veel lijden en strijd aan verbonden. Daarom, gij die God zoekt in al uw zielsverdriet, houdt maar aan en grijpt maar moed, uw hart zal vrolijk leven.

Het gebeurt wel dat, als we van een plotseling verscheiden horen, onze ziel dan beeft. Want als het onze beurt eens was geweest, hoe zou het dan geweest zijn? Is het dan zo niet in je hart? Of ben je er onverschillig onder? Je ontmoet wel eens mensen die er schouderophalend aan voorbij gaan, en die geen traan laten om het leed van een ander. Hun binnenste gedachte is dat we hier altijd zullen zijn.

Maar als de Heere ons aan onze schuld ontdekt heeft en aan ons gemis, gemeente, dan hebben we het verstaan dat we hier geen blijvende stad hebben. Overal waar we het zoeken, (en wat wordt het toch overal gezocht) maar we vinden het nergens, als we nu eerlijk zijn. Wat is het toch allemaal vergankelijk. Het is toch ook niet het ware geluk en het is toch niet de bestendige vrede.

Welgelukzalig is het volk dat de God van Jacob tot zijn hulp heeft en wiens verwachting op de Heere hun God is. Hoe bestreden dan ook, maar dat zoekend volk zal een vindend volk worden, want dat heeft de Heere beloofd. En u denkt toch niet dat de Heere geen Waarmaker van Zijn Woord is? Wat Hij gesproken heeft, doet Hij. "Het is trouw al wat Hij ooit beval, het staat op recht en op waarheid pal."

Daar is Zijn Naam aan verbonden en daar is Zijn eer aan verbonden. De Kerk wordt zo waarachtig zalig als dat God in de hemel leeft.

*"Elk die Hem vreest,
hoe klein hij zij of groot,
wordt van dat heil en die weldaán deelgenoot."*

Zij zullen de dood niet zien, maar zij zullen leven tot in der eeuwigheid. Want Hij is de Eerste en ook de Laatste, het Begin en het Einde, de Alfa en de Omega. Hij maakt alle dingen nieuw. Daarom zal de hoop niet beschaamd worden in der eeuwigheid, omdat de liefde Gods is uitgestort in het hart, door de Heilige Geest, Die Hij gegeven heeft.

"Wij hebben hier geen blijvende stad." Dat wil niet zeggen dat we in doperse wereldmijding onze aardse roeping zouden moeten verwaarlozen en verzaken. Integendeel. Werkt zolang het dag is, besteedt die gaven en talenten, en woekert met hetgeen de Heere u gegeven heeft in het leven. Maar werkt toch niet om de spijze die vergaat, maar werkt toch om die spijze die blijft tot in het eeuwige leven. Dat we dat toch bedenken zouden, en gedurig daarbij leven zouden, dat we hier geen blijvende stad hebben. Want ons leven is kort en elk ogenblik kan ons laatste zijn. In de betrachtning van hetgeen de Heere ons heeft opgelegd, maar zoekende in te gaan door die enge poort, opdat we ons eenmaal zouden mogen verblijden met die blijdschap van het volk des Heeren.

En volk des Heeren, wat zal dat toch zijn. Door genade stil gehouden, aangespoord om de Heere te zoeken, geen rust gevonden buiten Hem, en iets van de rust in Hem gemaakt. En als het beginsel nu al zo zoet is, wat zal dan toch de volkomenheid zijn! Bij tijden verlangt onze ziel er wel eens naar, de uwe toch ook wel?

Buiten God is nergens heil en buiten Jezus is géén leven. Hier beneden is het niet! Wanneer zal ik dan ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen, om Hem met lofzang eeuwiglijk te loven en te prijzen? Want Hij is het zo waardig om verheerlijkt en

gedankt te worden, alleen om de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog.
Welnu, bij alle verdrukking en nood, vertroost dan elkander met deze woorden: "Dan zullen we altijd bij de Heere zijn!" Amen.

6. De genadevolheid van de Heere Jezus¹

Zingen: Psalm 19: 1
 Lezen: Hooglied 2
 Zingen: Psalm 111: 1, 2, 3
 Zingen: Psalm 45: 1
 Zingen: Psalm 68: 2

Gemeente,
 de werken des Heeren zijn zeer groot. Ze worden gezocht door allen die er lust in hebben, want die aanschouwen daarin de wonderen van Zijn macht en goedheid. Dat zijn niet alleen de werken in het rijk der genade, maar het zijn ook de werken Gods in het rijk der natuur. We hebben ervan gezongen:

*'Het ruime hemelrond
 vertelt, met blijde mond,
 Gods eer en heerlijkheid.
 De held're lucht en 't zwerk
 verkondigen Zijn werk,
 en prijzen Zijn beleid!'*

Vanouds hebben de heiligen lust gehad in het onderzoek van de werken Gods, ook in de natuur. Want het toonde hun niet alleen het werk van de Schepper, maar ook de trouw des Heeren, Die daarin het verbond met Noach bestendigt, dat voortaan zijn zullen zomer en winter, zaaiing en oogst, regen en droogte.

En gemeente, daar zijn wij ook allen de sprekendste bewijzen van. In ieder jaargetijde worden de werken des Heeren aanschouwd en zien we in de schepselen de majesteit en de heerlijkheid des Heeren. Wat zou het groot zijn als het aanschouwen en het onderzoeken daarvan ons zou mogen opleiden tot hogere dingen. De dichter van Psalm 19 werd door dit onderzoek gebracht tot het zien van de heerlijkheid van Gods wet en van Gods recht. Hoor hem zeggen:

*'Des Heeren wet nochtans
 verspreidt volmaakter glans,
 dewijl zij 't hart bekeert.
 't Is Gods getuigenis,
 dat eeuwig zeker is
 en slechten wijsheid leert.'*

Geve de Heere, door Zijn genade, dat het onderzoeken van de werken des Heeren in de natuur ook ons zou opleiden tot hogere dingen. Gemeente, de stof van onze overdenking, waarvoor we uw aandacht vragen, kunt u vinden in het voorgelezen schriftgedeelte, namelijk Hooglied 2 vers 1, waar des Heeren Woord en onze tekst aldus luidt:

Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen.

---

¹ www.prekenweb.nl. Deze preek is eerder gepubliceerd in de preken-serie 'Een zaaier ging uit...' (deel 10)

In dit Schriftwoord wordt ons de genadevolheid van de Heere Jezus getekend:

1. Onder het beeld van een roos van Saron
2. Onder het beeld van een lelie der dalen

1. De genadevolheid van de Heere Jezus getekend onder het beeld van een roos van Saron

Gemeente, de Joden hebben van het Hooglied gezegd dat het ‘een lied bij uitnemendheid’ is. Het is een lied dat ons Salomo tekent in zijn verhouding tot zijn Sulammith en de wederkerige liefde tussen hen beiden. Maar vooral een lied dat diepere zin en betekenis heeft. We weten echter ook dat velen die betekenis niet aanvaarden. Maar de Kerk des Heeren heeft de eeuwen door in het Hooglied koning Salomo gezien als een type van Christus, en in zijn Sulamith een type van de gemeente van Christus, Zijn bruidskerk. De onderlinge liefde tussen Christus en Zijn gemeente vormen dan ook de inhoud van dit ‘lied bij uitnemendheid’.

We zien dat ook in ons tekstwoord. Er zijn mensen die ontkennen dat Christus hier van Zichzelf getuigt. Maar wij willen ons gaarne één verklaren met onze godvruchtige vaders, die allen gezegd hebben dat hier Christus van Zichzelf getuigt, opdat Hij de volheid Zijner genade daarin zou openbaren. Want, gemeente, dat is toch de inhoud van het gehele Woord des Heeren! Dat is toch ook het doel waartoe de Heere ons Zijn Woord gegeven heeft: dat het ons Christus zou bekend maken in Zijn algenoegzaamheid en in Zijn volheid. Heeft de Heere niet Zelf getuigt: Onderzoek de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen (Joh.5:39)?

Als de gezegende Christus Zich aan het oog des geloofs gaat vertonen, door de kracht van Woord en Geest, dan vinden we deze Middelaar, Wiens naam Jezus is, op elke bladzijde van Zijn Woord. Dan vinden we Hem verklaard in elke tekst van het Woord des Heeren. Het gehele Woord is Christusopenbaring! Daarom hebben de dienaren van het Evangelie dan ook niet anders gepredikt dan Jezus Christus en Die gekruisigd. En wie een ander Evangelie brengt, al ware het een engel uit de hemel, zegt Paulus, die zij vervloekt! Paulus zelf begeerde niet anders dan zijn leven te verteren in de dienst van Christus. Hij begeerde in de gemeente niet anders te weten dan Jezus Christus en Die gekruisigd. Hij heeft gearbeid, opdat Christus een gestalte zou verkrijgen in de harten van hen, aan wie het Evangelie was toebetrouwd. Hij heeft zich dag en nacht beijverd om Christus in al Zijn schoonheid af te schilderen. Hij heeft zich beijverd om achter de kudde aan te dringen, alle dingen schade te rekenen en drek te achten bij de uitnemendheid van de kennis van de Heere Jezus Christus. Die kennis gaat alle begrip te boven; het natuurlijke verstand, maar ook het door de Geest Gods verlichte verstand. Want de kennis is wonderbaar en de liefde van Christus gaat alle kennis te boven. De dienaren van het Evangelie hebben geen andere last. In hun lastbrief staat geschreven: ‘Predikt het Evangelie, predikt Christus! De volheid, de algenoegzaamheid, de heerlijkheid, de schoonheid, de beminlijkheid en de onmisbaarheid van de Heere Jezus Christus.’

Want, gemeente, die Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere! Buiten Hem is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Allen die Hem haten doen hun ziel geweld aan; zij hebben de dood lief. In ons tekstwoord wordt de genadevolheid van de Heere Jezus Christus gepredikt onder het beeld van de roos van Saron. Dit tekstwoord verplaatst ons in gedachten naar de vlakke van Saron, een kustvlakte in Palestina, aan de Middellandse Zee, een heerlijke plaats in het zo rijk door de Heere gezegende Kanaän. Heerlijk vanwege de weelderige plantengroei,

vanwege de gewassen en de grote aantallen bloemen die daar voorkwamen. Onder deze bloemen nam de roos van Saron wel de eerste plaats in. Bloemen zijn kunststukken, geschapen door de hand van de Heere. De roos is het wel bij uitnemendheid. Zo was het ook met de roos van Saron. Wanneer hij zich aan het oog van de voorbijganger ontdekte, dan werd deze geboeid door de vormgeving van de Saronsroos. Vandaar dat deze roos wel genoemd werd 'de koningin der bloemen' of 'het oog der bloemen'.

Nu ontleent de Heere Jezus aan deze roos een beeld om Zijn genadevolheid te prediken. Als we de roos wat nader bezien zal ons dat duidelijk worden. De Saronsroos gaf een bijzonder vriendelijke en lieflijke aanblik aan de reiziger die de Saronsvlakte bezocht. Wij moeten er wel bij zeggen dat de Saronsvlakte een zeer stoffige vlakte was, zodat de heerlijkheid van de gewassen en ook van de rozen niet aanstonds gezien werd. Ze was veeleer bedekt. De heerlijkheid van de roos van Saron werd alleen gezien als de regen van de hemel op de Saronsvlakte neerviel. Maar dan werd hij ook in zijn uitnemende schoonheid gezien!

Een kostelijk beeld van de bediening van de regen des Geestes, die in het leven van Gods Kerk zo onmisbaar is om de heerlijkheid van de Heere Jezus Christus te aanschouwen. Want niemand kan zeggen Jezus Christus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest. Die Geest zal het uit Christus nemen en Hij zal het Zijn Kerk verkondigen. Het is het wondere ambt van de Heilige Geest om Christus in al Zijn lieflijkheid en vriendelijkheid, in al Zijn schoonheid en volheid aan het hart te openbaren en te verklaren; om het gesloten zielsoog te openen voor de Saronsroos, Wiens Naam Jezus is. Om vervuld te worden met aanbidding en verwondering, ja, om vervuld te worden met heilbespiegelingen, om het mooiste lied van Sions Koning te mogen zingen. Liefelijk en vriendelijk was de gestalte van de Saronsroos. Van verre wenkte hij de voorbijganger al. Hij lokte hem als het ware om dichterbij te komen, om steeds meer indrukken te krijgen van de schoonheid van deze roos, en om meer en meer tot verwondering gebracht te worden.

Gemeente, wat dunkt u van de Christus? Hij zegt: *Ik ben een Roos van Saron.*

Is Hij niet liefelijk? Is Hij Zijn tijdgenoten niet allervriendelijkst tegemoet getreden? Komt Hij niet openbaar in het gewaad van het Woord van God als Degene Die zachtmoedig is en nederig van hart? Die door Zijn liefde de voorbijganger zoekt in te winnen en zoekt te trekken, opdat hij niet aan Hem voorbijgaat, maar opdat hij getrokken zijnde, komen zal om ingeleid te worden in Zijn weergaloze schoonheid? Christus is het toch, Wiens Naam onder de hemel gegeven is, Welke boven alle naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen, in verwondering, in heilige schaamte, alle knie dergenen die in de hemel, die op de aarde en die onder de aarde zijn? Eén Naam, gemeente, die gegeven is, door welke wij moeten zalig worden!

Hij is het Die de voorbijganger vriendelijk nodigt: Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. (Jes.55:2) Hij is het Die vriendelijk bidt en nodigt door Zijn gezanten, door Zijn Woord: Laat u met God verzoenen! (2 Kor.5:20) Hij is het Die aandringt: Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer. (Jes.45:22)

Gemeente, jongens en meisjes, er is geen mens voor Hem te schuldig. Er is voor Hem niemand te zwaar met zonden beladen, niemand te vuil door de onreinheid bevestigd, niemand te diep gezonken, niemand te ver afgeweken. Al hadden we ál de zonden van Adams nakroost sâamgebonden... Die dierbare Christus is gekomen om zondaren

zalig te maken! Om te zoeken en zalig te maken dat verloren is, dat zonder God in de wereld is, zonder Christus, ja, dat tégen Christus is! Hij is het Die Zich aan zulk één wil openbaren door de bediening van Zijn eeuwige Geest, opdat de ziel zal opzien tot Hem, Die schoner is dan alle mensenkinderen! Opdat zulk een zondaar niet meer van verre blijft staan, maar naderbij zal komen, getrokken door de liefde van Christus.

Want, gemeente, dat is de ervaring van het volk, dat de verschijning van de Heere Jezus Christus in onverderfelijkheid lief krijgt, dat Hij een Parel van grote waarde wordt, waarbij alles zijn waarde gaat verliezen, waarbij alles gaat verbleken en in het niet gaat wegzinken. En waardoor zielswerkzaamheden geboren worden, gelijk de apostel ons verklaart: Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, opdat ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. (Fil.3:10-11)

Nee, ik zeg niet dat dit de doorleving is van de vrijmakende kracht van de genade Gods, maar wel dat Christus bekendgemaakt wordt aan het hart, dat Hij geopenbaard wordt aan het geloofsoog. Dat is het innig verlangen dat in de ziel gewekt wordt naar Christus, waardoor zulk één uitroept: ‘Geef mij Jezus, of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.’

Degenen nu die onder de bearbeiding van de Geest van Christus liggen, kennen dat heimwee van de ziel. Die weten wat het betekent, dat buiten Christus alles waardeloos gaat worden. Ze gaan daarom met de bruid, uitroepen: Zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm; want de liefde is sterk als de dood. (Hoogl.8:6) Ze worden nergens anders door getrokken dan door de vriendelijkheid en de lieflijkheid van deze Saronsroos. Daardoor worden ze verwaardigd om alles te verlaten en tot Christus te vluchten. Ze kunnen geen rust vinden, dag noch nacht, totdat ze mogen zeggen: ‘Hij is de mijne en ik ben de Zijne, Die daar weidt onder de leliën.’

Gemeente, wat komt die dierbare Christus het hart beminnelijk voor! En het is dáárom dat ze niet van Hem af kunnen blijven. Het is dáárom dat ze Hem zoeken ‘t elken stond, opdat ze Hem vinden mogen. En vroeg of laat zullen ze Hem vinden! Wat wordt de volheid van genade in Christus hier ontsloten. Hier komt de geur van de Saronsroos openbaar. Hoor hem spreken: Ik ben een Roos van Saron. Wat maakt het een verwondering uit dat Hij gevonden wordt van degenen die naar Hem nooit gezocht hebben. Dat Hij Zichzelf aan hen gaat openbaren, zodat Hij dierbaar en beminnelijk wordt. Ja, alles wat aan Hem is, is zo gans begeerlijk!

Gemeente, als we over Jezus spreken, komen we nooit uitgepreekt! Er is een eeuwige volheid in die dierbare Christus en alles wat we ervan zeggen is maar stamelen. Er is nog oneindig veel meer in Hem. Als we denken aan de schoonheid die in Christus is, dan is dat niet vanwege Zijn uiterlijke gestalte. De Schrift zegt: *Zijn gelaat was verdorven.*

Maar er is zoveel begeerlijkheid in Hem vanwege Zijn middelaarschap en borgtocht. Hij is de van God gegeven Middelaar. Wat een stof ter overdenking: van God gegeven! De dichter zingt ervan: ‘Onze Koning is van Israëls God gegeven.’ Hij is gegeven uit de liefde van het Vaderhart. Hij is ook met de Heilige Geest gezalfd, zonder mate, opdat Hij onze hoogste Profeet en Leraar zijn zou, om ons de verborgen raad en wil Gods volkomen te openbaren tot zaligheid. Om ons verstand te verlichten tot kennis van Hem, Die gekend moet worden. Om ons hart te verenigen tot de vrees van Zijn Naam. Hij is ook gezalfd opdat Hij Priester zijn zou; een Hogepriester, Die medelijden heeft met onze zwakheden, Die in alle dingen verzocht is geweest gelijk als wij. Niets menselijks is Hem vreemd. Geen moeite, geen zorg, geen verdriet, geen lijden dat ons ooit treft, geen teleurstelling, of Jezus weet ervan. Hij is in alle dingen geweest, gelijk als wij, doch zonder zonde. O, Hij is de gezegende Hogepriester, Die

Zich vernederde tot in de dood des kruises, om de bitterheid en de prikkel uit de dood weg te nemen, ja, om die dood te verslinden tot een eeuwige overwinning! Hij wilde in het graf gelegd worden, in het stof des doods, opdat de Zijnen daaruit verrijzen zouden ten eeuwige leven, Hem gelijk gemaakt zijnde! Hij is Hogepriester aan de rechterhand Zijns Vaders. Hij leeft altijd om voor Zijn volk te bidden. Daar is Hij voortdurend pleitende: 'Vader, Ik wil niet dat dezen in het verderf dalen, want Ik heb verzoening gevonden.' Die bede is onafwijsbaar, gemeente! Christus is ook gezalfd tot onze eeuwige Koning, Die de Zijnen Zelf aan Zich onderwierp en Die ze verlost uit de macht van zonden, van satan, van ongeloof en van bijgeloof. Hij is het Die de Zijnen bij deze verworven verlossing beschut en bewaart.

Ik ben een Roos van Saron. Schoner, veel schoner dan de mensenkinderen, want genade is op Zijn lippen uitgestort. En dat voor vloekwaardigen, voor vijanden van God en vijanden van Christus. Zulken gaan meer en meer in de praktijk van het leven ondervinden en onderschrijven dat ze helwaardig zijn. In hen, dat wil zeggen in hun vlees, woont geen goed. Voor zulken heeft Hij Zich willen geven. Wat een oorzaak van verwondering is het voor zulke zielen, als Hij Zich bekend maakt als de Roos van Saron! Dan is Hij lieflijk, ja, lieflijk, zoals de bruid ervan getuigt. Maar er is meer: denk eens aan de vreugde die de Saronsroos verschaftte aan een vermoeide wandelaar, die door die Saronsvlakte reisde. Gemeente, bij de beschouwing van die Saronsroos komt er altijd vreugde in het hart op. Dat is nog zo bij het zien van de ons bekende rozen. In hun schoonheid zijn ze voor ons als predikers van de grootheid en de wijsheid Gods. Wat kunnen rozen, ook in onze omgeving, in rijke mate schitteren. Je komt er niet op uit gekeken. En zo geeft een roos reden tot blijdschap. We verheugen ons in zijn schoonheid. En dat is tot verkwikking, tot opbeuring, tot wegneming van de matheid. Dat is tot versterking. Maar dat geldt wel in het bijzonder voor de Saronsroos. In de Schrift wordt de roos ook gebruikt als een beeld van vreugde. We lezen immers in Jesaja 35 dat de wildernis zich verheugen zal en zal bloeien als een roos? In oude tijden is het gewoonte geweest om bij vreugdevolle gebeurtenissen bloeiende rozen in feestzalen aan te brengen, tot vermeerdering van de vreugde. Gemeente, mag ik u nu vragen: Wat dunkt u van de Christus?

Hij noemt Zich 'een Roos van Saron'. Als u Hem mag vinden, Hem mag aanschouwen, dan is dat een oorzaak van grote blijdschap. En of u Hem nu ziet vanuit de verte, door de traliën van het Woord, of van dichtbij, het geeft altijd een indruk van vreugde. Want Christus is een oorzaak van vreugde voor Zijn gehele Kerk geworden. De zonde is niet dan een bron van tranen. De beschouwing en de doorleving van die vuile bron van ongerechtigheid en wanbedrijf doet de Kerk des Heeren soms wenen. Er zijn ogenblikken dat de Kerk de zonde zo moe is en dat ze verlost zou willen zijn van het lichaam der zonde en des doods. Om de Heere volmaakt lief te kunnen hebben, omdat Hij het zo waard is om geliefd te worden tot in alle eeuwigheid. En om dan nooit, nooit meer te zondigen! Gods Kerk gaat elke zonde haten en ze gaat ervaren enkel zonde te zijn.

Gemeente, God maakt geen vrome mensen (in de ongunstige zin van het woord). Er gaan geen vrienden Zijn Koninkrijk binnen, maar vijanden! Vijanden worden met God verzoend, en goddelozen worden om niet gerechtvaardigd. Dat moet in ons leven eens praktijk gaan worden. Daar moeten we alle dagen onder gebukt gaan, als onder een kruis dat ons opgelegd is. Hoe raak ik mijzelf eens kwijt, om Jezus, voor een eeuwigheid, eens hartelijk te kiezen? U weet het wel, God is best, maar van nature houden we Hem voor het leest. Dat is eerlijk waar. We zeggen toch niet teveel? Gij die God vreest, we onteren toch de Naam des Heeren niet als we onze schande voor Hem

openbaar maken? De Heere zegt ervan: 'Ze zullen weten uit welke grote nood en dood ze verlost zijn.' Daar zal in alle eeuwigheid de hemel van weergalmen, dat de Heere lust aan zulken had, dat Hij het Liefste wat Hij had voor hen heeft overgegeven, tot in zulk een diepe versmaadheid en angst der hel.

O, gemeente, onze harten mochten wel branden van liefde tot die gezegende Christus! Als Hij Zich onttrekt, als het stof van de woestijn er eens afgaat en als de regen, de dauw des Geestes, eens vallen mag in de ziel, dan is er hartelijke vreugde in God, door Christus, tot opspringens toe! Voor de één meer, voor de ander minder, maar ook die van verre staan kennen er iets van. Wanneer zulk één de Naam van Jezus hoort, wordt er hoop in het hart geboren. Want de Geest werkt een overtuigd zondaar daar naar toe. O, rust dan toch nooit, totdat Jezus leeft in het hart en een gestalte in de ziel verkregen heeft! En daar is de Geest nu altijd mee werkzaam, opdat de Kerk zich in Christus verheugen zou, met onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. *U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.* (1 Petr.2:7)

Toen de Emmaüsgangers Hem hoorden spreken waren hun harten brandende van blijdschap, van hoop en van verwondering. Toen de discipelen van de Heere Jezus Hem leerden kennen, waren ze verblijd toen ze de Heere zagen. En we lezen van de Moorman dat hij zijn weg met blijdschap reisde, toen hij Jezus had gevonden. Tevoren was hij bedroefd, zielsbedroefd, want voor hem kon het niet. Hij stond er buiten. Het kon wel voor iedereen, voor de hele wereld, doch voor hem kon het niet. Maar dat er nu voor zulken een mogelijkheid is in Hem, Die om onze overtredingen is verwond en om onze ongerechtigheden is verbrijzeld... Dan kan het toch niet anders, gemeente, of het hart wordt vervuld met vreugde en blijdschap! Dat maakt de Kerk van blijdschap uitzinnig. Dat doet hen van liefde dronken zijn! En ik weet wel, ze vloeien daar wel eens in door. Ze zien een geopenbaarde Jezus wel eens als een geschonken Jezus. Ze komen er later wel achter dat er veel meer bij Hem te krijgen is. Maar als het vat vol is, dan is het vol! Als de ogen op Jezus mogen zien, op die Roos van Saron, dan is dat zo'n eeuwig wonder! Als ze er op mogen zien dan kunnen ze wel eens zingen: 'Ik zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheden!'

Maar... er zijn soms dagen dat ze er weer geheel buiten staan. Toch is dat zo slecht nog niet, want dan kan de Heere weer wat kwijt! De Heere maakt altijd plaats voor Zijn eigen werk. Christus te kennen is de bron van vrede. Die blijdschap zal het hart der vromen strelen. Kent u daar ook iets van, gemeente? Is de Heere Jezus voor u ook een oorzaak van innerlijk zielsvermaak? Bent u gestorven aan al hetgeen geen Jezus is? Hebt u Hem in het oog mogen krijgen? Weet u hóe u Hem dan aanschouwt?

Dan aanschouwt u Hem zoals die roos van Saron zich aan het oog vertoont: roodachtig in zijn gewaad. Er waren in die Saronsvlakte allerlei rozen, van allerlei kleur. Ze waren allemaal mooi, maar de rode roos was het mooiste. Er was ook een soort die gemengd van kleur was en toch veel rood in zich had. Maar als wij over een roos van Saron spreken denken we aan een rode roos. En u hebt zeker de toepassing al bij de hand, gemeente? Christus is de Roos van Saron. Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? (...) Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt? (Jes.63:1-2) Hij zegt: *Ik heb de pers alleen getreden en er was niemand van de volken met Mij.* (Jes.63:3)

Zo komt de Heere Jezus het meest in de Heilige Schrift tevoorschijn. Het meest, want Hij heeft geleden de ganse tijd Zijns levens, van het begin Zijner menswording tot aan het einde van Zijn leven. En in het bijzonder aan het eind van zijn leven. Hij worstelde in Gethsémané, waar Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen. Bijzonder heeft Hij geleden aan het kruis. Hij is daar met de misdadigers gerekend. Daar heeft Hij de fontein van zijn bloed geopend tegen de zonde en tegen

de onreinheid. Wie is Deze?

En het antwoord luidt: *Ik ben een Roos van Saron.*

Zalig die nabij gebracht mag worden en die meer en meer mag onderwezen worden in de genade en in de kennis van de Heere Jezus Christus. Die daarin mag wassen en toenemen en die zien mag wat hem in die Christus, van God geschonken is tot rechtvaardiging, tot heiligmaking, ja, tot een volkomen verlossing. Om zich dan in Hem te verliezen en zich in Hem te verlustigen. Om met een geestelijke en heerlijke vreugde, met het hart vervuld met heilbespiegelingen, het schoonste lied van Sions Koning te mogen zingen, zoals we dat nu samen willen doen uit Psalm 45 vers 1:

*Mijn hart, vervuld met heilbespiegelingen,
Zal 't schoonste lied van enen Koning zingen;
Terwijl de Geest mijn gladde tonge drijft;
Is z' als de pen van een, die vaardig schrijft.
Beminn'lijk Vorst, Uw schoonheid, hoog te loven,
Gaat al het schoon der mensen ver te boven.
Genâ is op Uw lippen uitgestort,
Dies G' eeuwiglijk van God gezegend wordt.*

Gemeente, Christus is niet alleen een Roos van Saron, Hij is ook een Lelie der dalen. Daarop letten we in onze tweede gedachte:

2. De genadevolheid van de Heere Jezus getekend onder het beeld van een lelie der dalen

Leliën groeiden veelvuldig in Kanaän. Niet op de berghoogten, maar in de laagvlakten, in vochtige valleien. De lelie is in de Schrift ook een beeld van de volheid. Daarom benoemden we onze tekst ook zo: *De genadevolheid van de Heere Jezus Christus.*

We lezen van Salomo, toen hij de rand van de koperen zee maakte, waarin de priesters zich moesten reinigen eer zij dienst deden in het heiligdom, dat hij die rand maakte als van een overlopende beker of als een leliebloem, zo staat er. Een volheid, een overlopen vanwege die volheid, dat is het beeld van de lelie. Maar de lelie trekt vooral ook aan door de kleur. Het smetteloze wit, als symbool van de reinheid, is de kleur van de lelie. En ook dat is een prediking. De werken van de Heere zijn groot, gemeente, jongens en meisjes, ook in de natuur!

Je hoeft niet in een netjes aangelegde tuin te gaan kijken, waar allerlei veredelde planten groeien, maar vooral in de ruige natuur kun je de wonderen des Heeren aanschouwen. Wat is daar veel te zien wat leeft en zich beweegt, wat daar wriemelt en kronkelt. Des Heeren werken zijn zo groot, als we er maar oog voor hebben!

Nu zegt de Heere: *Ik ben een Lelie der dalen.*

Het wit van de lelie wijst op de reinheid van Christus, in Wiens lippen nooit onrecht of bedrog gevonden is. Heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. Het predikt ons de heiligende genade van Christus, die als een overlopende beker is. Want Hij is niet alleen gegeven tot rechtvaardiging, waar het rood van de Roos van Saron op wijst; op de Borg, Die gegeven is tot wegneming van de schuld, tot verzoening met God, tot ontheffing van de straf. Maar de lelie, het wit van de lelie, predikt ons Jezus, als Degene Die ook tot heiligmaking gegeven is.

Gemeente, in de heiligmaking komt de vrucht van de genade openbaar. Als God aan een mens genade bewijst, de genade der gerechtigheid, en hem aanziet in de Heere

Jezus Christus, dan neemt hij Christus ook aan tot heiligmaking. Daar komt het genadeleven openbaar: het sterven van de oude mens en het opstaan van de nieuwe mens. U weet wat dat inhoudt: het is een hartelijk leedwezen over de zonde, een Godsgemis, een verlaten van de wereld, een doden van de oude natuur. Maar ook: een wandelen in een nieuw, godzalig leven.

Nee, dat is geen vrucht van zelfverbetering, maar dat is goddelijke genade. Alles wat van de mens is, wordt uitgesloten. In Christus is alles, want in Hem is het beeld Gods volmaakt. En het heeft Gode behaagd dat in Hem al de volheid der Godheid lichamelijk wonen zou. Hij is het leven van Zijn Kerk. Hij heeft het leven voor hen verworven en nu wordt het steeds meer een leven in het afsterven van zichzelf, totdat ze in zichzelf het leven verliezen en Christus door het geloof in hen gaat leven. Gemeente, wij hebben Christus nodig tot rechtvaardigheid. We moeten gewassen worden van de schuld. Maar we hebben Christus ook nodig tot heiligheid, want we moeten gereinigd worden van de smet. Anders kunnen we God niet ontmoeten en kunnen we niet welgetroost leven en zalig sterven. Dan liggen we midden in de dood en zijn we nog vreemdeling van God en van de genade die onmisbaar is. Vlei uzelf toch niet met uw doop, met uw belijdenis, met wat gemoedelijkheid, met een aangename gestalte, of met wat ervaringen.

Gemeente, u moet in Christus Jezus zijn. En rust niet, totdat u dat weten mag, totdat u het oog op Hem vestigen mag en totdat u de armen om Hem mag slaan en met Thomas mag zeggen: Mijn Heere en mijn God! (Joh.20:28). Want er is zo oneindig veel in Hem te genieten! En dat is hier dan nog maar door het geloof. Wat moet het dan toch zijn, om Hem straks volmaakt te kennen, Hem gelijk te wezen en Hem te zien gelijk Hij is! Altijd met de Heere te wezen, wat moet dat toch zijn! Het is nog niet geopenbaard wat we zijn zullen. We zien hier nog maar door een spiegel in een duistere rede. Niets kan de Kerk hier vasthouden, helemaal niets. De Heere neemt het vaak weg zelfs! En daarbij komt de strijd, de aanvechting, het verlies in zichzelf. Ach, een arm schepsel, een verloren zondaar... Maar ook een rijke Christus! En dat gaat nu precies samen!

Voor zulken is Jezus heerlijk en begeerlijk. Voor zulken is Hij uitnemend dierbaar. Wie zou dan niet de heerlijkheid van Sions Koning roemen? Dan blijven we daarover spreken, totdat we geen adem meer hebben!

O, dat de Heere ons verwaardige om de uitnemendheid van Sions eeuwige Koning u voor te stellen, opdat u de wereld zou verlaten. Want Hem te zoeken betekent Hem te vinden. Buig maar veel uw knieën.

Jongens en meisjes, de wereld trekt ook. O, er zijn zoveel bloemen. Er zijn zoveel rozen buiten die Saronsroos! Maar... je komt ermee om! Die van elders inklimt is een dief en moordenaar. Straks zal Christus zeggen: 'Ik heb u nooit gekend, gij die de ongerechtigheid werkt; gaat weg van Mij!' Daarom: zoekt de Heere terwijl het nog vindenstijd is. Zoek toch de Roos van Saron, de Lelie der dalen! De Heere zegt ook nog wáár Hij te vinden is: in de dalen. Niet in de hoogten, maar in de laagten. Je hoeft er geen bergen voor te beklimmen. Wie Hem nederig valt te voet zal van Hem Zijn wegen leren. We hoeven er niet voor naar de overzijde van de oceaan te varen. Paulus zegt dat je er niet voor in de hemel hoeft op te klimmen, want dat is Christus van boven afbrengen. Maar: Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. (...) Indien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden. (Rom.10:8-9)

Vraag er de Heere dan maar veel om, als je het bij jezelf mist en je van jezelf moet zeggen: 'Ik weet niet hoe het moet.' God weet het! Laat Hem uw stem dan maar

horen. Laat Hem uw gedaante dan maar zien. Eer u roept heeft Jezus al geantwoord! Hij is een Lelie der dalen. Dat wil ook zeggen: in de laagte van een verbroken hart, van een verslagen geest, door schuldbesef getroffen en verslagen, dáár laat de Heere Zich vinden als de Lelie der dalen. In Zijn smetteloze reinheid en in het wit, in het blanke van Zijn heiligheid.

Hij is een Lelie der dalen.

Dat wil ook zeggen dat Hij Zich laat vinden in diepe wegen. In wegen die naar de diepte leiden, die naar de diepte afdalen. De Heere gaat soms met Zijn Kerk door diepe wegen. Je hoeft er niet naar te staan, maar het is wel de praktijk van de Kerk. De dichter gewaagt er van: *Uw weg was in de zee en Uw pad in grote wateren en Uw voetstappen werden niet bekend.* (Ps.77:20) En een andere dichter zegt: *Wij waren in het vuur en in het water gekomen.* (Ps.66:12)

Gods weg gaat door diepe wateren, uitwendig, inwendig, door allerlei omstandigheden. Er gebeurt niets bij geval. Er is geen kruis of de Heere heeft het opgelegd. En Hij doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht. Door diepe wegen dalen ze af in de moerbeidalen, zo zegt Psalm 84. Ja, Hij voert ze door het dal van de schaduw des doods. Door deze dalen voert de Heere Zijn volk.

Maar ze komen er niet om, want Hij Zelf is in die diepte gegaan. In die diepe wateren is de Heere Jezus verzonken. En Hij is in het vuur geweest, het vuur van de verbolgenheid des Heeren. Dan maakt Hij het aan Zijn Kerk waar: *Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken.* (Jes.43:2) De Heere Jezus Christus is verteerd door de vlammen van de verbolgenheid des Heeren. Hij is verzonken in wateren waarin men niet kan staan.

Gemeente, dat is de weg des Heeren met Zijn volk, om gelouterd te worden, beproefd te worden tot het goud des geloofs uitblinke, tot heerlijkheid Gods. Om u dit met een voorbeeld duidelijk te maken moet u denken aan een palmboom, zoals die in het westen van Afrika groeit. Die wordt niet alleen gesnoeid, maar ook met vuur behandeld. Je zou zeggen: die boom verbrandt! Maar... het wordt juist gedaan tot nut van die boom, zodat deze meer vrucht draagt. Want als de vlammen om die stam heen lekken, worden de woekerplanten verteerd en dan worden de schadelijke insecten gedood.

Zo legt de Heere wel eens een brandend vuur aan in het leven van de Kerk. Maar ziende op Hem, Die in het vuur gans verteerd is, mag de Kerk staande blijven. Ze zinken in de wateren. Denkt u dan eens aan het voorbeeld van een duiker, die naar heel diep water moet afdalen. Dat is zo gevaarlijk, want in de diepste wateren heb je de sterkste stroom en door de stroom zou die duiker af kunnen drijven en is hij dus in gevaar van verdrinken. Maar weet u hoe dat dan in zijn werk gaat? Zo'n duiker heeft niet alleen een duikerpak aan, maar krijgt daarbij ook nog een gewicht mee. En dan wordt hij overboord gezet. Je zou zeggen: die man verdrinkt, want hij zinkt heel snel naar de diepte door het gewicht dat hij bij zich draagt. Maar dat gewicht is er om hem voor verdrinken te bewaren. Nu wordt hij door de stroom niet meegetrokken, begrijpt u? Nu kan hij straks weer opgehaald worden.

Het is maar een natuurlijk voorbeeld, heel zwak, maar toch wel een duidelijk beeld van het leven van de Kerk des Heeren. Een dichter zegt: 'Gij deed mij veel benauwdheid samen en drukkend hartenleed.' En onze ouden hebben wel gezegd: 'Er moet gewicht aan de klok hangen.' Waarom dat alles?

Om met de stroom niet afgedreven te worden, om van Christus niet afgedreven te

worden. Dat is juist tot behoud! Dat spreken we wel tegen, maar het is juist zo nuttig. Jakob zegt: ‘Al deze dingen zijn tegen mij.’

Maar de Heere zegt: ‘Nee, ze zijn precies vóór u, Jakob! Want alle dingen moeten medewerken ten goede, degenen die God liefhebben, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.’

Gemeente, wat dunkt u van de Christus? Hij zegt: *Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen.*

Is Hij voor ú, is Hij voor jullie dierbaar geworden? Is Hij onmisbaar geworden? Of spelen jullie nog wat met de bloempjes van de zonde en van de wereld? Vermaken jullie je nog met de leliën van allerlei ijdelheid en ongerechtigheid? Weet dat je daarmee omkomt! Een bloem is in zichzelf zo vergankelijk. Wordt ons leven niet getekend als het gras, dat heden is en morgen in de oven geworpen wordt; als een bloem des velds, die wel sierlijk pronkt, maar krachteloos is en teer?

Er zijn misschien wel ouders onder ons, die dat tot hun smart hebben moeten ervaren, die een jeugdig leven, in de bloei van het leven, moesten afstaan. De Heere verzachte die smart en matige het leed.

Maar Hij geve ook dat het een prediking zij, in het bijzonder voor onze jonge mensen, om niet te steunen op jeugdige kracht, want die is ijdelheid. Beter is het om op Christus te steunen. Dan zullen we niet omkomen, niet bezwijken en niet verloren gaan, niet in der eeuwigheid. Zoek dan de Heere en leef! Treed dan in de weg des verstands! U mag niet zeggen dat het Evangelie u niet in zijn ruimte is voorgesteld. U mag niet zeggen dat u de weg niet weet tot zaligheid. U kunt niet tot uw verontschuldiging zeggen dat u nooit gehoord hebt van die Naam, waardoor we zalig kunnen worden. G

emeente, de Heere make het u tot schuld en smart voor Zijn heilig aangezicht en geve u die Saronsroos te aanschouwen in al Zijn beminnelijkheid en volheid, opdat u zich in Zijn heerlijkheid moge verlustigen en verblijden. Hier door het geloof, gelijk het de Kerk ten deel valt, wanneer de gezegende Christus Zich gaat openbaren en Zich gaat wegschenken aan het hart. Volk des Heeren, die de verschijning van deze Saronsroos, van deze Lelie der dalen hebt liefgekregen: *Verzadiging der vreugde en lieflijkheid is in Zijn rechterhand, eeuwiglijk en altoos.* Daar zullen de tranen van uw ogen worden afgewist. Daar zal geen inwoner meer zeggen: ‘Ik ben ziek.’ Want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.

Daar zal vervuld worden wat de dichter zingt in Psalm 68:

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.*

Amen.

Slotzang: Psalm 68:2

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde Psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt de weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn Naam is HEER' der heren.*

7. LEVENSOVERZICHT

Gerrit Jan van den NOORT, 1928-1976

Gerrit Jan van den Noort werd geboren op 29 augustus 1928 te Rijssen. Zijn ouders waren Derk van den Noort en Johanna ten Hove. Het gezin Van den Noort behoorde tot de Gereformeerde Gemeente (Walkerk). Na zijn schooltijd aanvaardde Gerrit Jan een administratieve functie. Een aantal jaren was hij werkzaam bij de Nederlandsche Bank te Almelo en te Enschede.

In zijn jonge jaren mocht Gerrit Jan ervaren dat God met hem bemoeienissen wilde maken. De prediking van de predikanten in Rijssen mocht voor zijn ziel tot zegen worden gesteld.

Bij de predikanten van de Walkerk volgde hij het catechetisch onderwijs. Hij legde bij ds. P. Honkoop belijdenis des geloofs af. Ook was hij lid van de plaatselijke jeugdvereniging.

Na zijn huwelijk met mejuffrouw T.L. van de Velde ging het echtpaar na enige tijd in Enschede wonen. Hier raakte Van den Noort al spoedig bij het kerkelijk werk betrokken. Achtereenvolgens diende hij deze kleine gemeente als organist en als diaken.

In de avonduren ging Van den Noort studeren voor het staatsexamen onderwijzer. Hij slaagde voor dit examen. In 1953 werd hij benoemd als onderwijzer te Rouveen, in 1958 te Barneveld. In deze plaats werd hij al spoedig gekozen tot ouderling van de Gereformeerde Gemeente aldaar.

In 1959 solliciteerde hij naar de functie van onderwijzer aan de ds. Joh. Bogermanschool te Capelle aan den IJssel. Hij werd benoemd, doch bij nadere overweging nam hij deze benoeming niet aan. Wie had echter kunnen denken dat het gezin Van den Noort vier jaar later toch in Capelle aan den IJssel zou gaan wonen? Wonderlijk zijn Gods wegen die Hij met Zijn kinderen houdt.

Hoewel Van den Noort de kinderen mocht onderwijzen in de noodzakelijke, tijdelijke dingen, ook hun eeuwige belangen gingen hem ter harte.

Echter, er leefde in zijn hart nog iets anders. Door genade mocht hij gevoelen dat de Heere nog ander werk voor hem had, namelijk de dienst in Zijn wijngaard.

De eerste aanmelding bij het curatorium van de Theologische School hield een afwijzing in. De tweede keer, in 1961, werd hij toegelaten tot de studie.

Student Van den Noort nam de studie serieus. Hij was een ijverig en zeer ordelijk student, die zich eveneens met grote toewijding bekwaamde in de oude talen.

Het jaar 1963 was voor Van den Noort en zijn gezin een jaar van grote betekenis. Allereerst verkreeg hij toestemming om te gaan proponeren. Zodoende mocht hij nu op zon- en feestdagen en ook eenmaal door-de-weeks een stichtelijk woord gaan spreken. Vervolgens verhuisde het gezin begin augustus van Barneveld naar Capelle aan den IJssel, waar men in de pastorie ging wonen.

Een woonplaats als Capelle betekende ook dat hij dichterbij de Theologische School woonde.

De kerkeraad van Capelle was graag bereid de familie Van den Noort huisvesting te verlenen. Als tegenprestatie vroeg deze echter dat student Van den Noort het catechetisch onderwijs zou verzorgen.

In de gemeente Capelle raakten Van den Noort en zijn gezin spoedig ingeburgerd. In blijdschap en droefheid toonde Van den Noort zijn medeleven. Het catechetisch

onderwijs gaf hij met de liefde van zijn hart.

Ging Van den Noort op zondag in een naburige gemeente voor, dan kreeg Capelle ook nog een (derde) dienst, meestal in de middaguren. Ook ging hij meerdere keren in de week en op feestdagen voor.

In juni 1965 werd de studie beëindigd en werd student Van den Noort met nog drie andere studenten beroepbaar gesteld. Uit het tweetal, gesteld door de kerkenraad van Capelle aan den IJssel, ontving Van den Noort nagenoeg alle stemmen.

Op zaterdag 3 juli deelde Van den Noort mee dat de Heere hem vrijmoedigheid had gegeven het beroep van Capelle aan te nemen. De bevestiging vond plaats op 7 september 1965 door ds. K. de Gier. Deze bediende het Woord uit 2 Korinthe 1:21 en 22. Tijdens de avonddienst verbond ds. Van den Noort zich aan zijn eerste gemeente met een predicatie over Psalm 51:17: "Heere, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen." Zowel de bevestigingsdienst als ook de intrededienst werden gehouden in het kerkgebouw van de gemeente te Rotterdam-Boezemsingel.

Een groeiend arbeidsterrein wachtte hem. Ten gevolge van de uitbreiding van de burgerlijke gemeente nam ook het aantal belijdende leden en doopleden toe, waaronder een groot aantal personen afkomstig uit de gemeenten van Rotterdam.

Met ijver deed de nieuwe herder en leraar zijn vele werkzaamheden. Naast het voorgaan in de dienst des Woords gaf hij catechetisch onderwijs, ging hij op huisbezoek, toonde hij gewaardeerde belangstelling voor de verenigingen en ging hij op ziekenbezoek. Ook maakte hij, vergezeld door zijn vrouw, bij persoonlijke bezoeken zoveel mogelijk nader kennis met de gemeente.

De uitbreiding van de kerkelijke gemeente veroorzaakte op den duur een enorm plaatsgebrek in het kerkgebouw. Zodoende werd in het najaar van 1966 begonnen met het houden van diensten in de nieuwe wijk Middelwatering. Een en ander betekende dat ds. Van den Noort nu op zondag viermaal voorging. In 1969 ging men ook diensten houden in Krimpen aan den IJssel.

Op zondag 8 november 1970 deelde ds. Van den Noort de gemeente mee, dat hij het beroep van de gemeente Zeist had aangenomen.

Op 10 januari 1971 nam ds. Van den Noort afscheid met 2 Korinthe 13:13. Op 20 januari werd ds. Van den Noort in Zeist bevestigd door ds. J. van Haaren. 's Avonds verbond ds. Van den Noort zich aan zijn tweede gemeente met de tekstwoorden uit 1 Korinthe 1:23 en 24.

Ook in Zeist wachtte hem een groot arbeidsterrein. Verder waren er in deze gemeente ook plannen om een kerk te bouwen, die op korte termijn zouden worden gerealiseerd. In 1972 werd een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen.

Het verblijf te Zeist zou maar van korte duur zijn. Begin 1973 bracht de (in 1971 geïnstitueerde) gemeente van Krimpen aan den IJssel een beroep op hem uit. Het was het eerste beroep dat hij in Zeist ontving. Hij mocht dit beroep van de jonge gemeente, die hij enige jaren terug bij haar oprichting had mogen dienen, aannemen.

De bevestiging en intrede te Krimpen aan den IJssel vonden plaats op 21 maart 1973. Ds. L. Huisman uit Vlaardingen had als tekst voor de bevestigingsdienst 2 Petrus 1:19. De intrededepredikatie handelde over Jesaja 40:1 en 2.

De gemeente Krimpen aan den IJssel was nog betrekkelijk klein. Zij telde ongeveer 250 belijdende leden en doopleden. Het pastorale werk was dus wel minder dan in Zeist en in Capelle, maar ook deze gemeente ging uitbreiden door de groei van de burgerlijke gemeente. En ... het kerkgebouw werd te klein. De nodige voorbereidingen werden getroffen voor het bouwen van een nieuwe kerk. Ds. Van den Noort is dus tijdens zijn ambtsperiode in de drie gemeenten met recht een "bouw-

pastor" geweest.

In deze tijd van kerkbouw werd ds. Van den Noort getroffen door een ernstige longaandoening, die hem in zijn werkzaamheden geheel uitschakelde. Tijdens de laatste zondag (5 oktober 1975) dat hij het Woord mocht bedienen, ging hij nog vier keer voor, namelijk tweemaal in Krimpen aan den IJssel en tweemaal in Berkenwoude. Mocht hij in het voorjaar van 1976 nog één keer tijdens een morgendienst voorgaan, de ziekte verergerde echter. Graag wilde hij nog de nieuwe kerk, die de voltooiing naderde, in gebruik nemen. Voor de dan te houden predikatie had hij reeds de nodige voorbereidingen getroffen.

Op maandag 22 maart achtte de behandelende geneesheer het noodzakelijk dat ds. Van den Noort in het ziekenhuis zou worden opgenomen. Enige uren later overleed hij op 47-jarige leeftijd in de Daniël den Hoedkliniek te Rotterdam. Op de aarde was er een bitter minder, maar in de hemel een danker meer.

Op vrijdag 26 maart vond de begrafenis plaats. Vooraf werd in de nieuwe kerk (de Sebakerk) een rouwdienst gehouden. Het zal mogelijk nog niet eerder in de geschiedenis zijn voorgekomen dat in een nieuwe kerk de eerste dienst een rouwdienst was, en dat het eerste luiden van de kerkklok de begrafenis van een overleden leraar aankondigde.

Tijdens de rouwdienst ging de consulent der gemeente, ds. L. Blok, voor. Achtereenvolgens werd er in de aula van de begraafplaats aan de IJsseldijk gesproken door ds. W. Hage, ds. C. Harinck en ds. P. Honkoop. Daarna werd de overleden herder en leraar door de kerkeradsleden van de gemeente Krimpen aan den IJssel naar de groeve gedragen en dankte ouderling A. Kalkman namens de familie voor de getoonde belangstelling en het medeleven. Door ds. A. Vergunst werd op de begraafplaats het woord gevoerd.

Geschriften

Een heilrijke belofte voor een arm volk, z.p., z.j.

De belofte van de kroon des levens voor een beproefd volk, Goes z.j. Des Heeren troostboodschap aan Zijn ellendig volk, Goes 1976.

Des Heeren wonderlijke leiding met Zijn volk, Capelle aan den IJssel 1992.